

Papež Frančišek

Posinodalna
apostolska spodbuda
KRISTUS ŽIVI
CHRISTUS VIVIT

Cerkveni dokumenti
158

Papež FRANČIŠEK
Posinodalna apostolska spodbuda
KRISTUS ŽIVI - *CHRISTUS VIVIT*

Papež Frančišek
Posinodalna
apostolska spodbuda
KRISTUS ŽIVI
CHRISTUS VIVIT

Družina
Ljubljana
2019

CERKVENI DOKUMENTI 158

Papež Frančišek
Posinodalna apostolska spodbuda
KRISTUS ŽIVI – CHRISTUS VIVIT

Izvirnik
Exhortación apostólica postsinodal
CHRISTUS VIVIT
del Santo Padre FRANCISCO

© Libreria Editrice Vaticana 2019

© Družina, d. o. o. Ljubljana 2019

Urednik: Rafko Valenčič
Prevod: Damjana Pintarič
Redakcija in spremna beseda: Rafko Valenčič
Lektorida: Marija Bratina
Grafična priprava: Družina, d. o. o.
Zanjo: Tone Rode
Naklada: 1.300
Izdaja: prva
Cena: 10.90 EUR

Tisk: Tiskano v Sloveniji
Ljubljana 2019

Več informacij o knjigah založbe Družina dobite na
www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-184-053.6

FRANCISCUS, papež

Kristus živi = Christus vivit : posinodalna apostolska spodbuda / papež Frančišek ; [prevod Damjana Pintarič ; spremna beseda Rafko Valenčič]. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2019. - (Cerkveni dokumenti ; 158)

Prevod dela: Christus vivit
ISBN 978-961-04-0587-0
COBISS.SI-ID 300538880

Papež FRANČIŠEK
Posinodalna
apostolska spodbuda
KRISTUS ŽIVI
CHRISTUS VIVIT

Mladim in vsemu Božjemu ljudstvu

1. Kristus, naše upanje, živi in On je najčudovitejša mladost tega sveta. Vse, česar se dotakne, postane mlado, se prenovi, se napolni z življenjem. Prve besede torej, ki jih želim nameniti vsakemu mlademu kristjanu, so: On živi in te želi živega!

2. On je v tebi, je s teboj in nikoli ne odide. Lahko se še tako oddaljiš, tam je Vstali, ki te kliče in čaka, da lahko znova začneš. Ko se boš čutil postaranega zaradi žalosti, zamer, strahov, dvomov ali porazov, bo tam, da ti vrne moč in upanje.

3. To apostolsko spodbudo pišem z ljubeznijo vsem mladim kristjanom; pišem pismo, ki kliče v spomin nekatera prepričanja naše vere in ki hkrati spodbuja k rasti v svetosti ter zavezanosti lastni poklicanosti. Pa vendar se glede na to, da je mejnik znotraj sinodalne poti, hkrati obračam na vse Božje ljudstvo, na njegove pastirje in vernike, saj nas razmišljanje o mladih in za mlade vse poziva in spodbuja. Tako bom v nekaterih členih govoril neposredno mladim, v

drugih pa bom ponudil bolj splošne predloge za cerkveno razločevanje.

4. Pustil sem se navdihovati ob bogastvu razmišljanj in pogovorov lanske škofovske sinode (2018). Tukaj ne bom mogel povzeti vseh prispevkov, ki jih boste lahko prebrali v sklepnem dokumentu, poskušal pa sem pri sestavljanju tega pisma povzeti predloge, ki so se mi zdeli bistveni. Tako bo moja beseda napolnjena s tisoči glasov vernikov z vsega sveta, ki so poslali na sinodo svoja mnenja. Celó neverni mladi, ki so želeli sodelovati s svojimi razmišljanji, so predlagali teme, ki so mi porodile nova vprašanja.

Prvo poglavje

KAJ GOVORI O MLADIH BOŽJA BESEDA?

5. Odkrijmo zopet nekatere zaklade Svetega pisma, kjer se večkrat govori o mladih in o tem, kako jim Gospod prihaja naproti.

V Stari zavezi

6. V času, ko so mladi bolj malo pomenili, nekatera besedila kažejo, da Bog gleda z drugačnimi očmi. Vidimo, na primer, da je bil Jožef eden od najmanjših v družini (prim. 1 Mz 37,2-3), pa mu je Bog kljub temu sporočal v sanjah velike stvari in je pri svojih približno dvajsetih letih glede pomembnih nalog prekašal vse svoje brate (prim. 1 Mz 37-47).

7. V Gideonu prepoznamo iskrenost mladih, ki se ne navadijo na olepševanje resničnosti. Ko mu je bilo rečeno, da je Gospod z njim, je odgovoril: »Toda, moj gospod, če je Gospod z nami, zakaj nas je potem vse to zadelo?« (Sod 6,13) A Boga ta očitek ni zmotil in je še močnejše stavil nanj: »Pojdi v tej svoji moči in rešil boš Izraela« (Sod 6,14).

8. Samuel je bil negotov mladenič, a Gospod se je pogovarjal z njim. S pomočjo nasveta odraslega človeka je odprl svoje srce in poslušal Božje klicanje: »Govôri, Gospod, kajti tvoj hlapec posluša« (1 Sam 3,9). Zato je bil velik prerok, ki je posegel v dogajanje svoje domovine v pomembnih trenutkih. Tudi kralj Savel je bil mlad, ko ga je Gospod poklical, da izpolni svoje poslanstvo (prim. 1 Sam 9,2).

9. Kralj David je bil izbran, ko je bil še deček. Samuel je iskal bodočega kralja Izraela, nekdo mu je kot kandidate pred-

stavil svoje starejše in bolj izkušene sinove, prerok pa je rekel, da je izbranec mladi David, ki je pasel ovce (prim. 1 Sam 16,6-13): »Človek namreč vidi, kar je pred očmi, Gospod pa vidi v srce« (1 Sam 16,7). Slava mladosti je bolj v srcu kakor v fizični moči ali vtisu, ki ga človek pusti pri drugih.

10. Ko je moral Salomon naslediti svojega očeta, se je počutil izgubljenega in je rekel Bogu: »Jaz pa sem še deček; ne vem, kako odhajati in prihajati« (1 Kr 3,7). Brez dvoma ga je mladostna drznost nagnila, da je prosil Boga za modrost in se izročil svojemu poslanstvu. Nekaj podobnega se je zgodilo preroku Jeremiju, ki je bil še kot zelo mlad poklican prebuditi svoje ljudstvo. V strahu je rekel: »Oh, Gospod Bog, glej, ne znam govoriti, ker sem še deček« (Jer 1,6). Pa vendar ga je Gospod prosil, naj ne govori tako (prim. Jer 1,7), in dodal: »Nikar se jih ne boj, saj sem jaz s teboj, da te rešujem« (Jer 1,8). Izročitev preroka Jeremije svojemu poslanstvu kaže, kaj vse je mogoče, če se združita svežina mladosti in moč Boga.

11. Judovska deklica, ki je služila tujemu vojaku Naamanu, je s svojo vero posegla v dogajanje, da bi mu pomagala ozdraveti od bolezni (prim. 2 Kr 5,2-6). Mlada Ruta je bila zgled velikodušnosti v tem, da je ostala s taščo tudi tedaj, ko jo je doletela nesreča (Ruta 1,1-18), pokazala pa je tudi drznost, s katero se je prebila naprej skozi življenje (prim. Rut 4,1-17).

V Novi zavezi

12. Ena izmed Jezusovih prilik (prim. Lk 15,11-32) govori o tem, da je hotel »mlajši sin« zapustiti očetovo hišo in iti v daljno deželo (prim. Lk 15,12-13). A so se njegove sanje po samostojnosti sprevrgle v razvratnost in razuzdanost (prim. Lk 15,13), izkusil je trdoto samote in revščine (prim. Lk 15,14-16). Pa vendar je znal vse premotriti, da bi začel znova (prim. Lk 15,17-19), in se je odločil vstati (prim. Lk 15,20). Mlademu srcu je lastno, da je razpoložljivo za spremembo, da se je sposobno vnovič dvigniti in se pustiti poučiti življenju. Kako bi ne spremljali tega sina v njegovem novem poskusu? Srce

starejšega sina pa je bilo že postarano in je dopustil, da so ga prevzeli pohlep, sebičnost in zavist (prim. Lk 15, 28-30). Jezus bolj poveličuje mladega grešnika, ki se vrne na pravo pot, kakor pa tistega, ki se ima za zvestega, vendar ne živi duha ljubezni in usmiljenja.

13. Jezus, večno mlad, nam želi podariti vedno mlado srce. Božja beseda nas prosi: »Postrgajte stari kvas, da boste novo testo« (1 Kor 5,7). Hkrati nas vabi, naj slečemo »starega človeka« in oblečemo »novega«, mladega (prim. Kol 3,9.10).¹ In ko razlaga, kaj pomeni vnovič obleči to mladost, ki »se prenavlja« (Lk 15,10), pravi, da gre za »čim globlje usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, krotkost, potrpežljivost« ter »prenašanje drug drugega in odpuščanje drug drugemu, če se ima kateri kaj pritožiti proti kateremu« (Kol 3,12-13). Resnična mladost torej pomeni imeti srce, ki je sposobno ljubiti. Nasprotno pa postara dušo vse, kar nas ločuje od drugih. Zato povzame: »Nad vsem tem pa naj bo ljubezen, ki je vez popolnosti« (Kol 3,14).

14. Naj spomnimo, da Jezusu ni bilo po volji, če so odrasli gledali zviška na najmlajše ali če so jih oblastno držali v svoji službi. On je, nasprotno, prosil: »Največji med vami naj bo kakor najmlajši« (Lk 22,26). Zanj starost ni ustvarjala privilegijev in dejstvo, da je imel kdo manj let, še ni pomenilo, da manj velja ali da ima manjše dostojanstvo.

15. Božja beseda govori, da je treba mlade obravnavati »kakor brate« (1 Tim 5,1), in svetuje staršem: »Ne grenite svojih otrok, da ne zapadejo v malodušje.« (Kol 3,21) Mlad človek ne more biti malodušen, njegova pravica je sanjati velike stvari, iskati široka obzorja, upati si več, želeli si spoznati svet, biti sposoben sprejeti izzivalne predloge in želeli dati najboljše od sebe za ustvarjanje nečesa novega. Zato vztrajno ponavljam mladim, naj ne dopustijo, da bi jim ukradli

¹ Ista grška beseda, ki pomeni »novo«, izraža tudi »mladost«.

upanje, vsakemu posebej ponavljam: »Nihče naj ne prezira tvoje mladosti« (1 Tim 4,12).

16. Pa vendar mladim obenem svetujemo: »Podredite se starejšim« (1 Pt 5,5). Sveto pismo vedno vabi h globokemu spoštovanju do starejših, saj v sebi hranijo zaklad izkušnje; okusili so uspehe in poraze, veselje in veliko tesnobo življenja, hrepenenje in razočaranje in v tišini svojega srca hranijo toliko zgodb, ki nam lahko pomagajo, da se ne zmotimo in se ne pustimo preslepiti varljivim sanjam. Beseda modrega starega človeka vabi k spoštovanju določenih omejitev in k sposobnosti pravočasnega obvladovanja: »Prav tako opominjaj mladeniče, naj se obvladujejo« (Tit 2,6). Ni dobro pasti v kult mladosti ali v mladostniško držo, ki omalovažuje druge zaradi starosti ali zato, ker so iz drugega obdobja. Jezus je govoril, da je moder človek sposoben iz zaklada prinašati tako novo kakor staro (prim. Mt 13,52). Moder mlad človek se odpira prihodnosti, pa vendar je vedno sposoben ovrednotiti tudi kaj iz izkušnje drugih.

17. V Markovem evangeliju je mladenič, ki reče Jezusu, ko ga spomni na zapovedi: »Vse to sem izpolnjeval že od svoje mladosti« (10,20). Že psalm je govoril: »Zakaj ti si moje upanje, o Gospod, moje zaupanje, Gospod, od moje mladosti ... Učil si me od moje mladosti, do zdaj sem oznanjal tvoja čudovita dela« (Ps 71,5.17) Ne smemo obžalovati, da smo mladost potrošili za to, da smo bili dobri, da smo odpirali srce Gospodu, ko smo živeli drugače. Nič od tega nam ne jemlje mladosti, ampak jo utrjuje in prenavlja: »Kakor orlu se obnavlja tvoja mladost« (Ps 103,5). Zato sv. Avguštín toži: »Pozno sem te vzljubil, Lepota, večno davna, večno nova, pozno sem te vzljubil!«² A tisti bogati mladenič, ki je bil Bogu zvest v mladosti, je pustil, da so mu leta vzela sanje in je rajši šel naprej prilepljen na svoje imetje (prim. Mr 10,22).

² Sv. Avguštín, *Izpovedi*, X, 27 (Mohorjeva družba, Celje 1978): PL 32, 795.

18. Nasprotno pa se v Matejevem evangeliju ta mladenič (prim. Mt 19,20.22) približa Jezusu, da bi ga prosil za »več« (prim. 19,20) s tistim odprtim duhom mladih, ki išče nova obzorja in velike izzive. Njegov duh v resnici ni bil tako mlad, saj je že zgrabil za bogastvo in se prilepil na udobnost. Samo z ustnicami je govoril, da si želi nekaj več, ko pa mu je Jezus predlagal, naj bo velikodušen in naj razdeli svoje imetje, se je zavedel, da se ni sposoben znebiti tega, kar ima. Ko je mladenič na koncu »slišal to besedo, je žalosten odšel« (Mt, 19,22). Odpovedal se je svoji mladosti.

19. Evangelij nam govori tudi o pametnih mladenkah, ki so bile pripravljene in čuječe, medtem ko so druge živele raztreseno in zaspano (prim. Mt 25,1-13). Saj lahko nekdo preživi mladost raztresen in teka po površini življenja, zaspan in nezmožen ustvarjati globoke odnose ter vstopati v največjo globino življenja. Tako si pripravlja ubožno prihodnost, brez vsebine. Drugi pa lahko svojo mladost potroši za ustvarjanje lepih in velikih stvari in tako pripravlja prihodnost, polno življenja in notranjega bogastva.

20. Če si izgubil notranjo moč, sanje, navdušenje, upanje in velikodušnost, stopa pred tebe Jezus, kakor je stopil pred mrtvega sina vdove, in Gospod ti z vso svojo močjo Vstalega kliče: »Mladenič, rečem ti: Vstani!« (Lk 7,14)

21. Brez dvoma je še veliko drugih besedil Božje besede, ki nas lahko razsvetlijo glede tega obdobja življenja. V naslednjih poglavjih bomo zbrali nekatera izmed njih.

Drugo poglavje

JEZUS KRISTUS, VEDNO MLAD

22. Jezus je »mlad med mladimi, da bi bil zgled mladim in bi jih posvetil Gospodu«. ³ Zato je sinoda zapisala, da je »mladost izvirna in spodbujajoča življenjska doba, ki jo je sam Jezus živel in posvetil«. ⁴ Kaj nam govori evangelij o Jezusovi mladosti?

Jezusova mladost

23. Gospod je »izročil duha« (Mt 27,50) na križu, ko je bil star nekaj več kot 30 let (prim. Lk 3,23). Pomembno se je zavedati, da je bil Jezus mlad. Življenje je dal v obdobju, ki ga danes opisujemo kot dobo odraslega mladega človeka. V polnosti svoje mladosti je začel poslanstvo javnega delovanja in tako »je zasvetila velika luč« (Mt 4,16), predvsem ko je daroval svoje življenje do konca. Ta konec ni bil improvizacija, saj je bila vsa Jezusova mladost čudovita priprava nanj, v vsakem njenem trenutku posebej, ker je »v vsem njegovem zemeljskem življenju sled njegove skrivnosti« ⁵ in ker je »vse Kristusovo življenje skrivnost odrešenja«. ⁶

24. Evangelij ne govori o Jezusovem otroštvu, pripoveduje pa nam o nekaterih dogodkih iz njegovega najstništva in

³ Sv. Irenej, *Proti herezijam – Contro le eresie*, II, 22, 4: PG 7, 784.

⁴ Sklepni dokument XV. redne generalne skupščine škofovske sinode, 60.

V nadaljevanju bo ta dokument naveden s kraticami SK (*Sklepni dokument*).

Najdemo ga na http://www.vatican.va/roman_curia/synod/documents/rc_synod_doc_20181007_doc-final-instrumentum-xvassemblea-giovani-it.html

⁵ *Katekizem katoliške Cerkve*, 515.

⁶ *Prav tam*, 517.

mladosti. Evangelist Matej umesti obdobje Gospodove mladosti med dva dogodka: vrnitev njegove družine v Nazaret po času nosečnosti in njegov krst v Jordanu, kjer začne svoje javno delovanje. Zadnje podobe Jezusa otroka so podobe malega pribežnika v Egiptu (prim. Mt 2,14-15) in poznejše podobe Jezusa, ki se zopet vrne v domovino, v Nazaret (prim. Mt 2,19-23). Prve podobe Jezus kot mladega odraslega so tiste, ki nam ga predstavljajo med množico ob reki Jordan, ko se daje krstiti svojemu bratrancu Janezu Krstniku, kakor eden izmed svojega ljudstva (prim. Mt 3,13-17).

25. Ta krst ni bil kakor naš, ki nas uvede v življenje milosti, ampak je bil zanj kakor posvetitev pred začetkom velikega življenjskega poslanstva. Evangelij govori, da je bil njegov krst razlog Očetovega veselja in potrditve: »Ti si moj ljubljeni Sin« (Lk 3,22). Takoj je bil Jezus napolnjen s Svetim Duhom, ki ga je odvedel v puščavo. Tako je bil pripravljen za pot označevanja in izvrševanja čudežev, za osvobajanje in ozdravljanje (prim. Lk 4,1-14). Vsak mlad človek je povabljen, da v svoji notranjosti spozna te iste besede, ki mu jih govori Bog Oče: »Ti si moj ljubljeni sin«, ko se čuti poklicanega za izpolnitev poslanstva na tej zemlji.

26. Med pripovedmi najdemo tudi tisto, ki nam Jezusa kaže v dobi polnega najstništva. To je bilo, ko se je s starši vračal v Nazaret, pa sta ga onadva izgubila in našla v templju (prim. Lk 2,41-51). Besedilo pravi, da »jima je bil pokoren« (prim. Lk 2,51), saj ni zavrnil svoje družine. Nato Luka doda, da je Jezus »napredoval v modrosti, rasti in milosti pri Bogu in pri ljudeh« (Lk, 2,52), kar pomeni, da je bil pripravljen in da je v tem življenjskem obdobju poglobljal svoj odnos z Očetom in vsemi drugimi. Sv. Janez Pavel II. je razlagal, da Jezus ni rasel samo telesno, ampak »se je v njem dogajala tudi duhovna rast«, saj »je bila polnost milosti v Jezusu sorazmerna s starostjo: vedno je bila polnost, a polnost, ki je rasla skupaj s številom let«. ⁷

⁷ Janez Pavel II., *Kateheza* (27. junija 1990), 2-3; *Insegnamenti* 13, 1 (1990), 1680-1681.

27. S temi evangeljskimi podatki lahko rečemo, da se je Jezus v svoji mladostni dobi »oblikoval«, pripravljal za izpolnitev načrta, ki ga je imel Oče. Njegova najstniška in mladostna doba sta ga usmerjali v to najvišje poslanstvo.

28. V njegovem najstništvu in mladosti je njegov odnos z Očetom, odnos ljubljenega Sina, ki ga je Oče pritegoval k sebi, rasel tako, da je izpolnjeval Očetove stvari: »Mar nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?« (Lk 2,49) Pa vendar ne smemo misliti, da je bil Jezus osamljen najstnik ali vase zaprt mladostnik. Njegov odnos z ljudmi je bil odnos mladega človeka, ki živi polno življenje družine, zelo povezane s svojim krajem. Naučil se je dela svojega očeta in ga pozneje nadomestil kot tesar, zato ga evangelij enkrat naziva »tesarjev sin« (Mt 13,55) in enkrat preprosto »tesar« (Mr 6,3). Ta drobni podatek kaže, da je bil Jezus eden izmed mladeničev v vasi, ki se je povsem naravno povezoval z njimi. Nihče ga ni gledal kot čudnega mladeniča ali ločenega od drugih. Prav zato si ljudje, ko je Jezus začel oznanjevati, niso mogli razložiti, od kod jemlje vso tisto modrost: »Ali ni to Jožefov sin?« (Lk 4,22)

29. Dejstvo je, da »tudi Jezus ni odraščal v zaprtem krogu z Marijo in Jožefom in ga nista omejevala samo nase, ampak se je rad gibal v širšem družinskem krogu, kjer je imel sorodnike in prijatelje«. ⁸ Tako razumemo, zakaj so bili njegovi starši, ko so se vračali iz Jeruzalema, mirni in so mislili, da dvanajstletni deček (prim. Lk 2,42) hodi med ljudmi, čeprav ga ves dan nista videla: »Misleč, da je pri družini, so šli dan hoda ...« (Lk 2,44) Zagotovo sta mislila, da je Jezus tam, da hodi z drugimi, sem ter tja, da skupaj s svojimi vrstniki zbija šale, posluša pripovedi odraslih in deli veselje in žalost karavane. Grška beseda, ki jo uporabi Luka za karavano romarjev – **synodía** –, nakazuje predvsem »občestvo na poti«, katerega sestavni del je tudi sveta družina. Jezus se giblje

⁸ Prim. Posinodalna apostolska spodbuda *Radost ljubezni – Amoris laetitia* (19. 3. 2016), CD 152, Ljubljana 2016, 182; AAS 108 (2016), 384.

svobodno in se uči hoditi z vsemi drugimi, ker mu to omogoči zaupanje njegovih staršev.

Njegova mladost nas razsvetljuje

30. Ti vidiki Jezusovega življenja lahko služijo kot navdih za vsakega mladega, ki raste in se pripravlja za uresničevanje svojega poslanstva, kar zajema zorenje v odnosu z Očetom, v zavesti, da je eden izmed družine in ljudstva, pa tudi v odprtosti za to, da bo napolnjen z Duhom, ki ga bo vodil k izpolnitvi poslanstva, ki mu ga Bog izroča, torej lastne poklicanosti. Nič od tega ne bi smelo biti pozabljeno v pastoralni mladini, da bi ne ustvarjali načrtov, ki mlade zaprejo pred družino in svetom ali jih spremenijo v izbrano manjšino, zaščiteno pred vsakršno okužbo. Potrebujemo namreč načrte, ki mlade okrepijo, spremljajo in jih pošljejo v srečanje z drugimi, v velikodušno služenje, v poslanstvo.

31. Mladi, Jezus vas ne razsvetljuje od daleč ali od zunaj, ampak iz svoje lastne mladosti, ki jo deli z vami. Zelo pomembno je gledati (premišljovati, kontemplirati) mladega Jezusa, ki nam ga kažejo evangeliji, ker je resnično eden izmed nas in ker se v Njem lahko prepozna veliko lastnosti mladih src. Vidimo ga, na primer, v naslednjih značilnostih: »Jezus je brezpogojno zaupal Očetu, skrbel za prijateljstvo s svojimi učenci in jim celo v kritičnih trenutkih ostal zvest. Kazal je globoko sočutje z najbolj šibkimi, predvsem z ubogimi, bolnimi, grešnimi in izključenimi. Imel je pogum soočiti se z verskimi in političnimi voditelji svojega časa; živel je izkušnjo občutka nerazumljenosti in izključenosti; čutil je strah pred trpljenjem in spoznal krhkost goreče ljubezni; svoj pogled je usmerjal v prihodnost in se izročal varnim rokam Očeta ter móči Duha. V Jezusu se lahko prepoznajo vsi mladi.«⁹

32. Po drugi strani pa je Jezus vstal od mrtvih in nas želi preoblikovati v udeležence novosti svojega vstajenja. On je resnična mladost postaranega sveta in je tudi mladost stvar-

⁹ SD (DF), 63.

stva, ki čaka v »porodnih bolečinah« (prim. Rim 8,22), da bi bilo preoblečeno z njegovo lučjo in življenjem. V Njegovi bližini lahko pijemo iz resničnega vrelca, ki ohranja žive naše sanje, naše načrte, naše velike ideale in nas pošilja oznanjat življenje, ki ga je vredno živeti. V zanimivih podrobnostih Markovega evangelija lahko zaznamo klic k resnični mladosti vstalih. Med Gospodovim trpljenjem se na eni strani pojavi prestrašeni mladenič, ki poskuša slediti Jezusu, a nag zbeži (prim. Mr 14,51-52), mladenič, ki ni imel moči, da bi zastavil vse v hoji za Gospodom. Na drugi strani pa, nasprotno, vidimo ob praznem grobu mladeniča, »ogrnjenega z belim oblačilom« (Mr 16,5), ki vabi, da bi pozabili na strah, in ki oznanja veselje vstajenja (prim. Mr 16,6-7).

33. Gospod nas vabi, da drugim mladim prižgemo zvezde v noči, vabi nas, naj gledamo resnične zvezde, vsa raznovrstna znamenja, ki nam jih daje, da ne bi ostajali negibni, ampak da bi posnemali sejalca, ki je gledal zvezde, da je lahko oral zemljo. Bog nam prižiga zvezde, da bi hodili naprej po poti: »Zvezde sijajo na svojih stražarskih mestih in se veselijo; pokliče jih, in mu odgovorijo« (Bar 3,34-35). A za nas je Kristus sam velika luč upanja in voditelj v naši noči, ker je »bleščeča jutranja zvezda« (Raz 22,16).

Mladost Cerkve

34. Biti mlad pomeni bolj stanje srca kot starost. Zato se lahko tako starodavna ustanova, kot je Cerkev, obnavlja in pomlajuje v različnih obdobjih svoje zelo dolge zgodovine. V resnici sliši v najbolj tragičnih trenutkih klic, naj se vrne k bistvenemu, k jedru prve ljubezni. Drugi vatikanski cerkveni zbor je v spominjanju te resnice zapisal o Cerkvi, da »je resnična mladost sveta, ker je bogata v dolgi zgodovini, vedno živi v njej, in da je vedno v hoji proti človeški popolnosti v času in proti zadnjim ciljem zgodovine in življenja«. V njej je vedno mogoče najti Kristusa, »sopotnika in prijatelja mladih«.¹⁰

¹⁰ Poslanica človeštvu: *Mladim* (8. 12. 1965); AAS (1966), 18.

Cerkev, ki se pusti prenavljati

35. Prosímo Gospoda, da osvobodi Cerkev tistih, ki jo hočejo postarati, jo držati okorelo v preteklosti, jo zadržati, jo narediti negibno. Prosímo tudi, da bi jo osvobodil druge skušnjave: verjeti, da je mlada zato, ker se uklanja vsemu, kar ji ponuja svet; verjeti, da se obnavlja zato, ker skriva svoje sporočilo in se staplja z drugimi. Ne. Mlada je tedaj, ko je ona sama, ko prejema vsak dan vedno novo moč iz Božje besede, iz evharistije, iz navzočnosti Kristusa in njegovega Duha. Mlada je, kadar se je sposobna vedno znova in znova vračati k svojemu izviru.

36. Res je, da udje Cerkve ne smemo biti »čudna bitja«. Vsi nas morajo čutiti kot brate in bližnje, kakor apostole, ki »so jih vsi ljudje imeli radi« (Apd 2,47; prim. 4,21.33; 5,13). Hkrati pa si moramo upati biti drugačni, pokazati drugačne sanje od tistih, ki nam jih ponuja ta svet, pričevati za lepoto velikodušnosti, služenja, čistosti, moči, odpuščanja, zvestobe lastni poklicanosti, molitve, boja za pravico in skupno dobro, ljubezni do ubogih, družbenega prijateljstva.

37. Kristusova Cerkev vedno lahko zapade v skušnjavo usihanja gorečnosti, ker ne posluša več Gospodovega klica k tveganju vere, k darovanju vsega brez ocenjevanja nevarnosti, in se vrača k iskanju lažnih posvetnih gotovosti. Prav mladi so tisti, ki ji lahko pomagajo, da ostane mlada, da ne zapade v korupcijo, da ne ostane negibna, da se ne preda nahu, da ne postane sekta, da je bolj uboga in pričevajska, da je blizu zadnjim in zavrženim, da se bori za pravičnost, da ponižno dopusti vprašanja. Mladi lahko Cerkvi prispevajo lepoto mladosti, ko nas spodbujajo, da bi bili sposobni »veseliti se tega, kar začenja kliti, podariti se brez zadržkov, prenavljati se in se vedno znova odpravljati novim osvajanjem naproti«.¹¹

¹¹ *Prav tam.*

38. Tisti, ki nismo več mladi, potrebujemo takih priložnosti, ko imamo blizu glas in spodbudo mladih, saj »bližina ustvarja pogoje za to, da je Cerkev kraj dialoga in bratskega pričevanja, ki očara, privlači.«¹² Ustvariti je potrebno več prostorja, kjer bo odmeval glas mladih: »Poslušanje omogoči izmenjavo darov, v ozračju empatije ... Hkrati pa ustvari pogoje, da oznanjevanje evangelija zares pride do srca, na pronicljiv in rodoviten način.«¹³

Cerkev, pozorna na znamenja časov

39. »Za mnoge mlade so Bog, vera in Cerkev prazne besede, vendar so občutljivi za Jezusov lik, kadar je predstavljen na privlačen in učinkovit način.«¹⁴ Zato je potrebno, da se Cerkev preveč ne osredotoča nase, ampak da izžareva predvsem Jezusa Kristusa, kar pa zahteva ponižno spoznanje, da se morajo določene konkretne stvari spremeniti, in tudi za to mora Cerkev zbrati poglede in celo kritike mladih.

40. Sinoda je prepoznala, »da precejšnje število mladih iz različnih razlogov ne prosi Cerkve nič več, ker je ne pojmujejo kot pomembno za svoje bivanje. Nekateri celo izrecno prosijo, naj jih pusti pri miru, saj jih njena navzočnost moti, celo dráži. Ta prošnja se pogosto ne rojeva iz nekritičnega in nepremišljenega podcenjevanja, ampak ima globoke korenine v resnih in razumljivih razlogih: spolni in ekonomski škandali; pomanjkljiva pripravljenost posvečenih oseb, ki ne znajo primerno doumeti občutljivosti mladih; premalo skrbna priprava pridig in razlage Božje besede; pasivna vloga, ki je dodeljena mladim znotraj krščanske skupnosti; težava Cerkve pri utemeljevanju doktrinalnih in etičnih drž pred sodobno družbo.«¹⁵

¹² *SD (DF)* 1.

¹³ *Prav tam*, 8.

¹⁴ *Prav tam*, 50.

¹⁵ *Prav tam*, 53.

41. Čeprav imamo mlade, ki se veselijo, ko vidijo Cerkev, da se kaže ponižno gotova v svoje darove in tudi sposobna uveljavljati pošteno in bratsko kritiko, pa imamo tudi druge mlade, ki prosijo za Cerkev, ki bi bolj poslušala, ki ne bi kar naprej obsojala sveta. Ne želijo utišane in sramežljive Cerkve, pa tudi take ne, ki bi bila vedno v vojni zaradi dveh ali treh vprašanj, ki jo mučijo. Če želi biti v očeh mladih verodostojna, mora včasih spet postati ponižna in preprosto poslušati; prepoznati v tistem, kar drugi govorijo, luč, ki ji bo pomagala bolje odkriti evangelij. Cerkev, ki se brani in ki izgubi ponižnost, ki preneha poslušati, ki ne dovoli, da jo sprašujejo, izgubi mladost in postane muzej. Kako bo lahko na tak način sprejela sanje mladih? Čeprav oznanja resnico evangelija, to še ne pomeni, da jo je v polnosti razumela – nasprotno, vedno mora rasti v razumevanju tega neizčrpnega zaklada.¹⁶

42. Preveč boječa in strukturirana Cerkev je na primer lahko vedno kritična do vseh pogovorov o zaščiti pravic žensk, lahko vedno opozarja na tveganja in možne napake teh zahtev. Na drugi strani pa se Cerkev, ki je živa, lahko odzove tako, da je pozorna na zakonite zahteve žensk, ki želijo več pravic in enakosti. Lahko se spomnimo zgodovine in prepoznamo dolgo verigo avtoritarnosti s strani moških, podrejanja, različnih oblik mačističnega zasužnjevanja, zlorabljanja in nasilja. V tej luči bomo sposobni razumeti zahteve po pravicah, kakor bi bile naše, in jih bomo podprli iz lastnega prepričanja, da bi se dosegla večja recipročnost med moškimi in ženskami, čeprav se ne bomo strinjali z vsem, kar nekatere feministične skupine predlagajo. V tej smeri je želela sinoda obnoviti zavezo Cerkve »proti kakršni koli obliki zapostavljanja in spolnega nasilja«. ¹⁷ To je odziv Cerkve, ki ostaja mlada in ki dopušča, da jo sprašujejo ter da jo spodbuja občutljivost mladih.

¹⁶ Prim. *Dogmatično konstitucijo o Božjem razodetju*, 8.

¹⁷ *SD (DF)*, 150.

Marija, dekle iz Nazareta

43. V srcu Cerkve žari Marija. Ona je velik zgled in vzornica za mlado Cerkev, ki želi slediti Kristusu s svežino in učljivostjo. Ko je bila zelo mlada, je prejela angelovo oznanilo in se ni odrekla postavljanju vprašanj (prim. Lk 1,34). Pa vendar je z odprtim srcem odgovorila: »Glej, Gospodova služabnica sem« (Lk 1,38).

44. »Vedno znova nam priteguje pozornost moč pritrditve mlade Marije, njenega »da«. Moč tistega »zgodí se«, ki ga je izrekla angelu. To ni bilo pasivno ali v usodo vdano sprejemanje. Bilo je tudi malo drugače kakor »da«, ki sporoča: prav, bomo poskusili, da vidimo, kaj bo iz tega. Marija ni poznala tega izraza: bomo videli, kaj bo iz tega. Bila je odločena, vedela je, za kaj gre, in rekla je »da« brez omahovanja. Bilo je nekaj več, bilo je drugače. Bil je »da« nekoga, ki se želi zavezati in ki želi tvegati, osebe, ki želi zastaviti vse in ki nima nobene gotovosti razen prepričanja, da ve, da je nosilka obljube. In jaz sprašujem vsakogar izmed vas: se čutite kot nosilci obljube? Katero obljubo imam v srcu, da jo nosim naprej? Brez dvoma bo imela Marija težko poslanstvo, a težave niso razlog, da bi rekla »ne«. Gotovo bo doživljala ovire, a te ovire ne bodo enake kakor ovire, ki nastanejo tedaj, ko nas strahopetnost zaustavi, ker nam ni vse jasno ali vnaprej zagotovljeno. Marija ni vplačala življenjskega zavarovanja! Marija je tvegala vse in zato je močna, zato je tista, ki **vpliva (influencerka)**, je Božja **vplivnica (influencerka)**! Njen »da« in volja za služenje sta bila močnejša kot vsi dvomi in težave.«¹⁸

45. Marija ni bežala in se ni slepila, temveč je »znala spremljati bolečino svojega Sina ..., ga podpreti s pogledom, mu dati zavetje v svojem srcu. Bolečina, ki jo je trpela, je ni pahnila v obup. Bila je močna žena tistega »da«, ki podpira in spremlja, daje zavetje in objema. Marija je velika varuhinja

¹⁸ Govor na bedenju z mladino na 34. svetovnem dnevu mladih v Panami (26. 1. 2019); *L' Osservatore Romano*, 28. - 29. 1. 2019, 6.

upanja ... Od nje se učimo izrekati »da« v trmoglavi potrpežljivosti in ustvarjalnosti tistih, ki se ne prestrašijo in ki začnejo vedno znova.«¹⁹

46. Marija je bila dekle z veliko dušo, ki jo je vznemirilo veselje (prim. Lk 1,47); bila je mladenka, ki je imela oči razsvetljene od Svetega Duha in je zrla življenje z vero ter vse ohranjala v svojem dekliškem srcu (prim. Lk 2,19.51). Bila je nemirna, nenehno na poti, ni mislila na svoje načrte, ko je izvedela, da jo sorodnica potrebuje, ampak je šla brez odlašanja, »v naglici« (Lk 1,39) v gorato pokrajino.

47. In ko je bilo treba zaščititi otroka, je šla z Jožefom v daljno deželo (prim. Mt 2,13-14). In ostala je skupaj z učenci, zbranimi v molitvi in pričakovanju Svetega Duha (prim. Apd 1,14). Tako se je v njeni navzočnosti rodila mlada Cerkev, njeni apostoli pa so bili pripravljeni na odhod, da bi se rodil nov svet (prim. Apd 2,4-11).

48. Tisto dekle je danes Mati, ki bdi nad svojimi otroki, nad otroki, ki pogosto hodimo skozi življenje utrujeni, v potrebah, pa vendar v želji, da nikoli ne ugasne luč upanja. To si želimo: da luč upanja ne ugasne. Naša Mati gleda to ljudstvo, ki roma, ljudstvo mladih, ki jih ona ljubi in ki jo oni iščejo tako, da ustvarjajo tišino v svojem srcu, čeprav je na poti veliko hrupa, pogovorov in raztresenosti. Pred očmi Matere je namreč na mestu samo upajoča tišina. In tako Marija zopet razsvetljuje našo mladost.

Mladi svetniki

49. Srce Cerkve je polno mladih svetnikov, ki so dali življenje za Kristusa, mnogi celo v mučeništvu. Čudovito so odsevali mladega Kristusa. Zdaj žarijo, da bi spodbudili nas in da bi nam pomagali iz zasanosti. Sinoda je izpostavila, da je

¹⁹ *Molitev ob sklepu križevega pota na 34. svetovnem dnevu mladih v Panami* (25. 1. 2019); *L' Osservatore Romano*, 27. 1. 2019, 12.

»veliko mladih svetnikov osvetlilo mladost v vsej njeni lepoti in so bili v svojem času resnični preroki sprememb; njihov zgled kaže, česa vsega so mladi sposobni, ko se odprejo srečanju s Kristusom«. ²⁰

50. »Po svetosti mladih lahko Cerkev prenove svojo duhovno gorečnost in apostolsko moč. Balzam svetosti, rojene s plemenitim življenjem tolikih mladih, lahko pozdravi rane Cerkve in sveta, nam vrne tisto polnost ljubezni, h kateri smo bili od vekomaj poklicani: mladi svetniki nas spodbujajo, da se vrnemo k prvi ljubezni (prim. Raz 2,4).« ²¹ Nekateri niso izkusili zrelih let, a so nam kljub temu zapustili pričevanje o drugačnem preživljanju mladosti. Spomnimo se vsaj nekaterih izmed njih, iz različnih zgodovinskih obdobj, ki so živeli svetost vsak na svoj način.

51. V 3. stol. je bil sv. Sebastijan mlad poveljnik pretorske straže. Pripovedujejo, da je vsepovsod govoril o Kristusu in poskušal prepričati svoje tovariše, dokler mu niso ukazali, da se mora odpovedati svoji veri. Ker tega ni sprejel, so ga zasuli s puščicami, a je preživel in še naprej pogumno oznanjal Kristusa. Na koncu so ga do smrti pretepli.

52. Sv. Frančišek Asiški je bil zelo mlad sanjač, ko je zaslišal Jezusov klic, naj bo ubog kakor On in naj s svojim zgledom popravi Cerkev. Z veseljem se je vsemu odrekel in je danes svetnik vesoljnega bratstva, brat vseh, človek, ki je slavil Gospoda v njegovih stvaritvah. Umrl je leta 1226.

53. Sv. Ivana Orleanska se je rodila leta 1412. Bila je mlada kmetica, ki je kljub rosnim letom branila Francijo pred napadalci. Nerazumljena zaradi svojega videza in zaradi tega, kako je živela svojo vero, je umrla na grmadi.

²⁰ SD (DF), 65.

²¹ Prav tam, 167.

54. Bl. Andrej Phû Yê'n je bil mlad Vietnamec iz 17. stol. Bil je katehet in je pomagal misijonarjem. Zaradi vere so ga zaprli in ker se ji ni hotel odreči, so ga umorili. Umrl je z besedo: »Jezus.«

55. V istem stoletju je bila sv. Katarina Tekakwitha mlada laikinja, rojena v Severni Ameriki. Pregarjali so jo zaradi vere, zato je zbežala ter prehodila več kot 300 kilometrov po gostih gozdovih. Posvetila se je Bogu in umrla govoreč: »Jezus, ljubim te!«

56. Sv. Dominik Savio je Mariji ponudil vse svoje trpljenje. Ko ga je sv. Janez Bosko učil, da svetost pomeni biti vedno vesel, je odprl svoje srce nalezljivemu veselju. Skušal je biti blizu svojim najbolj zapostavljenim in bolnim tovarišem. Ko je leta 1857 v starosti 14 let umiral, je govoril: »Kakšno lepoto zrem!«

57. Sv. Terezija Deteta Jezusa se je rodila leta 1873. Pri 15 letih, potem ko je prestala veliko težav, ji je uspelo vstopiti v karmeličanski samostan. Živela je malo pot popolnega zaupanja v Gospodovo ljubezen in hranila s svojo molitvijo ogenj ljubezni, ki ohranja Cerkev v gibanju.

58. Bl. Ceferin Namuncura je bil mlad Argentinec, sin pomembnega voditelja domorodnih ljudstev. Postal je salezijski bogoslovec, močno si je želel vrnitve k svojemu plemenu, da bi vsem prinesel Jezusa Kristusa. Umrl je leta 1905.

59. Bl. Izidor Bakanja je bil laik iz Konga, ki je dal življenje za pričevanje svoje vere. Dolgo so ga mučili, ker je predlagal sprejem krščanstva drugim mladim. Umrl je z odpuščanjem svojemu mučitelju na ustih leta 1909.

60. Bl. Peter Jurij Frassati, ki je umrl 1925. leta, »je bil mladenič z nalezljivim veseljem, veseljem, ki je presevalo celo

zelo številne težave njegovega življenja.«²² Govoril je, da poskuša z obiskovanjem in pomočjo ubogim povrniti Jezusovo ljubezen, ki jo je prejemal pri obhajilu.

61. Bl. Marcel Callo je bil mlad Francoz, ki je umrl leta 1945. Zaprli so ga v Avstriji v eno od koncentracijskih taborišč, kjer je sredi trdega dela v veri tolažil svoje tovariše v ujetništvu.

62. Mlada bl. Klara Badano, ki je umrla leta 1990, »je doživela, kako ljubezen lahko spremeni bolečino ... Ključ njenega miru in veselja je bilo popolno zaupanje v Gospoda in sprejemanje boleznih kot skrivnosten izraz Njegove volje v njeno dobro in v dobro drugih.«²³

63. Naj ti in tudi mnogi mladi, ki so morda v tišini in anonimnosti živeli evangelij v globine, posredujejo in prosijo za Cerkev, da bi bila polna veselih, pogumnih in predanih mladih, ki bi svetu darovali nova pričevanja svetosti.

²² Janez Pavel II., *Govor mladim v Torinu* (13. 4. 1980), 4: *Insegnamenti* 3, 1 (1980), 905.

²³ Benedikt XVI., *Poslanica za 27. svetovni dan mladih* (15. 3. 2012): AAS 104 (2012), 359.

Tretje poglavje

VI STE BOŽJI DAR

64. Potem ko smo pregledali Božjo besedo, ne moremo reči samo, da so mladi prihodnost sveta. So sedanost, bogatijo jo s svojim prispevkom. Mlad človek ni več otrok, je v življenjskem trenutku, ko začenja sprejemati različne odgovornosti pri sodelovanju z odraslimi na poti razvoja družine, družbe, Cerkve. A časi se spreminjajo in odmeva vprašanje: Kakšni so mladi danes, kaj je z njimi ta trenutek?

V dobrem

65. Sinoda je spoznala, da verniki v Cerkvi nimajo vedno Jezusove drže. Namesto da bi vas bili pripravljene zares do konca poslušati, »včasih prevladuje težnja, da vam odgovarjajo z vnaprej izdelanimi odgovori in s pripravljenimi recepti, ne da bi pri tem dopustili, da se vprašanja mladih zastavijo v svoji novosti, in ne da bi sprejeli njihov izziv.«²⁴ Pa vendar, šele ko Cerkev zapusti toge sheme in se odpre pripravljenosti za pozorno poslušanje mladih, jo ta empatija obogati, saj »dovoli, da mladi podarijo svoj prispevek skupnosti, ko ji pomagajo, da se odpre novim občutljivostim in si zastavlja še neodkrita vprašanja.«²⁵

66. Danes je pri odraslih nevarnost, da si naredimo spisek težav in napak sodobne mladine. Nekateri bi nam sicer ploskali, ker smo se pokazali kot strokovnjaki za iskanje negativnih in nevarnih točk. Kakšen pa bi bil rezultat takšne

²⁴ SD (DF), 8.

²⁵ Prav tam.

drže? Vedno več in več razdalje, manj bližine, manj medsebojne pomoči.

67. Jasnovidnost tistega, ki je bil poklican biti oče, pastir ali voditelj mladih, je v tem, da najde majhen plamenček, ki še gori, trst, ki se zdi, da je nalomljen (prim. Iz 42,3), ki pa se vendar še ni zlomil. To je sposobnost najti poti tam, kjer drugi vidijo samo zidove, to je spretnost prepoznavanja možnosti tam, kjer drugi vidijo samo nevarnosti. Tak je pogled Boga Očeta, ki je sposoben ceniti in hraniti dobro posejana semena v srcih mladih. Srce vsakega mladega moramo zato pojmovati kot »sveto zemljo«, ki nosi semena božjega življenja, pred katerim si moramo »sezuti čevlje z nog«, če se hočemo približati in se poglobiti v Skrivnost.

Veliko mladosti

68. Lahko bi poskušal opisati značilnosti današnjih mladih, a želim podati predvsem svarilo sinodalnih očetov: »Sestava sinode je pokazala prisotnost in prispevek različnih področij sveta in poudarila lepoto Cerkve, ki je vesoljna. Kljub okoliščinam naraščajoče globalizacije so sinodalni očetje prosili, naj se poudarijo številne razlike med okolji in kulturami, celo znotraj posameznih dežel. Gre za mnogovrstnost svetov mladih, do te mere, da se v nekaterih deželah nagibajo k uporabi izraza »mladost« v množini. Poleg tega pa starostno obdobje, ki ga je sinoda zaobjela (16–29 let), ne predstavlja enovite celote, ampak je sestavljeno iz skupin, ki živijo v posebnih okoliščinah.«²⁶

69. Že z demografskega vidika je v nekaterih deželah več mladih, medtem ko je v drugih stopnja rodnosti zelo nizka. »Iz zgodovine pa izhaja druga razlika, ki povzroča drugačnost dežel in celin stare krščanske tradicije, katere kultura nosi spomin, ki ga ne smemo izgubiti, od dežel in celin, ki so – nasprotno – zaznamovane z drugimi religioznimi tradicija-

²⁶ Prav tam, 10.

mi in v katerih je krščanstvo manjšina in včasih preteklost. Drugod pa so krščanske skupnosti in mladi med njimi, celo deležne preganjanja.«²⁷ Treba je ločiti tudi med mladimi, »ki jim globalizacija ponuja večje število možnosti, in onimi, ki živijo na robu družbe ali na podeželju ter trpijo za posledicami raznih oblik izključevanja in izločevanja.«²⁸

70. Še veliko več drugih razlik je, a bi bilo preveč zapleteno, če bi jih hoteli podrobno opisati. Zato se mi ne zdi modro zadrževati se ob tem in tudi ne ponujati vam obširne analize mladih v sedanjem svetu, kako živijo in kaj se jim dogaja. Ker pa tudi ne morem kar prenehati z opazovanjem stvarnosti, bom na kratko omenil nekaj prispevkov, ki so prišli že pred sinodo, in nekaj drugih, ki sem jih zbral med njo.

Nekaj stvari, ki se dogajajo mladim

71. Mladost ni nekaj, kar bi lahko abstraktno razčlenjevali. V resnici »mladosti« ni, so samo mladi s svojimi konkretnimi življenji. V sedanjem svetu, ki je poln vseh vrst napredka, so številna od teh življenj izpostavljena trpljenju in manipulaciji.

Mladi tega sveta, ki je v krizi

72. Sinodalni očetje so z bolečino ugotovili, da »veliko mladih živi v vojnih razmerah in trpi nasilje v brezštevilnih oblikah: ugrabitve, izsiljevanja, organizirani kriminal, trgovina z ljudmi, suženjstvo in spolno izkoriščanje, vojni zločini itd. Drugi mladi zaradi svoje vere težko najdejo prostor v družbi ter so žrtve različnih vrst preganjanja in celo smrti. Prisila ali gmotna stiska številne mlade požene na pot kaznivih dejanj in nasilja: otroci vojaki, oborožene in kriminalne skupine, trgovanje z mamili, terorizem itd. To nasilje uniči mnogo mladih življenj. Zlorabe in zasvojenosti, kakor tudi nasilje in

²⁷ Prav tam, 11.

²⁸ Prav tam, 12.

negativno vedénje, so nekateri izmed razlogov, ki mlade privedejo v zapor, posebno pogosto določene etnične in družbene skupine.«²⁹

73. Mnogi mladi so ideologizirani, uporabljeni in izkoriščani kot »topovska hrana« ali kot udarna moč, ki uničuje, ustrahuje ali smeši druge. Najhujše pa je, da jih je veliko postalo individualistov, ki so sovražni in nezaupljivi do drugih in so tako lahek plen razčlovečujočih ponudb in uničujočih načrtov, ki jih izdelujejo politične skupine ali finančni oblastniki.

74. Še vedno pa so »na svetu najštevilčnejši mladi tisti, ki trpijo razne oblike družbenega izključevanja in potiskanja na rob zaradi verskih, etničnih ali ekonomskih razlogov. Spomnimo se na težak položaj najstnic in mladih deklet, ki zanosijo, in na množico splavov, pa tudi na razširjanje virusa HIV in na različne oblike zasvojenosti (mamila, igre na srečo, pornografija itd.); ter na stanje otrok in mladih z ulice, ki nimajo niti doma niti družine niti finančnih sredstev.«³⁰ Ko gre za ženske, postane to stanje potiskanja na rob v podvojeni meri boleče in težko.

75. Ne bodimo Cerkev, ki ne joka ob teh dramah svojih mladih otrok. Nikoli se ne navadimo na to, kajti kdor ne zna jokati, ni mati. Mi pa želimo jokati, da bi bila tudi družba bolj mati, da bi se namesto ubijanja naučila rojevati, da bi bila obljuba življenja. Jokamo, ko se spominjamo mladih, ki so že umrli zaradi bede in nasilja, in prosimo družbo, naj se nauči biti solidarna mati. Bolečina ne mine, hodi z nami, saj resničnosti ni mogoče skriti. Najslabše pa bi bilo, če bi uporabili recept posvetnega duha in omrtvičili mlade z drugimi novicami, jih zamotili s plehkimi drugimi stvarmi.

76. Morda »tisti, ki živimo življenje bolj ali manj brez potreb, ne znamo jokati. Določene resničnosti življenja vidimo

²⁹ *Prav tam*, 41.

³⁰ *Prav tam*, 42.

samo z očmi, očiščenimi s solzami. Povabim vas, da se vsak vpraša: Sem se naučil jokati? Sem se naučil jokati, ko vidim lačnega otroka, od mamil omamljenega otroka na ulici, otroka, ki nima doma, zavrženega otroka, zlorabljenega otroka, otroka, ki ga družba uporablja kakor sužnja? Ali je moj jok iz muhavosti, jok tistega, ki toči solze zato, ker bi rad imel še več?«³¹ Poskusi se naučiti jokati zaradi mladih, ki so na slabšem kot ti. Tudi usmiljenje in sočutje se izražata z jokom. Če ti ne uspe, prosi Gospoda, naj ti podari pretakanje solz zaradi trpljenja drugih. Šele ko boš znal jokati, boš zares sposoben iz srca storiti kaj za druge.

77. Včasih je bolečina nekaterih mladih zelo globoka; take bolečine ni mogoče izraziti z besedami; taka bolečina nam primaže klofuto. Ti mladi lahko Bogu rečejo samo, da zelo trpijo, da jih preveč stane iti naprej, da ne verujejo več v nikogar. A v tej srce parajoči tožbi se pokažejo Jezusove besede: »Blagor žalostnim, kajti potolaženi bodo« (Mt 5,4). Nekateri mladi so si lahko odprli pot naprej v življenje, ker je do njih prišla ta Božja obljuba. Ko bi vsaj bila krščanska skupnost vedno blizu mlademu, ki trpi, da bi mogla poskrbeti za odmevanje teh besed z znamenji, objemi in konkretnimi oblikami pomoči.

78. Res je, da mogočni (bogati) namenjajo nekaj pomoči, a pogosto za visoko ceno. V mnogih revnih deželah je ekonomska pomoč nekaterih najbogatejših držav ali mednarodnih organizacij vezana na sprejem zahodnih predlogov glede spolnosti, zakonske zveze, življenja ali družbene pravičnosti. Ta ideološka kolonizacija prizadene posebno mlade. Hkrati pa vidimo, kako jih določena propaganda navaja k nenehnemu nezadovoljstvu in s tem prispeva h kulturi odmetavanja, kjer mladi sami postanejo potrošno blago v slogu »porabi in zavrzi«.

³¹ Govor mladim v Manili (18. 1. 2015): *L' Osservatore Romano*, 19.–20. 1. 2015, 7.

79. Sedanja kultura ponuja vzor osebe, ki je tesno povezan s podobo mladega. Lepega se počuti, kdor je navzven mladosten, kdor se odloča za posege, ki izbrišejo sledi časa. Mlada telesa so neprestano uporabljena v oglaševanju, ki služi prodaji. Vzor lepote je mladostnik, a bodimo pozorni, saj vse to ni povečevanje mladih, ampak pomeni samo to, da želijo odrasli ukrasti mladost zase, ne pa, da bi spoštovali mlade, jih ljubili in skrbeli zanje.

80. Nekateri mladi »čutijo družinske tradicije kot utesnjujoče in bežijo od njih, stran jih žene globalizirana kultura, ki jih včasih pušča brez oporne točke. V drugih delih sveta pa, nasprotno, med mladimi in odraslimi ne gre za resnični medgeneracijski spor, ampak za obojestransko odtujenost. Odrasli včasih niti ne poskusijo ali ne zmorejo prenesti naprej temeljnih bivanjskih vrednot ali pa sprejmejo mladostniške načine in s tem preobrnejo odnos med generacijami. Tako se rodi nevarnost, da odnos med mladimi in odraslimi ostane na čustveni ravni, brez vzgojne in kulturne razsežnosti.«³² Koliko škode naredi to mladim, čeprav nekateri tega ne opazijo! Mladi sami so nas opozorili, da to izredno otežuje prenos vere »v nekaterih deželah, kjer ni svobode izražanja in kjer se preprečuje sodelovanje v Cerkvi«.³³

Želje, rane in iskanja

81. Mladi priznavajo, da sta telo in spolnost bistvena potreba za njihovo življenje in na njihovi poti dozorevanja v istovetnosti. Brez dvoma pa je v svetu, ki pretirano poudarja spolnost, težko ohraniti pravi odnos do lastnega telesa in umirjeno živeti čustvene odnose. Zato in tudi zaradi drugih razlogov postane spolna morala pogosto »vzrok za nerazumevanje in oddaljitev od Cerkve, ker se doživlja kot kraj sodbe in obsodbe«. Mladi pa hkrati izražajo »jasno željo po soočenju

³² *SD (DF)*, 34.

³³ *Dokument predsinodalnega srečanja v pripravi na XV. splošno redno zasedanja škofovske sinode* (24. 3. 2018), I, 1.

z vprašanji, ki so povezana z razlikovanjem med moško in žensko identiteto, z medsebojno povezanostjo med moškim in žensko ter s homoseksualnostjo (istospolnostjo).³⁴

82. V našem času »znanstveni in tehnološki biomedicinski napredek močno vplivata na dojemanje telesa, ko vsiljujeta idejo, da ga je mogoče neomejeno spreminjati. Sposobnost poseči v DNK, možnost vnašanja umetnih elementov v organizem (cyborg) in razvoj nevroloških znanosti so pomemben vir, hkrati pa rojevajo tudi antropološka in etična vprašanja.«³⁵ To nas lahko pripelje »v pozabljanje, da je življenje dar in da smo ustvarjena ter omejena bitja, ki nas lahko zlahka spremenijo v preprosto sredstvo tisti, ki imajo tehnološko moč.«³⁶ »V nekaterih okoljih se poleg tega med mladimi razširja tudi določena privlačnost do tvegane vedénja, ki služi za prepoznavanje samega sebe preko iskanja močnih čustev in priznanja. ... Ti pojavi, ki so jim izpostavljene nove generacije, predstavljajo oviro za umirjeno dozorevanje.«³⁷

83. Mladi nosijo tudi udarce, neuspehe, žalostne spomine, ki so zasidrani v duši. Pogosto gre za »rane porazov iz lastne zgodovine, za neizpolnjene želje, za zapostavljanja in krivice, ki so jih pretrpeli, za občutek neljubljenosti ali nesprejetosti.« Poleg tega gre tudi za »moralne rane, težo lastnih napak, občutke krivde, ker so se zmotili.«³⁸ Jezus se pokaže na vseh teh križih mladih kot tisti, ki jim ponudi svoje prijateljstvo, olajšanje, svojo ozdravljajočo družbo. In Cerkev želi biti pri tem njegovo sredstvo na poti proti notranji prenovi in proti miru srca.

84. V nekaterih mladih prepoznamo željo po Bogu, čeprav ta Bog nima vseh obrisov razodetega Boga. V drugih lahko

³⁴ SD (DF), 39.

³⁵ Prav tam, 37.

³⁶ Prim. Papež Frančišek, *Okrožnica Hvaljen, moj Gospod* (24. 5. 2015), CD 149, Ljubljana 2016, 106: AAS 107 (2015).

³⁷ SD (DF), 37.

³⁸ SD (DF) 67.

zaslutimo sanje po bratstvu, kar ni malo. V mnogih je resnična želja po razvijanju sposobnosti, ki so v njih, da bi svetu ponudili kaj dobrega. V nekaterih vidimo posebno umetniško občutljivost ali iskanje harmonije z naravo. V drugih spet je morda velika potreba po komunikaciji. V mnogih mladih odkrivamo globoko željo po drugačnem življenju. Gre za prave izhodiščne točke, notranje sile, ki odprtih vrat čakajo na besedo spodbude, luči in poguma.

85. Sinoda se je še posebno dotaknila treh zelo pomembnih tematik, katerih povzetke želim zbrati v pisni obliki, čeprav bomo morali iti še naprej v bolj poglobljene analize in razvijanje primernejših ter učinkovitejših sposobnosti odgovora.

Digitalno okolje

86. »Digitalno okolje je značilnost sodobnega sveta. Široke plasti človeštva so potopljene vanj nenehno in vsakodnevno. Ne gre več samo za »uporabo« sredstev komunikacije, ampak za kulturo, ki je močno digitalizirana in ki zelo globoko zadeva občutek za čas in prostor, dojemanje človeka samega, drugih in sveta, način komunikacije, učenja, informiranja, vstopanja v odnos z drugimi. Gre za način približevanja stvarnosti, ki navadno daje prednost podobi pred poslušanjem in branjem ter tako slabo vpliva na učenje in razvoj kritične misli.«³⁹

87. Splet (web) in družbena omrežja so ustvarili nov način medsebojnega sporazumevanja in povezovanja in so »trg, kjer mladi preživljajo veliko časa in se zlahka srečujejo, čeprav dostop ni enak za vse, posebno ne v določenih področjih sveta. Kakorkoli, predstavljajo neverjetno možnost dialoga, srečevanja in izmenjav med osebami, kakor tudi dostopa do informacij in dogodkov. Po drugi strani pa je digitalno okolje prostor družbenopolitičnega sodelovanja in prostor aktivne-

³⁹ Prav tam, 21.

ga državljanstva in lahko olajša kroženje neodvisnih novic ter je sposoben učinkovito zaščititi najbolj ranljive tako, da razkrije kršenje njihovih pravic. V številnih deželah predstavljajo splet in družbena omrežja neodtujljiv prostor za doseganje mladih in za njihovo vključevanje celo v pastoralne pobude in dejavnosti.«⁴⁰

88. Pa vendar je treba za razumevanje tega pojava v njegovi celovitosti priznati, da je prepreden z omejenostmi in pomanjkljivostmi, kakor vsa človeška stvarnost. Ni zdravo pomešati komunikacije s preprostim virtualnim stikom. Dejansko je »digitalno okolje tudi prostor osamljenosti, manipulacije, izkoriščanja in nasilja, prihaja celo do skrajnih primerov »dark web« (črni splet). Digitalna sredstva komunikacije lahko pripeljejo do tveganja odvisnosti, osamitve in postopne izgube stika s stvarnostjo, ker so ovira pri razvoju pristnih medosebnih odnosov. Nove oblike nasilja se razširjajo preko družbenih omrežij, na primer spletno ustrahovanje; splet je tudi kanal za razširjanje pornografije in izkoriščanja oseb za spolne cilje ali izkoriščanja preko iger na srečo.«⁴¹

89. Ne bi smeli pozabiti, da so »v digitalnem svetu v igri siloviti ekonomski interesi, ki so sposobni vzpostaviti tako prefinjene kakor invazivne oblike nadzora in ustvariti mehanizme manipulacije zavesti in demokratičnega procesa. Delovanje mnogih platform se pogosto ustavi pri omogočanju srečevanja med osebami, ki mislijo na enak način, preprečuje pa se soočanje z različnostmi. Ti zaprti krogi omogočajo širjenje napačnih informacij in novic ter tako pospešujejo predsodke in sovraštva. Razširjanje lažnih novic (**fake news**) je izraz kulture, ki je izgubila občutek za resnico in zato pušti, da se dejstva podvržejo osebnim koristim. Ugled oseb je tako v nevarnosti zaradi spletnih obtožnic. Ta pojav se dotika tudi Cerkve in njenih pastirjev.«⁴²

⁴⁰ Prav tam, 22.

⁴¹ Prav tam, 23.

⁴² Prav tam, 24.

90. V dokumentu, ki ga je pred sinodo pripravilo 300 mladih z vsega sveta, so opozorili, da »lahko odnosi na družbenih omrežjih postanejo nečloveški. Digitalni prostor nas dela slepe za ranljivost druge človeške osebe in nam onemogoča osebni premislek. Problemi, kot je pornografija, popačijo dojemanje mladih glede človeške spolnosti. Če tehnologijo uporabljajo na tak način, to ustvarja varljivo vzporedno resničnost, ki ne pozna človekovega dostojanstva.«⁴³ Potopljenost v virtualni svet je omogočila celo vrsto »digitalne migracije«, to je oddaljevanja od družine, od kulturnih in verskih vrednot, kar mnoge osebe pripelje v svet osamljenosti in določanje samega sebe ter tako celo do izkušnje izgube korenin, čeprav fizično ostajajo na istem kraju. Novo prekipevajoče življenje mladih, ki jih sili v samopotrjevanje lastne osebnosti, se danes spopada z novim izzivom: dejavno sodelovati s stvarnim in virtualnim svetom, v kar vstopajo sami kakor na nepoznano globalno celino. Današnji mladi so prvi, ki sestavljajo sintezo med osebnim, kar je lastno vsaki kulturi, in globalnim. To pa zahteva, da morajo preiti iz virtualnega stika v dobro in zdravo komunikacijo.

Migranti kot podoba našega časa

91. Kako se ne spomniti na toliko mladih, prizadetih zaradi preseljevanja? Pojavi migracij »ne predstavljajo prehodnega izrednega stanja, ampak so strukturni. Migracije se lahko vršijo znotraj ene države ali med različnimi državami. Cerkev je zaskrbljena predvsem za tiste, ki bežijo pred vojno, nasiljem, političnim ali verskim preganjanjem, naravnimi nesrečami, ki so med drugim posledica podnebnih sprememb, in pred skrajno bedo: mnogi med njimi so mladi. Na splošno iščejo možnosti zase in za svoje družine. Sanjajo o boljši prihodnosti in želijo ustvariti pogoje, da bi se to uresničilo.⁴⁴

⁴³ Dokument *predsinodalnega srečanja v pripravi na XV. splošno redno zasedanja škofovske sinode* (24. 3. 2018), I, 4.

⁴⁴ *SD (DF)*, 25.

Migranti »nas spominjajo na temeljno dejstvo vere, to pa je, da smo ´na zemlji tujci in priseljenci´ (Heb 11,13)«. ⁴⁵

92. Druge migrante vabi »zahodna kultura, včasih z ne-realnimi pričakovanji, ki jim povzročajo velika razočaranja. Trgovci, pogosto povezani s podtalnimi skupinami s področja mamil in orožja, brez zadržkov izkoriščajo šibkost migrantov, ki na svojem dolgem potovanju prepogosto izkušajo nasilje, trgovino z ljudmi, psihično in fizično zlorabo ter nepisljivo trpljenje. Omeniti moramo posebno ranljivost mlajših migrantov brez spremstva in stanje tistih, ki so prisiljeni preživeti mnogo let v begunskih taboriščih ali so obstali v prehodnih državah brez možnosti za nadaljevanje poti, nadaljevanje študija in razvoj svojih talentov. V nekaterih ciljnih deželah, kamor prihajajo, migracijski pojavi vzbujajo vznemirjenje in strah, kar je pogosto spodbujeno in uporabljeno za politične cilje. Tako se razširja ksenofobična miselnost, miselnost zaprtih, vase zazrtih ljudi, na katero se je treba odločno odzvati.« ⁴⁶

93. »Mladi, ki se selijo, se morajo odtrgati od svojega izvornega okolja in pogosto doživljajo občutek kulturne in verske izkoreninjenosti. To odtrganje zadene tudi izvorne skupnosti, ki izgubijo najbolj klene in podjetne elemente, in družine, posebno tedaj, ko odide eden od staršev ali oba in ostanejo otroci v izvorni državi. Cerkev ima pomembno vlogo kot referenca za te mlade iz razbitih družin. Gotovo pa so zgodbe migrantov tudi zgodbe srečanj med posamezniki in med kulturami: za skupnosti in družbe, kamor prihajajo, so možnost obogatitve in celostnega človeškega razvoja za vse. Pobude sprejemanja, ki se nanašajo na Cerkev, imajo pomembno vlogo s tega zornega kota in lahko poživijo skupnosti, ki so jih sposobne udejanjiti.« ⁴⁷

⁴⁵ Prav tam.

⁴⁶ Prav tam, 26.

⁴⁷ Prav tam, 27.

94. »Sinodalni očetje so prišli iz različnih koncev sveta, kar je omogočilo, da je sinoda glede migracijskega vprašanja doživela soočanje mnogih pogledov, predvsem med izvornimi in ciljnim državami migrantov. Poleg tega je odzvanjal krik preplaha tistih Cerkev, katerih udje so prisiljeni bežati pred vojno in preganjanjem in ki v teh prisiljenih migracijah doživljajo grozno svojem lastnemu obstoju. Prav dejstvo, da je Cerkev v svoje naročje vključila vse te vidike, jo usposablja za prevzem preroške vloge sredi družbe glede vprašanja migracij.«⁴⁸ Predvsem mlade prosim, naj ne zapadejo v mreže tistih, ki jih hočejo postaviti nasproti drugim mladim, ki prihajajo v njihove dežele, in videti v njih nevarna bitja, nekoga, ki nima istega neodtujljivega dostojanstva kakor vsako človeško bitje.

Končati vsakršno obliko zlorab

95. V zadnjem času smo bili močno naprošeni, naj poslušamo krike žrtev različnih oblik zlorab, ki so jih izvršili nekateri škofje, duhovniki, redovniki in laiki. Ti grehi povzročajo v žrtvah »trpljenje, ki lahko traja vse življenje in ki ga nobeno obžalovanje ne more ozdraviti. Ta pojav je zelo razširjen v družbi in zadeva tudi Cerkev ter predstavlja resno oviro pri njenem poslanstvu.«⁴⁹

96. Res je sicer, da »je kuga spolnih zlorab mladoletnih, žal, zgodovinski pojav, razširjen v vseh kulturah in civilizacijah«, posebno v okrilju družin in različnih institucij, katere razširjenost se je razkrila predvsem »zahvaljujoč spremenjeni občutljivosti javnega mnenja«. Pa vendar »univerzalnost te kuge, ki potrjuje svojo težo hkrati tudi v naših družbah, ne zmanjšuje njene grozljivosti znotraj Cerkve« in »v upravičenem besu ljudi vidi Cerkev odsev jeze izdanega in oklofutane Boga«. ⁵⁰

⁴⁸ *Prav tam*, 28.

⁴⁹ *Prav tam*, 29.

⁵⁰ *Sklepni govor na srečanju za zaščito mladoletnih v Cerkvi* (24. 2. 2019): *L' Osservatore Romano*, 24. - 25. 2. 2019, 10; slov. Izdaja: Cerkveni dokumenti - Nova serija 30, Družina, Ljubljana 2019.

97. »Sinoda obnavlja svoj trdni sklep glede sprejetja zelo stroгих preventivnih ukrepov, ki bodo onemogočali ponovitev teh dejanj; začelo se bo z izbiranjem in vzgojo tistih, ki jim bodo zaupane odgovorne in vzgojne naloge.«⁵¹ Hkrati pa ne sme biti več odstopanja od odločitve, da se začne s »temi tako nujnimi dejavnostmi in ukrepi«.⁵² In vse to s Kristusovo milostjo. Ni poti nazaj.

98. »Več različnih vrst zlorab je: zloraba moči, vesti, finančna zloraba, spolna zloraba. Jasna je potreba po izkoreninjenju raznih oblik izvajanja avtoritete, v katere se te zlorabe vcepljajo, in po ublažitvi posledic zaradi pomanjkanja odgovornosti ter transparentnosti pri vodenju mnogih primerov. Želja po nadvladi, pomanjkanje dialoga in transparentnosti, oblike dvojnega življenja, duhovna praznina, pa tudi psihološke šibkosti so plodna zemlja, na kateri uspeva pokvarjenost.«⁵³ Klerikalizem je nenehna skušnjava duhovnikov, ki si razlagajo »prejeto poslanstvo kot oblast, ki jo je treba izvajati, in ne toliko kot zastonjsko in velikodušno služenje, ki naj se ga ponudi; in to nas napeljuje k prepričanju, da pripadamo skupini, ki ima vse odgovore in ji ni potrebno ničesar več poslušati ali se učiti.«⁵⁴ Brez dvoma klerikalen duh v posvečenih osebah doseže, da izgubijo spoštovanje do svete in neodtujljive vrednosti vsake osebe in njene svobode.

99. Skupaj s sinodalnimi očeti želim izraziti z ljubeznijo in priznanjem svojo »hvaležnost vsem, ki so imeli pogum prijaviti zlo, ki so ga pretrpeli: tako pomagajo Cerkvi do zavesti, kaj se je zgodilo, in do tega, da začuti potrebo po odločnem ukrepanju«.⁵⁵ Posebno priznanje si zasluži tudi »iskren trud številnih laikov, duhovnikov, posvečenih in škofov, ki se vsak

⁵¹ SD (DF), 29.

⁵² Pismo Božjemu ljudstvu (20. 8. 2018), 2: *L' Osservatore Romano*, 20. - 21. 8. 2018, 7.

⁵³ SD (DF), 30.

⁵⁴ Govor na prvem zborovanju XV. rednega splošnega zborovanja škofovske sinode (3. 10. 2018): *L' Osservatore Romano*, 5. 10. 2018, 8.

⁵⁵ SD (DF), 31.

dan v poštenosti darujejo in se posvečajo služenju mladim. Njihovo delo je velik gozd, ki raste brez povzročanja hrupa. Tudi mnogi mladi, navzoči na sinodi, so izrazili hvaležnost tistim, ki so jih spremljali, in so poudarili veliko potrebo po osebah, na katere se lahko obrnejo po nasvet.«⁵⁶

100. Duhovniki, ki so padli v ta grozljiva kriminalna dejanja, hvala Bogu niso večina, ki živi svoje poslanstvo zvesto in velikodušno. Mlade prosim, naj dovolijo, da jih ta večina spodbuja. Kakorkoli pa, kadar vidite kakšnega duhovnika v nevarnosti, ker je izgubil veselje do svoje poklicanosti, ker išče čustvena nadomestila ali je zgrešil smer, imejte vi pogum in ga spomnite na njegovo zavezo z Bogom in njegovim ljudstvom, vi mu oznanite evangelij in ga opogumite, da se bo obdržal na pravi poti. Tako mu boste ponudili neprecenljivo pomoč v nečem temeljnem: v preventivnih ukrepih, ki bodo omogočili, da se bodo ponovitve teh grozodejstev preprečile. Ta črni oblak postaja za mlade, ki ljubijo Jezusa Kristusa in njegovo Cerkev, tudi izziv, saj lahko veliko pripomorejo k ozdravitvi te rane, če svoje sposobnosti uporabijo za prenovo, plavanje proti toku, dosledno pričevanje, oživljanje sanj in novo iskanje.

101. To pa ni edini greh udov Cerkve, katere zgodovina ima veliko senc. Naši grehi so na očeh vseh, brez milosti odsevajo v gubah tisočletnega obličja naše Matere in Učiteljice. Kajti ona hodi že dva tisoč let in deli z nami »veselje in upanje, žalost in zaskrbljenost ljudi«. ⁵⁷ In hodi taka, kakršna je, brez lepotnih operacij. Ne boji se pokazati grehov svojih udov, ki jih včasih nekateri od njih skušajo prikriti pred gorečo lučjo Besede evangelija, ki očiščuje in ozdravlja. Ne neha tudi vsak dan osramočena ponavljati: »Izkaži mi milost, o Bog, po svoji dobroti, ... moj greh mi je vedno pred očmi« (Ps 51, 3.5). Spomnimo pa se, da Matere ne zapustimo, kadar je ranjena,

⁵⁶ *Prav tam.*

⁵⁷ *Pastoralna konstitucija Cerkev v sedanjem svetu, 1.*

ampak jo spremljamo, da iz sebe izvabi vso svojo moč in sposobnost za vedno nov začetek.

102. Sredi te drame, ki nas boli naravnost v dušo, »Jezus, naš Gospod, daje svoji Cerkvi, ki je nikoli ne zapusti, moč in sredstva za novo pot«. ⁵⁸ Tako je ta temni trenutek »lahko z dragoceno pomočjo mladih zares nova priložnost za prenovno zgodovinskega pomena«, ⁵⁹ da se odpre novim binškoštim ter začne obdobje očiščevanja in spreminjanja, kar bo Cerkvi prineslo prenovljeno mladost. Mladi bodo seveda lahko pomagali veliko bolj, če se bodo iz srca čutili del »svetega in potrpežljivega zvestega Božjega ljudstva, ki ga ohranja in pozivlja Sveti Duh«, kajti »prav to sveto Božje ljudstvo nas bo osvobodilo kuge klerikalizma, ki je rodovitna zemlja za vse te gnusobe«. ⁶⁰

Je izhod

103. V tem poglavju sem se ustavil ob položaju mladih v sedanjem svetu. Nekateri drugi vidiki se bodo pojavili v naslednjih poglavjih. Kakor sem že povedal, ne nameravam biti preobsežen s to analizo. Spodbujam skupnosti, da spoštljivo in resno pregledajo stanje med mladimi v svoji bližini, da bodo lahko razločevali pastoralne poti in poiskali najustreznejše. Ob koncu poglavja pa bi rad namenil nekaj besed vsakemu izmed vas.

104. Spominjam te na veselo novico, ki nam jo je podarilo vstajensko jutro: da je v vseh temnih in bolečih stanjih, ki smo jih omenili, izhod. Na primer: res je, da te digitalni svet lahko postavi pred tveganje zapiranja vase, osamitve ali praznega užitka. A ne pozabi, da so mladi, ki so tudi v teh oko-

⁵⁸ *SD (DF)*, 31.

⁵⁹ *Prav tam*, 31.

⁶⁰ *Sklepni govor na srečanju za zaščito mladoletnih v Cerkvi* (24. 2. 2019); *L' Osservatore Romano*, 24.- 25. 2. 2019, 11.

ljih ustvarjalni in včasih genialni. Tako je delal mladi častiti Carlos Acutis.

105. Zelo dobro se je zavedal, da je mogoče te mehanizme komunikacije, oglaševanja in družbenih omrežij uporabiti za to, da nas spremenijo v uspavana bitja, odvisna od potrošnje in novitet, ki jih moremo kupiti, obsedena s prostim časom, zaprta v negativnost. Pa vendar je bil sposoben uporabljati nove komunikacijske tehnike za posredovanje evangelija, za sporočanje vrednot in lepote.

106. Ni se dal ujeti v past. Videl je, da veliko mladih, čeprav so videti drugačni, v resnici konča med mnogimi, ki tekajo za tistim, kar jim vsilijo mogočni preko mehanizmov potrošnje in poneumljanja. Na ta način ne pustijo darovom, ki jim jih je dal Gospod, da bi vzkliili; ne ponudijo temu svetu tistih tako osebnih in enkratnih sposobnosti, ki jih je Bog posejal v vsakogar. Tako se po besedah Carlosa dogaja, »da se vsi rodijo kot izvirniki, a mnogi umrejo kot fotokopije«. Ne dopusti, da bi se to zgodilo tebi.

107. Ne dovoli, da ti ukradejo upanje in veselje, da te omamijo in uporabijo kot sužnja za svoje koristi. Upaj si biti več, ker je tvoje bitje pomembno bolj kot katerakoli stvar. Nič ti ne koristi imetje ali videz. Če spoznaš, da si poklican za več, za veliko, lahko postaneš to, kar Bog, tvoj Stvarnik, ve, da si. Kliči Svetega Duha in hodi z zaupanjem proti velikemu cilju: svetosti. Tako ne boš fotokopija. V polnosti boš ti sam.

108. Za vse to pa moraš priznati nekaj temeljnega: biti mlad ne pomeni samo iskati minljive užitke in zunanje površinske uspehe. Da bi mladost dosegla smisel, ki ga ima v teku tvojega življenja, mora biti čas velikodušne izročitve, iskrenega darovanja, žrtev, ki nekaj stanejo, a nas naredijo rodovitne. To je tako, kakor je zapisal velik pesnik:

*»Če sem za to, kar mogel sem nazaj dobiti,
moral prej izgubljeno izgubiti,*

*če sem za to, kar znal sem osvojiti,
moral težave premostiti,*

*če je za to, da se v ljubezen smem podati,
bilo prej nujno rano preboleti,
si štejem v dobro, kar sem moral pretrpeti,
si štejem v dobro, kar sem moral prejokati.*

*Zato naposled morem potrditi,
da ni moč sreče prav se veseliti,
če nisi prej nje bóli znal prestati.*

*Zato naposled mi dano je dognati,
da kar drevo ima cveteti,
more le od pokopanega živeti.»⁶¹*

109. Če si mlad po letih, a se čutiš slabotnega, utrujenega ali razočaranega, prosi Jezusa, naj te prenovi, saj z Njim ne manjka upanja. Enako lahko storiš, če se čutiš potopljenega v razvade, slabe navade, v sebičnost ali bolešno lenobo. Jezus, poln življenja, ti želi pomagati, da se bo splačalo biti mlad. Tako ne boš oškodoval sveta za tisti prispevek, ki mu ga lahko daš samo ti, enkrat in neponovljiv, kakor si.

110. Rad bi te pa spomnil tudi na to, »da se je zelo težko bojevati proti lastnim strastem in proti pastem ter skušnjavam hudobnega duha in sebičnega sveta, če smo osamljeni. Bombardiranje, ki nas zapeljuje, je takšno, da zlahka izgubimo občutek za stvarnost, notranjo jasnost in podležemo, če smo preveč sami.«⁶² To velja predvsem za mlade, kajti vi imate občudovanja vredno moč, če ste povezani. Ko se navdušite za občestveno življenje, ste sposobni velikih žrtev za druge in za skupnost. V nasprotnem primeru pa vas osamitev slabi in izpostavlja najhujšemu zlu našega časa.

⁶¹ Francesco Luis Bernarde, "Soneto", in *Cielo de tierra*, Buenos Aires, 1937.

⁶² Papež Frančišek, *Apostolska spodbuda Veselite in radujte se – Gaudete et exultate* (19. 3. 2018), Cerkevni dokumenti 156, Ljubljana 2018, 140.

Četrto poglavje

VESELO OZNANILO ZA VSE MLADE

111. Ne glede na vse želim zdaj vsem mladim oznaniti najpomembnejše, tisto prvo, kar se nikdar ne bi smelo zamolčati. To oznanilo vsebuje tri velike resnice, ki jih moramo vsi nenehno poslušati, vedno znova in znova.

Bog, ki je ljubezen

112. Najprej želim vsakemu posebej povedati prvo resnico: »Bog te ljubi.« Če si jo že slišal, nič zato, želim te spomniti nanjo: Bog te ljubi. Nikoli ne dvomi o tem, ne glede vse, kar se ti bo zgodilo v življenju. V kakršnikoli okoliščini si neskončno ljubljen.

113. Morda izkušnja očetovstva, ki si jo imel, ni bila najboljša, morda je bil tvoj zemeljski oče oddaljen ali odsoten, ali nasprotno od tega, gospodovalen in posesiven. Ali pa preprosto ni bil oče, kot si ga potreboval. Ne vem. Z gotovostjo pa ti povem, da se lahko varno vržeš v objem svojega božjega Očeta, Boga, ki ti je dal življenje in ki ti ga daje vsak trenutek. On te bo trdno podpiral, hkrati pa boš čutil, kako do konca spoštuje tvojo svobodo.

114. V njegovi Besedi najdemo veliko izrazov ljubezni. Zdi se, kot da bi Bog iskal različne načine izražanja svoje ljubezni, da bi videl, ali s katero od teh besed lahko pride do tvojega srca.

Včasih se na primer predstavlja kot tisti nežni očetje, ki se igrajo s svojimi otroki: »Pritegoval sem jih s človeškimi vezmi, z vrvicami ljubezni, bil sem jim kakor tisti, ki si vzdigujejo otroka k licu« (Oz 11,4).

Včasih se predstavlja kot prepoln tiste materinske ljubezni, ki iskreno ljubi otroke z globoko ljubeznijo, ki jih ni sposobna nikoli pozabiti ali zapustiti: »Mar pozabi žena svojega otročiča in se ne usmili otroka svojega telesa? A tudi če bi ona pozabila, jaz te ne pozabim« (Iz 49,15).

Predstavlja se celo kot zaljubljenec, ki si svojo ljubljeno osebo nariše na dlani svojih rok, da bi lahko imel njeno obličje vedno blizu: »Glej, na obe dlani sem te napisal« (Iz 49,16).

Včasih pa poudarja moč in trdnost njegove ljubezni, ki se ne pusti premagati: »Kajti gore se bodo premaknile in griči omajali, moja milost pa se ne bo odmaknila od tebe in moja zaveza miru se ne bo omajala« (Iz 54,10).

Ali pa nam govori, da nas je od vekomaj čakal, saj se na tem svetu nismo pojavili po naključju. Še preden smo bili, nas je imel v načrtu svoje ljubezni: »Z večno ljubeznijo te ljubim, zato ti tako dolgo izkazujem dobroto« (Jer 31,3).

Ali pa nam razkriva, da zna videti našo lepoto, tisto, ki je nihče drug ne more prepoznati: »Ker si drag v mojih očeh, spoštovan in te ljubim« (Iz 43,4).

Ali pa nas vodi v odkritje, da njegova ljubezen ni žalostna, ampak je čisto veselje, ki se obnavlja, kadar se mu pustimo ljubiti: »Gospod, tvoj Bog, je v tvoji sredi, tvoj močni rešitelj. Veseli se nad teboj v radosti, nemí v svoji ljubezni, vriska nad teboj v prepevanju« (So 3,17).

115. Zanj si zares vreden, nisi nepomemben, zanima se zate, ker si delo njegovih rok. Zato je pozoren nate in se te z nežno ljubeznijo spominja. Zaupati moraš »v Božji spomin: njegov spomin ni ‚trdi disk‘, ki zapiše in shrani vse naše podatke, njegov spomin je srce, ki je mehko od sočutja, ki se radosti, ki dokončno odstranjuje vsakršno sled zla.«⁶³ Ne šteje tvojih napakah in vedno ti bo pomagal, da se boš tudi iz svojih padcev kaj naučil. Ker te ljubi. Poskusi ostati trenutek v tišini in dopusti, da te ljubi. Skušaj utišati vse notranje glasove in krike in ostani za trenutek v njegovem naročju ljubezni.

⁶³ Homilija pri maši za 31. svetovni dan mladih v Krakovu (31. 7. 2016): AAS 108 (2016), 923.

116. Njegova ljubezen »se ne vsiljuje in ne tepta; je ljubezen, ki ne potisne na rob in ne utihne; je ljubezen, ki ne ponižuje in ne zaslužnjuje. Je ljubezen Gospoda, ljubezen vsakega dne, obzirna in spoštljiva, ljubezen iz svobode in za svobodo, ljubezen, ki ozdravlja in dviguje. Je ljubezen Gospoda, ki ve več o dvigovanju in vstajanju kakor o padcih, več o spravi kot o prepovedi, več o novi priložnosti, ki jo podarimo, kot o obsodbi, več o prihodnosti kot o preteklosti.«⁶⁴

117. Kadar te za kaj prosi ali kadar preprosto dopusti izžive, ki ti jih prinaša življenje, upa, da mu boš dal prostor, da te bo lahko potegnil naprej, da te bo dvignil, da ti bo omogočil dozorevati. Ne moti ga, če mu poveš svoja spraševanja, skrbi ga le, če mu ne govoriš, če se iskreno ne odpreš pogovoru z njim. Sveto pismo pripoveduje, da se je Jakob bojeval z Bogom (prim. 1 Mz 32,25-31), pa ga to ni odvrnilo od Gospodove poti. V resnici je On sam tisti, ki nas prosi: »Pridite, pravdajmo se!« (Iz 1,18) Njegova ljubezen je tako resnična, tako prava, tako konkretna, da nam ponuja odnos, ki je poln iskrenega in rodovitnega pogovora. In končno, išči objem svojega nebeškega Očeta in ljubečih obličjih njegovih pogumnih pričevalcev na zemlji!

Kristus te rešuje

118. Druga resnica je ta, da se je Kristus iz ljubezni do konca predal, da bi te rešil. Njegove razprostrte roke na križu so najčudovitejše znamenje prijatelja, ki je sposoben iti do skrajnosti:

»Vzljubil je svoje, ki so bili na svetu, in tem izkazal ljubezen do konca« (Jn 13,1). Sv. Pavel je zapisal, da živi v zaupanju v to ljubezen, ki je darovala vse: »Živim v veri v Božjega Sina, ki me je vzljubil in daroval zame sam sebe« (Gal 2,20).

⁶⁴ Govor ob slovesnosti na začetku 34. svetovnega dneva mladih v Panami (24. 1. 2019); *L' Osservatore Romano*, 26. 1. 2019, 12.

119. Ta Kristus, ki nas je na križu odrešil naših grehov, nas s to isto močjo svoje popolne podaritve še naprej rešuje in osvobaja, danes. Glej njegov križ, oprimi se ga, pusti se odrešiti, kajti tisti, ki se mu pustijo odrešiti, so osvobojeni »greha, žalosti, notranje praznine, osamljenosti«. ⁶⁵ In če grešiš in se oddaljiš, te spet dvigne z močjo svojega križa. Nikoli ne pozabi, da »odpušča sedemdesetkrat sedemkrat. Vedno znova nas jemlje na svoje rame. Nihče nam ne more odvzeti dostojanstva, ki nam ga podeljuje ta neskončna in neomajna ljubezen. Jezus nam dovoli, da dvignemo glavo in začnemo znova, z nežnostjo, ki nas nikoli ne razočara in ki nam more vedno vrniti veselje.« ⁶⁶

120. Nas »je odrešil Jezus, ker nas ljubi in ne more iz svoje kože. Tisočkrat mu jo lahko zagodemo, a nas ljubi in ozdravlja. Kajti odrešimo lahko samo tisto, kar ljubimo. Samo tisto, kar objamemo, se lahko spremeni. Gospodova ljubezen je večja kot vsa naša protislovja, kot vse naše krhkosti in majhnosti. Še več, prav preko naših protislovij, krhkosti in majhnosti želi pisati to zgodbo ljubezni. Objel je izgubljenega sina, objel je Petra, potem ko ga je ta zatajil, in objema nas po naših padcih vedno, vedno ter nam pomaga vstati in se postaviti na noge. Saj je pravi padec – pozorni bodite na tole –, pravi padec, ki nam je sposoben uničiti življenje, ta, da ostanemo zaprti v stanovanju in si ne pustimo pomagati.« ⁶⁷

121. Njegovo odpuščanje in odrešenje ni nekaj, kar smo kupili ali kar si moramo pridobiti z lastnimi deli ali napori. On nam odpušča in nas osvobaja zastonj. Njegova izročitev na križu je nekaj tako velikega, da mi tega sploh ne moremo plačati, pa tudi ne smemo, samo sprejmemo lahko z neskončno hvaležnostjo in veseljem, da smo tako ljubljani, pre-

⁶⁵ Papež Frančišek, *Apostolska spodbuda Veselje evangelija – Evangelii gaudium* (24. 11. 2013), Cerkevni dokumenti 140, Ljubljana 2014, 1: AAS 105 (2013), 1019.

⁶⁶ *Prav tam*, 3: 1020.

⁶⁷ *Govor pri bedenju pred 34. svetovnim dnevom mladih v Panami* (26. 1. 2019): *L' Osservatore Romano*, 28. - 29. 1. 2019, 6.

den bi si to sploh lahko predstavljali: »On nas je prvi vzljubil« (1Jn 4,19).

122. Mladi, ki vas Gospod ljubi, koliko ste vredni, če ste bili odrešeni s čudovito Kristusovo krvjo! Ljubljeni mladi, »vi nimate cene! Vi niste prodajni artikli na dražbi! Prosim vas, ne pustite se kupiti, ne pustite se zapeljati, ne pustite se zaslužniti s strani ideoloških kolonizacij, ki nam vcepljajo v glavo ideje in nas na koncu spremenijo v sužnje, odvisne in neuspešne v življenju. Vi nimate cene. Vedno bi si morali to ponavljati: nisem na dražbi, nimam cene. Svoboden sem, svoboden sem! Zaljubite se v to svobodo, ki vam jo ponuja Jezus!«⁶⁸

123. Glej razprostrte roke križanega Kristusa, spet in spet se mu pusti odrešiti. In ko se približaš, da se spoveš svojih grehov, trdno veruj v njegovo usmiljenje, ki te osvobaja krivde. Opazuj njegovo kri, prelito s toliko ljubezni, in pusti se ji očistiti. Tako se boš lahko znova in znova rojeval.

On živi!

124. Je pa še tretja resnica, ki je neločljiva od prejšnje: On živi! Treba si je to pogosto priklicati v spomin, saj smo sicer v nevarnosti, da Jezusa Kristusa razumemo kot dober zgled iz preteklosti, kot spomin, kot nekoga, ki nas je pred dva tisoč leti odrešil. To pa nam ne bi služilo za nič, ne bi nas osvobodilo, pustilo bi nas enake. On, ki nas napolnjuje s svojo milostjo, On, ki nas osvobaja, On, ki nas preobraža, On, ki nas ozdravlja in tolaži, je nekdo, ki živi. Je vstali Kristus, poln nadnaravne življenjske moči, oblečen v neskončno luč. Zato je Pavel zapisal: »Če pa Kristus ni bil obujen, je prazna vaša vera« (1 Kor 15,17).

⁶⁸ Govor na srečanju z mladimi v času škofovske sinode (6. 10. 2018); L' Osservatore Romano, 8. - 9. 2018, 7.

125. Če On živi, potem bo lahko vsak trenutek navzoč v tvojem življenju, da ga bo napolnil z lučjo. Tako ne bo nikoli več osamljenosti niti zapuščenosti. Čeprav bi vsi odšli, bo On ostal tam, kakor je obljubil: »In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta« (Mt, 28,20). On napolnjuje vse s svojo nevidno navzočnostjo in kamorkoli greš, te čaka. Kajti On ni samo prišel, ampak prihaja in bo še naprej prihajal vsak dan, da te bo vabil, da hodi proti vedno novemu obzorju.

126. Opazuj veselega Jezusa, prekipevajočega od veselja. Ves li se s svojim Prijateljem, ki je zmagal. Ubili so svetega, pravičnega, nedolžnega, a On je zmagal. Zlo nima več zadnje besede. Tudi v tvojem življenju zlo ne bo imelo zadnje besede, ker želi tvoj Prijatelj, ki te ljubi, zmagati v tebi. Tvoj Odrešenik živi.

127. Če On živi, nam to zagotavlja, da si dobro zlahka utre pot v naše življenje in da naš trud ne bo zaman. Nehajmo se torej pritoževati in glejmo naprej, saj z Njim vedno gre. To je gotovost, ki jo imamo. Jezus je večno živ. Če se ga bomo oklenili, bomo živeli in preživeli vse oblike smrti in nasilja, ki prežijo na nas na poti.

128. Katera koli druga rešitev bi bila slabotna in minljiva. Morda bi služila čemu za nekaj časa, potem pa bi se znova znašli nezaščiteni, zapuščeni, pod milim nebom. Nasprotno pa je srce z Njim ukoreninjeno v temeljno gotovost, ki ostaja kljub vsemu. Sv. Pavel zapiše, da želi ostati združen s Kristusom, da bi »spoznal moč njegovega vstajenja« (Flp 3,10). Gre za moč, ki se vedno znova kaže tudi v tvojem življenju, ker je On prišel zato, da ti da življenje in da bi ga »imel v obilju« (Jn 10,10).

129. Če ti uspe s srcem ceniti lepoto tega oznanila in če dovoliš Gospodu, da te najde; če mu pustiš, da te ljubi in odreši; če skleneš prijateljstvo z Njim in se začneš pogovarjati z živim Kristusom o konkretnih stvareh tvojega življenja, bo to velika izkušnja, temeljna izkušnja, ki bo podpirala tvoje

krščansko življenje. To je tudi izkušnja, ki jo boš lahko sporočal drugim mladim. Kajti »na začetku kristjanovega bitja ni neka etična odločitev ali velika ideja, ampak srečanje z dogodkom, z Osebo, ki daje njegovemu življenju novo obzorje in s tem njegovo odločilno usmeritev.«⁶⁹

Duh daje življenje

130. V teh treh resnicah – Bog te ljubi, Kristus je tvoj Odrešenik, On živi – se pojavlja Bog Oče in se pojavlja Jezus. Kjer pa sta Oče in Jezus Kristus, tam je tudi Sveti Duh. Sveti Duh je tisti, ki je v ozadju, ki pripravlja in odpira srca, da sprejmejo oznanilo, Sveti Duh ohranja živo izkušnjo odrešenja, je tisti, ki ti bo pomagal rasti v veselju, če mu pustiš, da deluje. Sveti Duh napolnjuje srce z vstalim Kristusom in od tam se razliva v tvoje življenje kakor izvir. Ko ga prejmeš, ti Sveti Duh omogoča vstopati vedno globlje v Kristusovo srce, da te vedno bolj napolnjuje z njegovo ljubeznijo, lučjo in močjo.

131. Vsak dan kliči Svetega Duha, da bo v tebi nenehno prenavljal izkušnjo vesele novice. Zakaj pa ne? Nič ne izgubiš s tem in On lahko spremeni tvoje življenje, lahko ga razsvetli in mu pokaže boljšo smer. Ne pohabi te, ne vzame ti ničesar, ampak ti na najboljši možni način pomaga najti, kar potrebuješ. Potrebuješ ljubezen? Ne boš je našel v nebrzdavnosti, v izkoriščanju in posedovanju drugih ali v gospodovanju. Našel jo boš tako, da boš zares srečen. Iščeš mogočno moč? Ne boš je mogel živeti z grmadenjem predmetov, z razsipavanjem denarja, z obupanim tekanjem za stvarmi tega sveta. Prišla bo na veliko lepši in zadovoljujoč način, če se pustiš voditi Svetemu Duhu.

132. Iščeš strastno ljubezen? Kakor pravi tista lepa pesem: Zaljubi se! (ali: pusti se zaljubiti), kajti »nič ne more biti pomembnejšega od tega, da najdeš Boga. To pomeni, da se

⁶⁹ Benedikt XVI., *Okrožnica Bog je ljubezen – Deus caritas est*, Cerkevni dokumenti 112, Ljubljana 2006, 1: AAS 98 (2006), 217.

zaljubiš vanj dokončno in absolutno. To, v kar se zaljubiš, zajame tvojo domišljijo in na koncu pusti sled v vsem. To bo odločilo, kaj te bo zjutraj spravilo iz postelje, kaj boš počel s svojimi večeri, za kaj boš porabil konce tedna, kaj boš bral, kaj boš spoznaval, kaj bo strlo tvoje srce in kaj te bo gani-
lo z veseljem in hvaležnostjo. Zaljubi se! Ostani v ljubezni!
Vse bo drugače.«⁷⁰ Ta Božja ljubezen, ki objema vse življenje s strastno ljubeznijo, je mogoča zaradi Svetega Duha, ker »je Božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan« (Rim 5,5).

133. To je izvir najboljše mladosti. Saj je tisti, ki zaupa v Gospoda, »kakor drevo, zasajeno ob vodi, ki steza svoje korenine k potoku, ne boji se, ko pride vročina, njegovo listje ostane zeleno« (Jer 17,8). Medtem ko »mladeniči omagujejo in pešajo« (Iz 40,30), Gospod tistim, ki čakajo v zaupanju vanj, »obnavlja njihovo moč, vzdigujejo trup kakor orli, tekajo, pa ne opešajo, hodijo, pa ne omagajo« (Iz 40,31).

⁷⁰ Pedro Arrupe, *Enamórate*.

Četrto poglavje

POTA MLADOSTI

134. Kako živimo mladost, kadar se pustimo razsvetliti in spreobrniti veseli novici evangelija? Treba si je postaviti to vprašanje, kajti mladost je – bolj kakor ponos – Božji dar: »Biti mlad je milost, je sreča.«⁷¹ Je dar, ki ga lahko nekoristno napravimo ali pa hvaležni sprejmemo in živimo v polnosti.

135. Bog je avtor mladosti in On deluje v vsakem mladem. Mladost je blagoslovljen čas za mladega in blagoslov za Cerkev in za svet. Je veselje, pesem upanja in je blagor. Presojati mladost pomeni gledati na ta čas življenja kot na dragocen trenutek in ne kot na prehodno obdobje, v katerem mladi ljudje čutijo, kakor da jih potiskajo proti odrasli dobi.

Čas sanj in izbir

136. V Jezusovem času je bil izhod iz otroštva zelo težko pričakovani korak v življenju, ki so ga veselo praznovali in se ga radostili. Tako zelo, da je Jezus »deklico«, ki ji je vrnil življenje (Mr 5,39), premaknil za korak naprej, jo povišal in spremenil v »dekle, mladenko« (Mr 5,41). Ko ji je rekel »Dekle, vstani!« (talitá kum), ji je hkrati zaupal večjo odgovornost za življenje, s tem da ji je odprl vrata v mladost.

137. »Mladost, obdobje razvijanja osebnosti, je zaznamovana s sanjami, ki se počasi udejanjajo po odnosih, ki dobivajo vedno večjo skladnost in uravnoteženost, po poskusih in po-

⁷¹ Pavel VI., *Govor ob beatifikaciji Nunzija Sulpicija* (1. 12. 1963): AAS 56 (1963), 28.

skušanjih, po izbirah, ki korak za korakom gradijo življenjski načrt. V tem obdobju življenja so mladi poklicani k usmeritvi naprej, ne da bi pri tem porezali svoje korenine, poklicani k ustvarjanju samostojnosti, pa vendar ne na samem.«⁷²

138. Božja ljubezen in naš odnos z živim Kristusom nam ne jemljeta sanj, ne zahtevata od nas, da skrčimo svoja obzorja. Nasprotno, ta ljubezen nas vabi v gibanje, nas spodbuja, nas vodi proti boljшему in lepšemu življenju. Beseda »nemir« povzame mnogo iskanj mladih src. Kakor je rekel sv. Pavel VI.: »Predvsem v nezadovoljstvu, ki teži mlade ..., je delček luči.«⁷³ Nezadovoljen nemir skupaj s čudenjem pred novim, ki se nakazuje na obzorju, odpre pot pogumu, ki mlade premakne, da sprejmejo same sebe, da postanejo odgovorni za poslanstvo. Ta sveti nemir, ki se prebujata posebno v mladih, je še vedno značilen za vsako srce, ki ostaja mlado, razpoložljivo, odprto. Resnični notranji mir sobiva s tem globokim nemirom. Sv. Avguštín je zapisal: Gospod, »k sebi si nas ustvaril in nemirno je naše srce, dokler ne počije v tebi.«⁷⁴

139. Pred časom me je prijatelj vprašal, kaj vidim, ko pomislim na mladega človeka. Moj odgovor je bil, da »vidim fanta ali dekle, ki išče svojo lastno pot, ki želi leteti z nogami, ki se približuje svetu in gleda obzorje z očmi, ki so polne upanja, polne prihodnosti in tudi želja. Mlad človek hodi z dvema nogama kakor odrasli, a v nasprotju z odraslim, ki ima nogi postavljeni vzporedno, postavlja mlad človek eno nogo naprej pred drugo, pripravljen je iti, oditi. Vedno gleda naprej. Govoriti o mladih pomeni govoriti o obljubah in pomeni govoriti o veselju. Mladi imajo toliko moči, zmožni so gledati s toliko upanja. Mlad človek je obljuba življenja, ki ima v sebi vgrajeno določeno stopnjo trdnosti; v sebi ima dovolj norosti, da lahko prevara samega sebe, in tudi dovolj sposobnosti, da lahko ozdravi od razočaranja, ki se more iz tega roditi.«⁷⁵

⁷² SD (DF), 65.

⁷³ Homilija pri maši za mlade v Sydneyju (2. 12. 2070): AAS 63 (1971), 64.

⁷⁴ Izpovedi, I, 1: PL 32, 661.

⁷⁵ Bog je mlad. Pogovor s Tomasom Leoncinijem, Milano 2018, 16.

140. Nekateri mladi morda zavračajo to obdobje življenja, ker bi si želeli še naprej biti otroci ali pa si želijo »podaljšanje najstništva za nedoločen čas in odlaganje odločitev; strah pred dokončnim ustvarja tako neke vrste paralizirano glede sprejemanja odločitev. Mladost vsekakor ne more biti neodločen čas: je čas odločitev in prav v tem je njen čar in njena največja naloga. Mladi sprejemajo odločitve na poklicnem področju, na družbenem, političnem in na drugih radikalnejših področjih, ki bodo dala dokončno podobo njihovemu bivanju.«⁷⁶ Odločitve sprejemajo tudi glede ljubezni, izbire zakonca in možnosti, da imajo prve otroke. V zadnjih poglavjih se bomo poglobili v tematike, ki se dotikajo poklicnosti vsakogar in razločevanja poklicnosti.

141. Nasproti sanjam, ki prebudijo odločitve, pa vedno »obstaja grožnja pritoževanja, vdanosti v usodo. To pustimo za tiste, ki hodijo za »bogom pritoževanja« ... Gre za prevaro, ker te nagne k temu, da izbereš napačno pot. Ko se vse zdi paralizirano in kakor da je obtičalo, ko nas osebne težave vznemirjajo, ko slábo stanje v družbi ne najde ustreznih rešitev, ni dobro vdati se. Pot je Jezus: pustimo mu, da se povzpne v naš čoln in veslajmo daleč na odprto morje z Njim. On je Gospod! On spreminja perspektivo življenja. Vera v Jezusa vodi v upanje, ki presega vse; vodi v gotovost, ki je utemeljena ne samo na naših odlikah in sposobnostih, ampak na Božji besedi, na povabilu, ki prihaja od Njega. Ne delajte preveč človeških računov in ne preverjajte zaskrbljeno, če se stvarnost, ki vas obkroža, ujema z vašimi gotovostmi. Veslajte daleč na odprto morje, izstopite iz vas samih.«⁷⁷

142. Treba je vztrajati na poti sanj. In pri tem je treba biti pozoren na skušnjavo, ki nam jo običajno hudo zagode: tesnoba. Ta je lahko velika sovražnica, če nas prisili, da povesimo ramena, ko ugotovimo, da rezultati niso takojšnji. Najlepše sanje se osvojijo v upanju, potrpežljivosti in trudu, brez

⁷⁶ SD (DF), 68.

⁷⁷ Govor mladim v Cagliariju (22. 9. 2013): AAS 105 (2013), 904–905.

naglice. Hkrati pa se ne smemo ustavljati zaradi negotovosti, ne sme nas biti strah staviti na nekaj in delati napake. Res, bati se moramo paraliziranega življenja, kakor živi mrtveci, spremenjeni v bitja, ki ne živijo, ker ne želijo tvegati, ker ne vztrajajo v svojem prizadevanju ali ker se bojijo, da bi se zmotili. Tudi če se zmotiš, boš vedno lahko dvignil glavo in začel znova, saj ti nima nihče pravice ukrasti upanja.

143. Mladi, ne zavrnite najboljšega od vaše mladosti, ne opazujte življenja z balkona. Ne zamenjajte sreče s kavčem in ne živite vsega svojega življenja pred zaslonom. Tudi ne postanite žalostna predstava zapuščenega avtomobila. Ne bodite zaparkirani avtomobili, rajši pustite sanjam vznikati in sprejemajte odločitve. Tvegajte, tudi če se boste zmotili. Ne preživljajte življenja z uspavano dušo in ne glejte sveta, kakor da bi bili turisti. Dajte se slišati! Odvrzite strahove, ki vas hromijo, da ne postanete mumificirani mladi. Živite! Izročite se najboljšemu od življenja! Odprite vrata kletke in odletite! Prosim vas, ne upokojite se predčasno.

Volja do življenja in do poskušanja

144. Ta pogled proti prihodnosti, ki jo sanjajo, ne pomeni, da so mladi povsem usmerjeni naprej, saj je v njih hkrati močna želja po življenju v sedanjosti, po skrajnem izkoristku možnosti, ki jim jih življenje podarja. Ta svet je prepoln lepote! Nikar ne zaničujmo Božjih darov?

145. V nasprotju s tem, kar misli večina, Gospod noče slabiti te volje do življenja. Koristno se je spomniti, kaj je učil modrec iz Stare zaveze: »Otrok, če že kaj imaš, si stori dobro. ... Ne zamujaj prijetnega dneva« (Sir 14,11.14). Resnični Bog, ki te ljubi, te želi srečnega. Zato najdemo v Svetem pismu tudi naslednji nasvet, naslovljen na mlade: »Veséli se, mladenič, v svoji mladosti, tvoje srce naj te osrečuje v tvojih mladih dneh. ... Pregarjaj jezo iz svojega srca, odganjaj hudobijo iz

svojega telesa« (Prd 11,9-10). Kajti Bog je tisti, ki »nam obilno daje vsega v uživanje« (1Tim 6,17).

146. Kako bo lahko Bogu hvaležen nekdo, ki ni sposoben uživati njegovih malih darov vsakega dne, nekdo, ki se ni sposoben ustaviti pred preprostimi in prijetnimi stvarmi, ki jih sreča na vsakem koraku? Kajti »ni slabšega kakor tisti, ki še sebi ne privošči« (Sir 14,6). Ne gre za to, da smo kot nenasičen človek, ki je vedno obseden z več in več užitki. Nasprotno, to bi nam onemogočalo živeti sedanjost. Gre za to, da znamo odpreti oči in se ustaviti, da bi živeli vsak majhen dar življenja v polnosti in hvaležnosti.

147. Božja beseda te vabi, da živiš sedanjost, ne pa, da samo pripravljáš jutrišnji dan, to je jasno: »Ne skrbite za jutri, kajti jutrišnji dan bo skrbel sam zase. Dovolj je dnevu njegova teža« (Mt 6,34). Ampak to ne pomeni, da se predamo neodgovorni nebrzdanosti, ki nas pušča prazne in vedno nezadovoljne, ampak pomeni živeti sedanjost z vso silo, tako da uporabljamo moči za dobre stvari, da ob hoji za Kristusom gojimo bratstvo in da cenimo vsako majhno veselje življenja kot dar Božje ljubezni.

148. V tem duhu želim spomniti na kardinala Francisca Javiera Nguyêna Van Thuâna, ki ni hotel, da bi bila vsebina njegovih dni, ko so ga zaprli v koncentracijsko taborišče, samo čakati in čakati na prihodnost. Njegova izbira je bila naslednja: »Živeti sedanji trenutek tako, da ga zvrha napolnim z ljubeznijo.« In način, kako je to uresničeval, je bil naslednji: »Izkoriščam priložnosti, ki se ponujajo vsak dan, da običajna dejanja opravi na izreden način.«⁷⁸ Medtem ko se bojuješ, da bi dal obliko svojim sanjam, živi polno današnji dan, izroči vse in napolni z ljubeznijo vsak trenutek. Kajti res

⁷⁸ F. J. Nguyen Van Thuana, *Cinque pani e due pesci. Dalla sofferenza del carcere una gioiosa testimonianza di fede (Pet hlebov in dve ribi. Od zaporniškega trpljenja do veselega pričevanje vere)*, Milano 2014, 20.

je, da je lahko ta dan tvoje mladosti zadnji dan in ga je torej vredno živeti z vso voljo in z vso možno globino.

149. To pa vsebuje tudi težke trenutke, ki morajo biti odživeti do dna, da se lahko naučiš njihovega sporočila. Kakor učijo švicarski škofje: »On je tam, kjer smo mi mislili, da nas je zapustil in da ne bo več nobenega odrešenja. Gre za paradoks, pa vendar postanejo za mnoge kristjane trpljenje in temine kraji srečanja z Bogom.«⁷⁹ Želja po življenju in poskušanju se poleg tega nanaša še posebno na mnoge mlade s telesno, duševno in čutno prizadetostjo. Tudi če ne morejo vedno iti skozi enake izkušnje kot njihovi vrstniki, imajo presenetljive in nepojmljive zmožnosti, ki včasih presegajo običajne. Gospod Jezus jih napolnjuje z drugačnimi darovi, ki jih je skupnost poklicana ceniti, da bodo lahko odkrili Božji načrt ljubezni za vsakega izmed njih.

V prijateljstvu s Kristusom

150. Nikoli ne boš prišel do dna mladosti, pa če še toliko živiš in poskušaš, ne boš spoznal resnične polnosti mladih let, če ne boš vsak dan srečal velikega prijatelja, če ne boš živel v prijateljstvu z Jezusom.

151. Prijateljstvo je darilo življenja in Božji dar. Po prijateljih nas Gospod počasi brusi in nam omogoča dozorevanje. Hkrati pa so prijatelji, ki nam stojijo ob strani v težkih trenutkih, odsev Gospodove ljubezni, njegove tolažbe in prijazne navzočnosti. Prijatelji nas učijo, da se odpiramo, razumemo, skrbimo za druge, izstopamo iz svojega udobja in izoliranosti, delimo življenje. Zato »zvestega prijatelja ni mogoče poplačati« (Sir 6,15).

152. Prijateljstvo ni kratkotrajna ali minljiva zveza, ampak je stabilno, trdno, zvesto, zori skozi čas. Je čustven odnos, ki

⁷⁹ Švicarska škofovska konferenca, *Prendre le temps: pour toi, pour moi, pour nous*, 2. 2. 2018.

nam daje občutek povezanosti, hkrati pa je velikodušna ljubezen, ki nas vabi v iskanje dobrega za prijatelja. Čeprav so lahko prijatelji med seboj zelo različni, je vedno nekaj stvari skupnih – in to jim vzbuja občutek bližine ter iskrene in zaupne domačnosti.

153. Prijateljstvo je tako pomembno, da se sam Jezus predstavlja kot prijatelj: »Ne imenujem vas več služabnike, ... vas sem imenoval prijatelje« (Jn 15,15). Po milosti, ki nam jo podarja, smo povzdignjeni tako, da smo zares njegovi prijatelji. Lahko ga ljubimo z isto ljubeznijo, ki jo On razliva v nas, in njegovo ljubezen lahko prinašamo drugim, v upanju, da bodo tudi oni našli svoje mesto v občestvu prijateljstva, ki ga je ustanovil Jezus Kristus.⁸⁰ In čeprav je On, Vstali, že v polnosti srečen, je mogoče biti velikodušen do njega in mu pomagati graditi njegovo kraljestvo na tem svetu, tako da smo njegovo orodje za prinašanje njegovega sporočila in luči ter predvsem ljubezni drugim (prim. Jn 15,16). Učenci so poslušali Jezusov klic k prijateljstvu z njim. Bilo je povabilo, ki jih ni prisililo, ampak ga je Jezus z občutkom ponudil njihovi svobodi. »Pridita in bosta videla,« jima je rekel, in »šla sta torej in videla, kje stanuje, ter ostala pri njem tisti dan« (Jn 1,39). Po tem srečanju, zaupnem in nepričakovanem, sta pustila vse in šla za Njim.

154. Prijateljstvo z Jezusom je neločljivo. On nikoli ne odide, čeprav se včasih zdi, da utihne. Kadar ga potrebujemo, se nam pusti najti (prim. Jer 29,14) in je ob nas, kamorkoli gremo (prim. Joz 1,9), kajti On nikoli ne prelomi zaveze. Celó prosi nas, naj ga ne zapustimo: »Ostanite v meni.« (Jn 15,4) Če pa se že mi oddaljimo, »on ostane zvest, kajti sebe ne more zatajiti« (2 Tim 2,13).

155. S prijateljem govorimo, si zaupamo najbolj skrivne stvari. Tudi z Jezusom se pogovarjamo. Molitev je izziv in avantura. In kakšna avantura! Omogoča nam, da ga vedno

⁸⁰ Prim. Tomaž Akvinski, *Summa Theologiae* II-II, q. 23, art. 1.

bolje spoznavamo, da gremo v njegovo globino in rastemo v vedno močnejši povezanosti. Molitev nam dopušča, da mu povemo vse, kar se nam dogaja; da z zaupanjem izročamo vse v njegove roke; hkrati nam podarja trenutke čudovite intimnosti in močnih čustev, ko Jezus razliva v nas svoje lastno življenje. Z molitvijo mu »odpremo možnost za potezo«, damo mu prostor, »da bo lahko deloval in vstopal ter zmagoval«. ⁸¹

156. Tako je mogoče doseči izkušanje nenehne povezanosti z Njim, ki presega vse, kar bi lahko živeli z drugimi ljudmi: »Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni« (Gal 2,20). Ne prepreči svoji mladosti tega prijateljstva! Čutil ga boš lahko ob sebi ne samo, kadar moliš, spoznal boš, da hodi s teboj vsak trenutek. Skušaj ga odkriti in živel boš lepo izkušnjo zavesti, da te vedno spremlja. To sta doživela učenca na poti v Emavs, ko se jima je Jezus pridružil, medtem ko sta hodila po poti in se vsa zbegana pogovarjala. Jezus je »hodil z njima« (Lk 24,15). Svetnik je dejal, da »krščanstvo ni zbirka resnic, v katere je treba verovati, ali zapovedi, ki jih je treba izpolnjevati, ali prepovedi. Takšno je odvratno. Krščanstvo je Oseba, ki me je vzljubila tako, da prosi za mojo ljubezen. Krščanstvo je Kristus.« ⁸²

157. Jezus lahko združi vse mlade v Cerkvi v ene same sanje, »velike sanje in sanje, ki zmorejo zaobjeti v svoje zavetje vse. To so sanje, za katere je Jezus dal svoje življenje na križu in se je Sveti Duh razlil na binkoštni dan ter vtisnil ogenj v srce vsakega moža in žene, v srce vsakega izmed nas ... Vtisnil ga je v upanju, da bo našel prostor za rast in razvoj. Sanje, sanje, ki se imenujejo Jezus in jih je posejal Oče, Bog kakor On – kakor Oče –, poslan od Očeta z zaupanjem, da bo rasel in živel v vsakem srcu. Konkretno sanje, ki so oseba,

⁸¹ Govor prostovoljcem na 34. svetovnem dnevu mladih v Panami (27. 1. 2019): *L' Osservatore Romano*, 28. - 29. 1. 2019, 11.

⁸² S. Oscar A. Romero, *Homilija* (6. 11. 1977): *Su pensamiento*, I-II, San Salvador 2000, 312.

ki se pretaka po naših žilah, pretrese srce in ga povabi na ples.«⁸³

Rast in dozorevanje

158. Mnogi mladi skrbijo za svoje telo, prizadevajo si za razvoj fizične moči ali za zunanjo podobo. Drugi razvijajo svoje sposobnosti in znanje, saj se tako čutijo bolj gotove. Spet drugi ciljajo višje in se na vso moč trudijo na duhovnem področju. Evangelist Janez je zapisal: »Vam, mladi, sem pisal, ker ste močni in je Božja beseda v vas« (1 Jn 2,14). Iskati Gospoda, ohranjati Božjo besedo, skušati mu odgovoriti z lastnim življenjem – to krepi srca mladih. Za to je treba ohranjati povezavo (»priklopljenost«) z Jezusom, biti na njegovi valovni dolžini, saj v sreči in svetosti ne boš rasel samo iz svojih lastnih moči in s svojim umom. Kakor te skrbi, da ne bi izgubil »priklopa« na internet, poskrbi tudi, da bo priklop na Gospoda dejaven, kar pomeni, da ne boš prekinjal pogovora z njim, da ga boš poslušal, mu pripovedoval svoje stvari in ga vprašal, kadar ne boš vedel prav jasno, kaj moraš storiti: »Jezus, kaj bi storil ti na mojem mestu?«⁸⁴

159. Upam, da boš zmozel samega sebe toliko ceniti in se vzeti tako resno, da si boš prizadeval za svojo duhovno rast. Poleg navdušenja, ki je lastno mladosti, je tu tudi lepota iskanja in prizadevanja »za pravičnost, vero, ljubezen in mir« (2 Tim 2,22). Ne gre za to, da bi izgubil spontanost, svežino, navdušenje, nežnost. Saj odrasti ne pomeni izgubiti najboljše vrednote mladostnega obdobja življenja. Sicer ti bo lahko Gospod nekega dne očital: »Spominjam te na predanost tvoje mladosti, na ljubezen tvoje zaročne dobe, ko si hodila za menoj v puščavi« (Jer 2,2).

⁸³ Govor na slovesnem odprtju 34. svetovnega dneva mladih v Panami (24. 1. 2019); *L'Osservatore Romano*, 26. 1. 2019, 12.

⁸⁴ Prim. Srečanje z mladimi v narodnem svetišču Maipú, Santiago del Chile (17. 1. 2018); *L'Osservatore Romano*, 19. 1. 2018, 7.

160. Po drugi strani pa mora tudi odrasli zoreti, ne da bi pri tem izgubil mladostne vrednote. Saj je v resnici vsako življenjsko obdobje nenehna milost in vrednota, ki se ne sme izgubiti. Dobro živeta mladost ostane kot notranja izkušnja in je v odraslem življenju sprejeta, poglobljena in še naprej daje sadove. Če je za mladega človeka značilno, da čuti, kako ga priteguje neskončno, ki se odpira in začenja,⁸⁵ je v odraslem življenju, ki ima svoje gotovosti in lagodnosti, tveganje, da se to obzorje vedno bolj krči in izgublja to vrednoto, lastno mladim letom. V bistvu bi se moralo zgoditi nasprotno: dozorevati, rasti in urejevati lastno življenje, ne da bi se pri tem izgubila privlačnost, tista široka odprtost, prevzetost nad novo stvarnostjo, ki vedno pomeni »več«. V vsakem trenutku življenja bomo lahko znova obnovili in pomnožili mladost. Ko sem začel svoje poslanstvo papeža, mi je Gospod razširil obzorja in mi podaril obnovljeno mladost. Enako se lahko zgodi zakoncema, ki sta že veliko let skupaj, ali redovniku v samostanu. So stvari, ki se morajo z leti »usesti«, a to dozorevanje lahko sobiva z ognjem, ki se obnavlja, s srcem, ki je vedno mlado.

161. Rasti pomeni ohranjati in hraniti najdragocenejše stvari, ki ti jih podarja mladost, hkrati pa to pomeni biti odprt za prečiščevanje tistega, kar ni dobro, in za sprejemanje novih darov od Boga, ki te kliče k razvijanju vsega, kar je vredno. Včasih te manjvrednostni občutki lahko pripeljejo do tega, da nočeš videti svojih pomanjkljivosti in šibkosti, tako pa se lahko zapreš pred rastjo in pred dozorevanjem. Bolje, da se pustiš ljubiti Bogu, ki te ljubi takšnega, kakršen si, ki te ceni in spoštuje, ki pa ti prav tako ponuja vedno več: več svojega prijateljstva, več gorečnosti v molitvi, več lakote po njegovi Besedi, več želje po sprejemanju Kristusa v evharistiji, več volje za življenje po evangeliju, več notranje moči, več miru in duhovnega veselja.

⁸⁵ Prim. Romano Guardini, *Le età della vita: Opera Omnia IV/1*, Brescia 2015, 209.

162. Pri tem pa te spominjam, da ne boš svet in uresničen, če boš posnemal druge. Še posnemanje svetnikov ne pomeni kopirati njihovega načina bivanja in življenja svetosti: »Obstajajo pričevanja, ki nas spodbujajo in podpirajo, vendar ne tako, da bi jih skušali posnemati, kar bi nas končno oddaljilo od edinstvene in specifične poti, ki jo je Gospod prihranil za nas.«⁸⁶ Ti sam moraš odkriti, kdo si, in razviti svojo lastno obliko svetosti, ne glede na to, kaj bodo rekli ali menili drugi. Postati svet pomeni postati bolj v polnosti ti sam, postati tisti, ki ga je Bog sanjal in ustvaril, ne pa fotokopija. Tvoje življenje mora biti preroško spodbujanje, ki bo druge nagibalo k delovanju, ki bo pustilo sled na tem svetu, edinstveno sled, ki jo lahko pustiš samo ti. Če pa, nasprotno, posnemaš kot kopija, boš to zemljo in tudi nebesa oropal za tisto, česar nihče drug razen tebe ne more ponuditi. Spomnim se, da je sv. Janez od Križa v svoji **Duhovni pesmi** zapisal, da mora njegove duhovne nasvete vsakdo uporabiti »po svoji čudi«,⁸⁷ kajti sam Bog je hotel svojo milost izkazati »enim tako, drugim kako drugače«.⁸⁸

Steze bratstva

163. Tvoj duhovni razvoj se kaže predvsem v tem, da rasteš v bratski, velikodušni in usmiljeni ljubezni. Kakor je zapisal sv. Pavel: »Vam pa naj Gospod nakloni rast in preobilje v ljubezni, s katero ljubite drug drugega in vse« (1 Tes 3,12). Ko bi le zmožel vedno bolj živeti to »ekstazo«, ki pomeni iti iz samega sebe in iskati dobro drugih, do podaritve življenja!

164. Kadar se srečanje z Bogom imenuje »ekstaza«, se tako imenuje zato, ker nas potegne iz nas samih in nas dvigne, očarane nad Božjo ljubeznijo in lepoto. Potegnjeni pa smo lahko iz samih sebe tudi zato, da prepoznamo skrito

⁸⁶ Papež Frančišek, *Apostolska spodbuda Veselite in radujte se - Gaudete et exultate*, 11.

⁸⁷ Sv. Janez od Križa, *Cantico spirituale* B, Prolog 2.

⁸⁸ *Prav tam*, XIV-XV, 2.

lepoto v vsakem človeškem bitju, njegovo dostojanstvo, njegovo veličino Božje podobe in veličino Očetovega sina. Sveti Duh nas želi spodbuditi, da gremo iz nas samih, da objamemo druge z ljubeznijo in iščemo njihovo dobro. Zato je vedno bolje živeti vero skupaj in izkazovati našo ljubezen znotraj občestvenega življenja, deliti z drugimi mladimi naša čustva, naš čas, našo vero in naš nemir. Cerkev ponuja veliko različnega prostorja za življenje vere v skupnosti, ker je vse mnogo lažje skupaj.

165. Pridobljene rane te lahko pripeljejo v skušnjavo osamitve, v umik vase, v nabiranje zamer, vendar nikoli ne nehaj poslušati klica Boga k odpuščanju. Kakor so dobro nakazali škofje iz Ruande: »Sprava z drugim zahteva predvsem odkriti v njem sijaj Božje podobe ... V tem duhu je življenjskega pomena ločiti grešnika od njegovega greha in njegove žalitve, da lahko pridemo do resnične sprave. To pa pomeni, da sovražiš zlo, ki ti ga drugi povzroči, še naprej pa ljubiš človeka, saj prepoznaviš njegovo šibkost in vidiš Božjo podobo v njem.«⁸⁹

166. Včasih oslabi vsa moč, vse sanje in vse navdušenje mladosti zaradi skušnjave, ki nam govori, naj se zapremo vase, v svoje težave, ranjena čustva, pritoževanje in udobnost. Ne dovôli, da se ti to zgodi, ker se boš prežgodaj postaral od znotraj. Vsako starostno obdobje ima svojo lepoto, zato mladosti ne smejo manjkati skupnostna utopija, sposobnost skupnega sanjanja, velika obzorja, ki jih gledamo skupaj.

167. Bog ljubi veselje mladih in jih vabi predvsem k tistemu veselju, ki se živi v bratskem občestvu, k tisti vzvišeni radosti človeka, ki zna deliti, kajti »večja sreča je dajati kakor prejemati« (Apd 20,35); in »Bog ljubi veselega darovalca« (2 Kor 9,7). Bratska ljubezen pomnoži našo sposobnost veselja, saj nas naredi zmožne, da se radostimo dobrega drugih: »Veselite se s tistimi, ki se veselijo« (Rim 12,15). Naj se spon-

⁸⁹ Škofovska konferenca Ruande, *Lettera dei Vescovi cattolici ai fedeli durante l'anno speciale della riconciliazione in Ruanda*, Kigali (18. 1. 2018), 17.

tanost in živost tvoje mladosti spreminjata vsak dan bolj v spontanost bratske ljubezni, v svežino, ki se bo vedno znala odzvati z odpuščanjem, velikodušnostjo, z voljo po oblikovanju skupnosti. Afriški pregovor pravi: »Če želiš hitro hoditi, hodi sam. Če želiš daleč priti, hodi z drugimi.« Ne dopustimo si ukrasti bratstva.

Mladi, zavezani družbenemu delovanju

168. Res je, da včasih mladim v tem svetu, polnem nasilja in sebičnosti, lahko preti nevarnost zapiranja v majhne skupine, kar pa jih oropa izzivov družbenega življenja, širšega sveta, ki je predrzno izzivalen in v potrebah. Čutijo, da živijo bratsko ljubezen, a morda je njihova skupina postala le čisti podaljšek njihovega jaza. To se še poslabša, če se poklicanost laika razume samo kot notranje služenje Cerkvi (bralci, ministranti, katehisti itd.), pozablja pa se, da je laiška poklicanost predvsem usmiljena ljubezen v družini, družbi in politiki: gre za konkretno zavezanost iz vere glede oblikovanja nove družbe, gre za življenje sredi sveta in družbe zaradi evangelizacije na različnih stopnjah, zaradi omogočanja, da bi se krepil mir, sožitje, resnica, človekove pravice, usmiljenje ter bi se tako širilo Božje kraljestvo na svetu.

169. Predlagam mladim, da gredo naprej in dlje od skupin prijateljev ter ustvarjajo »družbeno prijateljstvo, iščejo skupno dobro. Družbeno sovraštvo uničuje. Tudi družina se uničuje s sovraštvom. Država se uničuje s sovraštvom. Svet se uničuje s sovraštvom. In največje sovraštvo je vojna. In dandanes vidimo, da se svet uničuje z vojnami. Ker niso zmožni sestiti skupaj in se pogovoriti . . . Bodite zmožni ustvarjati družbeno prijateljstvo.«⁹⁰ Ni lahko, vedno se je treba čemu odpovedati, treba se je pogajati, a če to počnemo v mislih na dobro vseh, lahko dosežemo veličastno izkušnjo: da pustimo ob strani razlike in se skupaj borimo za nekaj skupnega.

⁹⁰ *Pozdrav mladim v Centru mladih Padre Felix Varela all'Avana* (20. 9. 2015): *L' Osservatore Romano*, 21. - 22. 9. 2015, 6.

Če nam uspe najti skupne točke znotraj mnogih nesoglasij v tem rokodelskem in včasih napornem trudu gradnje mostov, ustvarjanja miru, ki bi bil dober za vse, je to čudež kulture srečanja, ki si jo mladi lahko upajo živeti s strastjo.

170. Sinoda je odkrila, da »je družbena zavezanost značilna poteza mladih danes, čeprav drugače glede na pretekle generacije. Poleg nekaterih ravnodušnih je mnogo drugih mladih pripravljenih delati v prostovoljstvu, dejavnem državljanstvu in družbeni solidarnosti. To je treba spremljati in spodbujati, da pridejo na dan vsi talenti, sposobnosti in vsa ustvarjalnost mladih; treba jih je spodbujati tudi, da prevzemajo odgovornosti. Družbena zavezanost in neposreden stik z ubogimi so še naprej temeljna priložnost za odkrivanje in poglobljanje vere ter za razločevanje lastne poklicanosti. ... Poudarila se je tudi razpoložljivost za zavzetost na političnem področju, za graditev skupnega dobrega.«⁹¹

171. Danes, hvala Bogu, skupine mladih po župnijah, šolah, gibanjih ali univerzah običajno spremljajo ostarele ali bolne, obiskujejo revne mestne četrti ali hodijo skupaj pomagat revnim v tako imenovanih »nočeh usmiljene ljubezni«. Pogosto spoznavajo, da pri teh nalogah prejmejo več, kakor dajo, ker se človek veliko nauči in dozori, ko si upa priti v stik s trpljenjem drugih. Poleg tega je v ubogih skrita modrost in s preprostimi besedami nam lahko pomagajo odkriti vrednote, ki jih sami ne vidimo.

172. Drugi mladi sodelujejo v socialnih programih, usmerjenih v zidavo hiš za tiste, ki nimajo strehe nad glavo, ali v programih »zdravljenja« onesnaženih področij ali v zbiranju pomoči za najpotrebnejše. Dobro bi bilo, da bi se ta občestvena moč uporabljala ne samo v občasnih dejavnostih, ampak redno in z jasnimi cilji ter dobro organizacijo, kar vse pomaga udejanjati nalogo bolj nepretrgano in učinkovito. Univerzitetni študenti se lahko združujejo interdisciplinar-

⁹¹ SD (DF), 46.

no, da uporabijo svoje znanje pri reševanju družbenih težav in pri tej nalogi lahko delajo drug ob drugem z mladimi družinami ali veroizpovedi.

173. Kakor pri Jezusovem čudežu se lahko kruh in ribe mladih pomnožijo (prim. Jn 6,4-13). Enako kot v priliki postanejo majhna semena mladih drevo in žetev (prim. Mt 13,23.31-32). Vse to iz živega studenca evharistije, kjer se naš kruh in naše vino spremenita, da nam podarita večno življenje. Mladim je zaupana neizmerna in težka naloga. Z vero v Vstalega se bodo lahko z njo soočili ustvarjalno in z upanjem, vedno bodo mogli stopiti na mesto služenja kakor tisti služabniki s poročne svatbe, ki so postali sodelavci prvega Jezusovega znamenja, ko so ubogali Materin nasvet: »Kar koli vam reče, storite« (Jn 2,5). Usmiljenje, ustvarjalnost in upanje omogočajo rast življenju.

174. Želim te spodbuditi k tej zavezanosti, ker vem, da »tvoje srce, mlado srce, želi zgraditi boljši svet. Spremljam svetovne novice in vidim toliko mladih na mnogih koncih sveta, ki so šli na ulice, da bi izrazili željo po pravičnejši in bratski civilizaciji. Mladi na ulici. Mladi, ki želijo biti nosilci sprememb. Prosim vas, ne dopustite, da bili drugi nosilci sprememb. Vi ste tisti, ki imate prihodnost. Po vas vstopa prihodnost na svet. Vas prosim, da ste tudi nosilci te spremembe: še naprej premagujte apatijo in ponujajte krščanski odgovor na družbeno in politično vznemirjenost, ki se pojavlja v različnih predelih sveta. Prosim vas, bodite ustvarjalci prihodnosti, začnite delati za boljši svet. Dragi mladi, prosim, ne glejte življenja z balkona, vstopite vanj. Jezus ni ostal na balkonu, vstopil je; ne ostajajte na balkonu, vstopite v življenje, kakor je storil Jezus.«⁹² Predvsem pa, tako ali drugače se bojujte za skupno dobro, bodite služabniki ubogih, bodite nosilci revolucije usmiljene ljubezni in služenja, sposobni upreti se patologiji individualizma, potrošništva in plitkosti.

⁹² Govor na bedanju na 28. svetovnem dnevu mladih v Rio de Janeiro (27. 7. 2013): AAS 105 (1013), 663.

Pogumni misijonarji

175. Mladi – zaljubljeni v Kristusa – so poklicani za priče evangelija s svojim življenjem po vseh krajih. Sv. Albert Hurtado je zapisal, da »biti apostol ne pomeni nositi insignije v gumbnici jopiča; ne pomeni govoriti o resnici, ampak resnico živeti, utelesiti se v njej, spremeniti se v Kristusa. Biti apostol ne pomeni nositi svetilko v roki ali imeti luč, ampak biti luč ... Evangelij je bolj zgled kakor lekcija. Je sporočilo, ki je postalo živeto življenje.«⁹³

176. Vrednost pričevanja ne pomeni, da je treba zamolčati besedo. Zakaj ne govoriti o Jezusu, zakaj ne drugim povedati, da nam On daje moči za življenje, da se je dobro pogovarjati z Njim, da nam dobro dene premišljevali njegove besede? Mladi, ne dopustite, da vas svet z vleče v širjenje samo slabih ali površinskih stvari. Bodite sposobni iti proti toku in znati deliti Jezusa, sporočajte naprej vero, ki vam jo je On podaril. Ko bi le lahko čutili v srcu enak vzgib, ki se mu ni mogoče upreti, kot je gnal sv. Pavla, ko je zapisal: »Gorje meni, če evangelija ne bi oznanjal!« (1 Kor 9,16)

177. »Kam nas pošilja Jezus? Ni meja, ni omejitev: pošilja nas k vsem. Evangelij ni samo za nekatere, je za vse. Ni samo za tiste, ki se nam zdijo najbližji, najbolj sprejemljivi, najprijetnejši. Je za vse. Ne bojte se iti in nositi Kristusa v kakršno koli okolje, do bivanjskih obrobij, tudi tistim, ki se zdijo najbolj oddaljeni, najbolj ravnodušni. Gospod išče vse, želi, da bi vsi čutili toplino njegovega usmiljenja in ljubezni.«⁹⁴ In nas vabi, naj pristopimo brez strahu z misijonarskim oznanilom tam, kjer se bomo znašli, in s komer bomo, v soseski, pri študiju, pri športu, pri druženju s prijatelji, pri prostovoljstvu ali na delu, vedno je dobro in primerno širiti veselje evangelija. Tako se Gospod približuje vsem. In vas, mlade, želi kot svoje

⁹³ *Ustedes son la luz del mundo. Govor na el Cerro Cristobal, Chile, 1940:*
<https://www.padrealbertohurtado.cl/escritos-2/>.

⁹⁴ *Homilija pri maši na 28. svetovnem dnevu mladih v Rio de Janeiro (28. 7. 2013):* AAS 105 (2013), 665.

orodje, s katerim bo razlival luč in upanje, saj računa na vaš pogum, svežino in navdušenost.

178. Ne moremo pričakovati, da bo poslanstvo lahko ali lagodno. Nekateri mladi so dali življenje, ker niso hoteli zadušiti svojega misijonarskega navdušenja. Korejski škofje so povedali: »Upamo, da bomo lahko pšenična zrna in orodje za odreševanje človeštva, v hoji za zgledom mučencev. Čeprav je naša vera tako majhna kot gorčično zrno. Bog ji bo dal rast in jo bo uporabil kot orodje za svoje delo odrešenja.«⁹⁵ Prijatelji, ne čakajte na jutrišnji dan za sodelovanje pri spreminjanju sveta z vašo močjo, drznostjo in ustvarjalnostjo. Vaše življenje ni »medtem«. Vi ste »zdaj« Boga, ki vas želi rodovitne.⁹⁶ Saj »se prejema z dajanjem«⁹⁷ in najboljši način za pripravljanje dobre prihodnosti je dobro živeti sedanost, z izročanjem in velikodušnostjo.

⁹⁵ Katoliška škofovska konferenca Koreje, *Lettera pastorale in occasione del 150° anniversario del martirio durante la persecuzione Byeong-in* (30. 3. 2016).

⁹⁶ Prim. *Homilija pri maši na 34. svetovnem dnevu mladih v Panami* (27. 1. 2019); *L' Osservatore Romano*, 28. - 29. 1. 2019, 12.

⁹⁷ Molitev sv. Frančiška Asiškega: *Gospod, naj bom orodje miru!*

Šesto poglavje

MLADI S KORENINAMI

179. Včasih sem videl lepa mlada drevesa, ki so stegovala veje proti nebu in se dvigala vedno višje in so se zdela kot pesem upanja. Pozneje pa sem jih po nevihti našel podrti, brez življenja. Imela so namreč plitve korenine, razširila so svoje veje, ne da bi se prej dobro ukoreninila v zemljo in so tako klonila pred napadi narave. Zato me boli, ko vidim, kako nekateri predlagajo mladim, naj gradijo prihodnost brez korenin, kakor da bi se svet začeljenal ta trenutek. Saj »je nemogoče, da nekdo raste, če nima močnih korenin, ki pomagajo biti dobro utrjen in pripet na zemljo. Lahko je »odleteti«, ko se nimaš česa oprijeti in se nikamor nasloniti.«⁹⁸

Naj te ne iztrgajo iz zemlje

180. To ni drugorazredno vprašanje in zdi se mi dobro, da mu posvetimo kratko poglavje. Razumeti moramo namreč to, da bomo lahko razlikovali veselje mladosti od lažnega kulta mladosti, ki ga nekateri uporabljajo zato, da zapeljujejo mlade in jih uporabljajo za svoje cilje.

181. Premislite: če vam nekdo nekaj predlaga in vam reče, da se ne ozirajte na zgodovino, da zavržete izkušnjo starejših, da zavržete kot ničvredno vse preteklo in glejte samo v prihodnost, ki vam jo ponuja, ali ni to lahek način, da vas ujame v svoj predlog, da boste delali samo to, kar vam bo rekel on? Tak človek vas potrebuje prazne, izkoreninjene, nezaupljive do vsega, da bi zaupali samo njegovim obljubam in se po-

⁹⁸ Govor na bedenju ob 34. svetovnem dnevu mladih v Panami (26. 1. 2019): *L' Osservatore Romano*, 28. - 29. 1. 2019, 6.

drejali njegovim načrtom. Tako delujejo ideologije različnih barv, ki uničijo (ali raz-gradijo) vse, kar je drugačno, in tako lahko vladajo brez nasprotovanj. Za to potrebujejo mlade, ki podcenjujejo zgodovino, ki zavračajo duhovno in človeško bogastvo, ki se je prenašalo iz roda v rod, ki ne poznajo ničesar, kar je bilo pred njimi.

182. Hkrati pa manipulatorji uporabljajo druga sredstva: občudovanje mladosti, kakor da bi vse, kar ni mlado, postalo osovraženo in preživeto. Mlado telo postane simbol tega novega kulta in malikuje se vse, kar je povezano s tem telesom, ter si tega brezmejno želi, na vse pa, kar ni mlado, se gleda s prezirom. A to orožje spravi v ponižujoč položaj v prvi vrsti mlade, jih izprazni resničnih vrednot in jih uporabi za doseganje lastnih ekonomskih ali političnih koristi.

183. Dragi mladi, ne dovolite, da vašo mladost uporabljajo za razširjanje plitkega življenja, ki zamenjuje lepoto z videzom. Rajši se učite odkrivati lepoto v delavcu, ki se vrača umazan in neurejen domov, a vesel, da je zaslužil kruh svojim otrokom. Nenavadna lepota je v občestvu družine, zbrane ob mizi, in v kruhu, razdeljenem z velikodušnostjo, čeprav je kosilo na mizi borno. Lepota je v ostareli ženi razpuščenih las, ki vztraja ob bolnem možu in ga neguje preko svojih moči in svojega lastnega zdravja. Lepota je v zvestobi parov, ki se ljubijo v jeseni življenja, čeprav je že minila pomlad zaročne dobe, v starčkih, ki se držijo za roke med sprehodi. Zadaj za videzom ali za modno estetiko je lepota v vsakem moškem in vsaki ženski, ki živi z ljubeznijo svojo osebno poklicanost, v zastonjskem služenju skupnosti, domovini, v velikodušnemu prizadevanju za srečo družine – vsi ti so zavezani napornemu anonimnemu in zastonjskemu delu pri vzpostavitvi družbenega prijateljstva. Najti, pokazati in poudariti to lepoto, ki je podobna Kristusovi lepoti na križu, pomeni postaviti temelje resnični družbeni solidarnosti in kulturi srečanja.

184. Poleg strategij lažnega kulta mladosti in videza se dandanes širi tudi duhovnost brez Boga, čustvenost brez

občestva in brez zavzetosti za trpeče; strah pred revnimi, v katerih vidijo nevarnost, in vrsta ponudb, ki vas skušajo prepričati, da verujete v rajsko prihodnost, katere uresničitev pa se oddaljuje. Ne ponujam vam tega in goreče vas opozarjam: ne dopustite, da bi vas preplavila ta ideologija, saj vas ne bo pomladila, temveč zasušnjila. Predlagam vam drugo pot, stkano iz svobode, navdušenja, ustvarjalnosti, novih obzorij, ki pa obenem skrbi za korenine, ki hranijo in podpirajo.

185. V tem duhu želim poudariti, da so »številni sinodalni očetje, ki so prišli z nezahodnih področij, povedali, da v njihovih deželah globalizacija prinaša oblike prave kulturne kolonizacije, ki izkoreninja mlade iz pripadnosti kulturnim in verskim stvarnostim, iz katerih izhajajo. Potrebna je zavzetost Cerkve, ki jih pri tem prehodu spremlja, da ne izgubijo najdragocenejših potez svoje istovetnosti.«⁹⁹

186. Dandanes je opazna težnja po »homogenizaciji« mladih, po razkroju razlik, ki so lastne njihovem izvornemu kraju, po tem, da se jih spremeni v bitja serijske izdelave, s katerimi se bo lahko manipuliralo. Tako prihaja do kulturnega uničenja, ki je enako húdo kakor izginjanje živalskih ali rastlinskih vrst.¹⁰⁰ Zato sem v sporočilu mladim domorodcem, zbranim v Panami, prosil, naj »skrbijo za svoje korenine, saj iz korenin prihaja moč, ki jim bo omogočila rast, razcvet in rodovitnost«.¹⁰¹

Tvoj odnos s starimi

187. Na sinodi je bilo rečeno, »da so mladi usmerjeni v prihodnost in da se z življenjem soočajo v moči in dinamičnosti. Pa vendar /.../ so včasih morda premalo pozorni na spomi-

⁹⁹ *SD (DF)*, 14.

¹⁰⁰ Prim. Papež Frančišek, *Okrožnica Hvaljen, moj Gospod - Laudato si'*, 145: AAS 107 (2015), 906.

¹⁰¹ *Video poslanica za svetovno srečanje domorodcev v Panami* (17.–21. 1. 2019: *L' Osservatore Romano*, 19. 1. 2019, 8.

njanje preteklosti, iz katere izhajajo, posebno glede številnih darov, ki so jim jih posredovati njihovi starši in stari starši, in glede vsega kulturnega bogastva družbe, v kateri živijo. Resnično dejanje ljubezni do mladih za njihovo rast in odločitve, ki jih bodo morali sprejemati, je pomagati jim, da bodo odkrili živo bogastvo preteklosti, se je spominjali in jo uporabljali pri lastnih odločitvah in možnostih.«¹⁰²

188. Božja beseda nam predlaga, naj ne izgubimo stika z ostarelimi, da bi si tako lahko nabrali njihove izkušnje: »Drži se družbe starih, če je kdo moder, se ga okleni. /.../ Če opaziš pametnega človeka, se navsezgodaj odpravi k njemu, naj tvoje noge brusijo prag njegovih vrat« (Sir 6,34.36). Kakorkoli, dolga leta, ki so jih preživeli, in vse, kar se jim je v življenju zgodilo, bi nas moralo pripeljati do tega, da jih gledamo s spoštovanjem: »Pred sivo glavo vstani,« (3 Mz 19,32), kajti »ponos mladeničev je njihova moč, čast starcev siva glava« (Prg 20,29).

189. Sveto pismo nas prosi: »Poslušaj svojega očeta, ki ti je dal življenje, ne zaničuj svoje matere, ko se postara« (Prg 23,22). Zapoved o spoštovanju očeta in matere »je prva zapoved z obljubo« (Ef 6,2; prim. 2 Mz 20,12; 5 Mz 5,16; 3 Mz 19,3) in obljuba je: »da ti bo dobro in boš dolgo živel na zemlji« (Ef 6,3).

190. To ne pomeni, da bi se moral strinjati z vsem, kar oni rečejo, pa tudi ne, da bi moral pritrditi vsem njihovim dejanjem. Mlad človek bi moral vedno imeti kritičnega duha. Sv. Bazilij Veliki je mladim svetoval, ko jim je omenjal stare grške avtorje, naj jih spoštujejo, vendar naj sprejmejo samo dobro, ki bi se ga lahko od njih naučili.¹⁰³ Gre preprosto za to, da si odprt za sprejemanje modrosti, ki se prenaša z generacije na generacijo in lahko sobiva z nekaterimi človeškimi slabost-

¹⁰² SD (DF), 35.

¹⁰³ Prim. *Pismo mladim (Lettera ai giovani)*, I, 31, 565.

mi ter nima razloga za to, da bi pred novostmi potrošništva in trga kar izginila.

191. Prekinitev odnosa med generacijami ni svetu še nikoli prinesla nič dobrega in mu tudi ne bo. To je pesem siren o prihodnosti brez korenin, brez ukoreninjenosti. Laž te prisili v prepričanje, da je samo novo dobro in lepo. Če medgeneracijski odnosi so, to pomeni, da skupnost ima skupnostni spomin, saj vsaka generacija znova sprejme učenje svojih prednikov in tako zapušča dediščino svojim naslednikom. To je referenčni okvir za postavitev solidnih temeljev nove družbe. Kakor pravi pregovor: »Če bi mladi znal in stari zmogel, ne bi bilo nobene stvari, ki je ne bi mogli narediti.«

Sanje in videnja

192. V Joelovi prerokbi najdemo starca, ki to zelo lepo predstavi: »Razlil bom svojega duha na vse meso in prerokovali bodo vaši sinovi in vaše hčere, vaši starčki bodo sanjali sanje, vaši mladeniči bodo gledali videnja« (Jl 3,1; prim. Apd 2,17) Če se mladi in stari odprejo Svetemu Duhu, obojni skupaj prispevajo čudovito kombinacijo: stari sanjajo in mladi imajo videnja. Kako se to dvoje dopolnjuje?

193. Stari imajo sanje, stkane iz spominov, iz potreb tlikih preživetih stvari, s pečatom izkušenj in let. Če se mladi ukoreninijo v sanje ostarelih, zmorejo videti prihodnost in imajo lahko videnja, ki jim odprejo obzorje in jim pokažejo nove poti. Če pa ostareli ne sanjajo, mladi ne morejo več tako jasno gledati obzorja.

194. Lepo je, ko najdemo med stvarmi, ki so jih ohranili naši starši, kakšen spomin, ki nam pomaga odkriti, kaj so za nas sanjali naši stari očetje in stare mame. Vsako človeško bitje je že celó pred rojstvom prejelo od svojih starih staršev v dar blagoslov sanj, polnih ljubezni in upanja: sanje o boljšem življenju zanj. In če teh sanj ni dobil od nobenega svojih starih staršev, je prav gotovo kakšen pradedek sanjal te sa-

nje zanj in se veselil zanj, ko je v zibelki gledal svoje otroke in potem svoje vnuke. Prve sanje so stvariteljske sanje našega Boga Očeta in hodijo pred vsemi njegovimi otroki ter jih spremljajo. Spominjati se tega blagoslova, ki se preliva z generacije na generacijo, je čudovita dediščina, ki jo moramo znati ohranjati živo, da jo bomo tudi mi lahko posredovali naprej.

195. Zato je dobro dopustiti, da stari na dolgo pripovedujejo; čeprav se njihove pripovedi včasih zdijo mitološke, fantazijske – so sanje starih –, so polne bogatih izkušenj, zgovornih simbolov, skritih pomenov. Za te pripovedi je potreben čas, potrebna je naša zastonjska pripravljenost za poslušanje in potrpežljivo razlaganje, saj to niso sporočila družbenih omrežij. Sprejeti moramo, da vsa modrost, ki jo potrebujemo za življenje, ni ujeta znotraj meja, ki jih določajo sodobna komunikacijska sredstva.

196. V knjigi *La sabiduría de los años – La sagesza del tempo* (Modrost let)¹⁰⁴ sem izrazil nekaj želja v obliki prošnji: »Kaj prosim stare, med katere štejem tudi sebe? Prosim vse nas, da bi bili varuhi spomina. Dedki in babice moramo ustanoviti zbor. Predstavljam si stare kot stalen zbor pomembnega duhovnega svetišča, kjer prosilne molitve in slavlilne pesmi podpirajo celotno skupnost, ki dela in se bojuje na polju življenja.«¹⁰⁵ Čudovito je, da »mladeniči in mladenke, starčki in dečki hvalijo ime Gospodovo!« (Ps 148,1-13).

197. Kaj vam starci lahko damo? »Današnje mlade, ki živijo svojo lastno mešanico junaških želja in negotovosti, lahko spomnimo, da je življenje brez ljubezni nerodovitno.«¹⁰⁶ Kaj vam lahko povemo? »Preplašenim mladim lahko povemo, da je tesnoba pred prihodnostjo mogoče premagati.«¹⁰⁷ Kaj vas lahko naučimo? »Mlade, ki so preveč zaskrbljeni zase, lahko

¹⁰⁴ Prim. *La sagesza del tempo. In dialogo con Papa Francesco sulle grandi questioni della vita.* Pogovor z Antonijem Spadaro, Venezia 2018.

¹⁰⁵ *Prav tam*, 12.

¹⁰⁶ *Prav tam*, 13.

¹⁰⁷ *Prav tam*.

naučimo, da večje veselje doživljaš tedaj, ko daješ, kakor ta-
krat, ko prejemaš, in da ljubezni ne kažeš samo z besedami,
ampak tudi z dejanji.«¹⁰⁸

Tvegati skupaj

198. Ljubezen, ki se daje in deluje, se marsikdaj moti. Ti-
sti, ki dela, ki tvega, morda dela napake.

Tu, v tem trenutku, bi bilo lahko zanimivo spregovoriti
o pričevanju Marije Gabrijele Perin, ki ji je kot novorojenki
umrl oče in ki zdaj razmišlja, kako je to vplivalo na njeno
življenje, pozneje na razmerje, ki ni zdržalo, a je po njem po-
stala mati in je zdaj babica: »Vem, da Bog ustvarja zgodbe.
V svoji genialnosti in usmiljenju sprejema naše zmage in
poraze in tke čudovite tapiserije, ki so polne ironije. Hrbtna
stran tkanine se lahko zdi neurejena s svojimi prepleteni-
mi nitmi – dogodki našega življenja – in morda je to stran,
s katero smo obremenjeni, kadar smo v dvomih. Pa vendar
nam lice tapiserije kaže čudovito zgodbo, in to je stran, ki jo
vidi Bog.«¹⁰⁹ Ko starejši ljudje pozorno opazujejo življenje, po-
gosto nagonsko vedo, kaj se skriva za prepletenimi nitmi, in
prepoznajo, kaj Bog ustvarja celó iz naših napak.

199. Če bomo mladi in stari hodili skupaj, bomo lahko
dobro ukoreninjeni v sedanjosti in bomo od tod obiskovali
preteklost in prihodnost: preteklost zato, da se bomo iz zgo-
dovine učili in da bomo zdravili rane, ki nas včasih določajo;
prihodnost pa zato, da bomo hranili navdušenje, omogoča-
li rojevanje sanj, prebujanje prerokb in razcvitanje upanja.
Tako – združeni – se bomo lahko učili drug od drugega, ogre-
vali srca, navdihovali razum z lučjo evangelija in dajali novo
moč svojim rokam.

200. Korenine niso sidro, ki bi nas priklepalo na druge
čase in nam onemogočalo, da bi se živeli v sodobnem svetu

¹⁰⁸ Prav tam.

¹⁰⁹ Prav tam, 162–163.

ter se odprli za rojstvo nečesa novega. Nasprotno, korenine so izhodišče, ki nam omogoča, da se razvijemo in odgovorimo na nove izzive. Nič nam torej ne pomaga, »če sedemo, da bi objokovali stare čase; z realizmom in ljubeznijo moramo sprejeti svojo kulturo in jo napolniti z evangelijem. Poslani smo danes oznanjat veselo Jezusovo novico o novih časih. Ljubiti moramo našo uro z njenimi možnostmi in tveganji, veseljem in bolečino, bogastvom in omejitvami, dobrimi potezami in napakami.«¹¹⁰

201. Na sinodi je eden od mladih poslušalcev z otoka Samoa rekel, da je Cerkev kanu, v katerem stari pomagajo ohranjati smer, tako da razlagajo položaj zvezd, mladi pa na vso moč veslajo in si zamišljajo, kaj jih čaka tam čez. Ne dajmo se prepričati tistim mladim, ki menijo, da so odrasli ničvredna preteklost s pretečenim rokom, pa tudi tistim odraslim ne, ki so vselej prepričani, da vedo, kako se morajo mladi obnašati. Bolje je, da se vsi vkrcamo na isti kanu in skupaj iščemo boljši svet, po vedno novem navdihu Svetega Duha.

¹¹⁰ Eduardo Pironio, *Poslanica mladim v Argentini za narodno srečanje v Kor-dobi* (12.-15. 9. 1985), 2.

Sedmo poglavje

MLADINSKA PASTORALA

202. Mladinska pastorala, takšna, kakršno smo bili vajeni voditi, je utrpela napade družbenih in kulturnih sprememb. V običajnih strukturah mladi pogosto ne najdejo odgovorov na svoje nemirno spraševanje, potrebe, težave in rane. Razvoj in razmah združenj in gibanj, ki imajo predvsem mladinske značilnosti, lahko razumemo kot delovanje Duha, ki odpira nova pota. Kljub temu pa se kaže potreba, da poglobimo sodelovanje le-teh v celostni pastorali Cerkve, prav tako pa jih je treba tudi bolje povezati med seboj, na primer z boljšo koordinacijo delovanja. Čeprav ni vedno lahko pritegniti mladih, rastemo na tem področju v dveh vidikih: v zavedanju, da mlade evangelizira celotna skupnost ter da morajo mladi nujno imeti večjo vodilno vlogo pri pastoralnih spodbudah.

Sinodalna pastorala

203. Poudariti želim, da so mladi sami ključni dejavniki mladinske pastorale, s spremstvom in pod vodstvom, a vendar svobodni, da ustvarjalno in drzno iščejo ter najdevajo vedno nove poti. Torej bi bilo odveč, če bi se tu ustavljal in skušal predlagati nekakšen priročnik mladinske pastorale ali vodnik praktične pastorale, saj gre bolj za to, da vključimo v pastoralo iznajdljivost, bistrost in znanje, ki ga imajo mladi sami o občutljivosti, jeziku in problematiki svojih vrstnikov.

204. Oni nam postavljajo pred oči potrebo po sprejemanju novih načinov in novih strategij. Medtem ko odrasle, na primer, zaposluje skrb za to, da je vse načrtovano, da imajo

tedenske sestanke in trdno določene urnike, pa večino mladih danes težko pritegnejo take pastoralne sheme. Mladinska pastoralna mora pridobiti drugačno prožnost in povabiti mlade na dogodke, srečanja, ki jim bodo sem ter tja ponudili prostor ne le za prejetje vzgoje, ampak tudi za to, da bodo živeli skupaj, da bodo praznovali, peli, poslušali resnična pričevanja in izkušali občestveno srečevanje z živim Bogom.

205. Po drugi strani pa bi bilo tudi zelo dobrodošlo, ko bi v večji meri zbrali dobre prakse: metodologije, govorice, motivacije, ki so se izkazale v prizadevanju, da mladim približamo Kristusa in Cerkev. Ni pomembno, kakšne barve so, ali so »konzervativne ali napredne«, ali so »desne ali leve«. Pomembno je, da zberemo vse, kar je dalo dober rezultat in bi bilo učinkovito pri sporočanju veselja evangelija.

206. Mladinska pastoralna je lahko le sinodalna, torej oblikuje »skupno hojo«, ki zaobjema »vrednotenje karizem, ki jih Duh naklanja glede na poklicanost in vlogo vsakega uda (Cerkve), preko dinamike soodgovornosti. /.../ Spodbujeni po tem Duhu se lahko usmerimo Cerkvi naproti, Cerkvi, ki sodeluje in je soodgovorna ter sposobna ceniti bogastvo drugačnosti, ki jo sestavlja, Cerkvi, ki hvaležna sprejema prispevek vernih laikov, skupaj z mladimi in ženami, prispevek posvečenega življenja, tako moških kakor žensk, prispevek skupin, združenj in gibanj. Nikogar se ne sme izključiti in ne pustiti, da bi se kdorkoli izključil sam.«¹¹¹

207. S pomočjo medsebojnega učenja bomo tako lahko bolje odsevali čudoviti mnogokotnik, kar mora biti Cerkev Jezusa Kristusa. Cerkev lahko pritegne mlade prav zato, ker ni iz enega kosa, ampak je preplet raznovrstnih darov, ki jih Duh nenehno izliva vanjo in jo s tem, kljub njeni bedi, ustvarja vedno novo.

¹¹¹ SD (DF), 123.

208. Na sinodi je prišlo na dan veliko konkretnih spodbud, usmerjenih v prenovno mladinske pastorage; tako bi se osvobodili shem, ki niso več učinkovite, ker niso v dialogu s sedanjo kulturo mladih. Razumljivo je, da tu ne bom mogel zajeti vseh, nekatere lahko najdete v sklepnem nem dokumentu sinode.

Dve veliki smeri delovanja

209. Poudariti želim na kratko samo dejstvo, da mladinska pastorage vsebuje dve veliki smeri delovanja. Ena je **iskanje**, klicanje, klic, ki bi pritegnil nove mlade v izkušnjo Gospoda. Druga pa je **rast**, razvijanje poti dozorevanja tistih, ki so to izkušnjo že doživeli.

210. Glede prve smeri, **iskanja**, zaupam v sposobnost mladih samih, da znajo najti privlačne poti za klicanje. Znajo organizirati festivale, športna tekmovanja, znajo celo evangelizirati na družbenih omrežjih s sporočili, pesmimi, video posnetki in drugimi prispevki. Mlade je potrebno samo spodbuditi in jim dati svobodo, da se navdušijo in misijonsko delujejo na svojih področjih. Prvo povabilo lahko prebudi globoko izkušnjo vere na raznovrstnih »umikih«, kjer v občestvu doživljamo močno navzočnost Gospoda, ali med pogovorom v kavarni ali v odmoru na fakulteti ali na katerikoli nepredstavljeni Božji poti. Najpomembnejše pa je, da si vsak mlad človek upa posejati prvo povabilo na rodovitni zemlji – srcu drugega mladega.

211. V tem iskanju je treba dati prednost govoric bližine, govoric zastonske, odnosne in bivanjske ljubezni, ki se dotakne srca, pride v življenje, prebudi upanje in želje. Mladim se je treba približati s slovnico ljubezni, ne s prozelitizmom. Jezik, ki ga mladi ljudje razumejo, je jezik tistih, ki dajejo življenje, jezik tistega, ki je tam zaradi njih in zanje, jezik tistih, ki kljub svojim omejenostim in slabostim poskušajo živeti svojo vero koherentno. Ob vsem tem moramo pa tudi še z

večjo občutljivostjo iskati način, kako utelesiti **kerigmo** v jeziku, ki ga govorijo mladi danes.

212. Glede **rasti** želim podati pomembno opozorilo. Ponekod se dogaja, da mladim, potem ko so v njih sprožili močno izkušnjo Boga, srečanje z Jezusom, ki se je dotaknilo njihovih src, ponudijo samo srečanja »vzgoje«, formacije, kjer se obravnavajo le doktrinalna in moralna vprašanja: o slabostih sodobnega sveta, o Cerkvi, o družbenem nauku, o čistosti, o zakonskem življenju, o nadzorovanju rojstev in o drugih temah. Rezultat tega je, da se veliko mladih dolgočasi, izgubi ogenj srečanja s Kristusom in veselje, da bi hodili za njim, mnogi zapustijo pot, drugi postanejo žalostni in negativistični. Pomirimo v sebi obsedeno željo, da bi mladim posredovali množico doktrinalnih vsebin, in poskušajmo prebuditi in ukoreniniti v njih predvsem močne izkušnje, ki podpirajo krščansko življenje. Kakor je zapisal Romano Guardini: »V izkušnji velike ljubezni /.../ se vse, kar se zgodi, spremeni v eno samo epizodo znotraj področja ljubezni.«¹¹²

213. Vsak vzgojni projekt, vsaka pot rasti za mlade mora zagotovo vsebovati doktrinalno in moralno vzgojo, formacijo. Enako pomembno pa je, da je vzgoja osredotočena na dve veliki osi: prva os je poglobljanje **kerigme**, izkušnja srečanja z Bogom preko križanega in vstalega Kristusa, kar daje temelj. Druga os je rast v bratski ljubezni, v občestvenem življenju, v služenju.

214. V apostolski spodbudi **Veselje evangelija – Evangelii gaudium** sem zelo vztrajal pri tem in menim, da je spet primerno spomniti na to. Saj bi bila po eni strani velika zmeta misliti, da se v mladinski pastoralni »opušča **kerigma** zaradi domnevno bolj »trdne« vzgoje. Nič ni bolj trdno, globoko, gotovo, »gosto«, modro kakor oznanilo **kerigme** in vsa krščanska vzgoja je predvsem poglobitev **kerigme**, ki vse bolj in vedno

¹¹² R. Guardini, *L'essenza del cristianesimo* (Bistvo krščanstva), Brescia 1984, 12.

bolj postaja meso.«¹¹³ Zato mora mladinska pastoral vedno vsebovati trenutke, ki pomagajo obnoviti in poglobiti osebno izkušnjo Božje ljubezni in živega Jezusa Kristusa. To bodo omogočila različna sredstva: pričevanja, pesmi, trenutki adoracije, prostorje za duhovno premišljevanje s Svetim pismom in celo z različnimi spodbudami preko družbenih omrežij. Nikoli pa se ne sme ta radostna izkušnja srečanja z Gospodom nadomestiti s kakršnikoli načinom »indoktrinacije«.

215. Po drugi strani mora vsak načrt mladinske pastorage jasno vsebovati raznovrstna sredstva in možnosti, ki mladim pomagajo rasti v bratstvu, živeti kot bratje, si med seboj pomagati, ustvarjati občestvo, služiti drugim, biti blizu ubogim. Če je bratska ljubezen »nova zapoved« (Jn 13,34), če je »izpolnitev postave« (Rim 13,10), če z njo najbolj izražamo ljubezen do Boga, potem mora imeti pomembno mesto v vsakem načrtu vzgoje in rasti za mlade.

Primerna okolja

216. V vseh naših institucijah moramo veliko bolj razvijati in krepiti sposobnost pristrčnega sprejemanja, saj mnogi mladi, ki prihajajo, prihajajo zaradi stanja globoke osirotelosti. In ne mislim na določene družinske spore, ampak na izkušnjo, ki zadeva tako otroke kakor mlade in odrasle, matere, očete in sinove, hčere. Za tako številne sirote, naše sodobnike, morda za nas same, bi morale skupnosti, kot so župnije in šole, ponujati možnost zastopniške ljubezni in zaščite, potrditve in rasti. Mnogi mladi se čutijo danes kot otroci poloma, kajti sanje njihovih staršev in starih staršev so zgorele na grmadi krivice in družbenega nasilja v smislu: naj se reši, kdor se more. Koliko izkoreninjenosti! Če so mladi rasli v pepelu, ne bo lahko ohraniti v njih ognja velikih želja in načrtov. Če so rasli v puščavi, izpraznjeni smisla, kako bodo lahko zbrali voljo, da se bodo žrtvovali za setev? Izkušnje pretrganosti, nepovezanosti, izkoreninjenosti in propada temeljnih gotovosti, ki ga pospešuje

¹¹³ Papež Frančišek, *Veselje evangelija*, 164: AAS 105 (2013), 1089.

sodobna kultura komunikacijskih sredstev, izzovejo občutek globoke osirotelosti, na katero moramo odgovoriti z ustvarjanjem bratskih in privlačnih prostorij, kjer se živi osmišljeno.

217. Ustvariti »dom« v bistvu pomeni, »da ustvarimo družino; pomeni, da se naučimo čutiti povezane z drugimi, da se naučimo presegati vezi, ki jih ustvarjamo samo zaradi uporabnosti ali praktičnosti, da se naučimo biti povezani tako, da čutimo življenje malo bolj človeško. Ustvarjati domove, ›hiše občestva‹, pomeni dovoliti prerokbi, da se utelesi in naredi naše ure in dneve bolj gostoljubne, manj ravnodušne in brezimne. Pomeni plesti vezi s preprostimi, vsakdanjimi gestami, ki smo jih vsi sposobni udejanjati. Vsi vemo, da dom potrebuje sodelovanje vseh. Nihče ne more biti ravnodušen ali oddaljen, saj je vsak član potreben kamen pri gradnji doma. To pa zahteva, da prosimo Gospoda, naj nam podari milost učenja, kako si pridobiti potrpežljivost in kako si odpustčati, kako začeti vsak dan znova. In kolikokrat odpustiti ali znova začeti? Sedemdesetkrat sedemkrat, tolikokrat, kolikokrat je potrebno. Ustvarjati močne vezi zahteva od našega zaupanja, da se vsak dan hrani v potrpežljivosti in odpustčanju. In tako se udejanja čudež izkušnje, da se tu človek znova rojeva, da se tu vsi znova rojevamo, saj čutimo delovanje Božjega ljubkovanja, ki nam omogoča sanjati bolj človeški svet in zato tudi bolj božjega.«¹¹⁴

218. V tem duhu moramo v naših institucijah ponuditi mladim ustrezne prostore, ki jih bodo lahko po svojem okusu uredili in upravljali, kamor bodo lahko svobodno prihajali in odhajali. Naj bodo to prostori, ki bodo mlade sprejeli in kjer bodo lahko spontano prihajali v stik drug z drugim, kjer se bodo z zaupanjem srečevali z drugimi mladimi tako v trenutkih trpljenja ali zdolgočasenosti kakor tudi v trenutkih veselja, ki ga bodo želeli proslavljati skupaj. Nekaj tega je uspelo uresničiti oratorijem in drugim mladinskim centrom, ki so v mnogih primerih okolje prijateljev in hoje v dvoje,

¹¹⁴ Govor ob obisku hiše Usmiljenega Samarijana v Panami (27. 1. 2019): *L' Osservatore Romano*, 28. - 29. 1. 2019, 10

ponavljajočih se srečanj, kjer mladi lahko skupaj uživajo v glasbi, športu, razvedrilu in tudi razmišljanju ter molitvi, z drobnimi podporami in različnimi predlogi. Tako se odpira prostor za nepogrešljivo oznanjevanje od osebe do osebe, ki ga ne more zamenjati nobeno sredstvo in nobena pastoralna strategija.

219. »Prijateljstvo in odnosi ponujajo pogosto tudi v bolj ali manj strukturiranih skupinah priložnost, da se mladi utrdijo v družbenih in odnosnih sposobnostih, in sicer v okolju, kjer ljudi ne ocenjujejo in jih ne sodijo. Izkušnja skupine ustvarja možnost za podeljevanje vere in za medsebojno spodbudo v pričevanju. Mladi so sposobni voditi druge mlade in živeti resničen apostolat med svojimi prijatelji.«¹¹⁵

220. To ne pomeni, da se zamejijo in izgubijo vsi stiki z župnijskimi občestvi, gibanji in drugimi cerkvenimi institucijami. A mladi se lažje vključijo v skupnosti, ki so žive v veri, ki želijo izžarevati Jezusa Kristusa, ki so vesele, svobodne, bratske in zavzete. Te skupnosti so lahko spodbuden prostor, kjer bodo mladi čutili, da je mogoče negovati čudovite odnose.

Pastorala vzgojnih ustanov

221. Šola je brez dvoma osnova, ki omogoča, da se približamo otrokom in mladim, saj je privilegirani kraj za razvoj osebe. Zato je krščanska skupnost šoli posvetila veliko pozornost, tako z vzgojo učiteljev in vodilnih oseb kakor tudi s postavljanjem lastnih šol vseh vrst in stopenj. Na tem področju je Duh prebudil brezštevne karizme in pričevanja svetosti. Če pogledamo rezultate, ki jih dosega pastorala v mnogih šolah, potrebuje šola brez dvoma nujno samokritiko. Pastoralna v šolah je osredotočena na religiozno izobrazbo, ki je pogosto nesposobna usmerjati k trajni izkušnji vere. Poleg tega se zdi, da je nekaj katoliških šol, katerih organiziranost

¹¹⁵ SD (DF), 36.

služi samo za ohranjanje stanja brez sprememb. Brezglavi strah pred spremembami jim ne dopušča, da bi prenašali negotovost, zato zapirajo pred resničnimi ali umišljenimi nevarnostmi, ki jih vsaka sprememba prinaša s seboj. Šola, spremenjena v »bunker«, ki štiti pred napakami »od zunaj«, je karikiran izraz tega nagnjenja. Podoba izzivalno govori o tem, kaj izkuša veliko mladih, ko končajo šolanje v določenih vzgojnih ustanovah: nerešljivo neskladnost med tem, kar so jih učili, in svetom, v katerem jim je dano živeti. Celo religiozni in moralni predlogi, ki so jih v šoli dobili, jih niso pripravili za soočenje s svetom, ki se jim posmehuje; niso se naučili oblik molitve in življenja iz vere, ki bi jih z lahkoto ohranili sredi ritma življenja te družbe. Zares, videti študenta, ki se je izoblikoval v močno, celostno, vodilno osebo, sposobno dajanja, je ena največjih radosti, ki jih lahko doživi učitelj.

222. Katoliška šola je še naprej nepogrešljiva kot kraj evangelizacije mladih. Pomembno je imeti v mislih nekatere navdihujoče kriterije, ki so omenjeni v apostolski konstituciji **Veselje resnice – Veritatis gaudium** glede obnove in ponovne razširitve šol in univerz v misijonarskem »pohodu«, kot na primer: izkušnja **kerigme**, dialog na vseh ravneh, interdisciplinarnost in transdisciplinarnost, spodbujanje kulture srečanja, nujna potreba po »vzpostavitvi mrež« in odločitev za zadnje, za tiste, ki jih družba zavrača in zametuje.¹¹⁶ Tudi sposobnost povezovanja znanja glave, srca in rok v celoto.

223. Po drugi strani ne moremo ločiti duhovne vzgoje od kulturne vzgoje. Cerkev je za mlade vedno želela razvijati prostor za boljšo kulturo. Temu se ne sme odreči, ker imajo mladi pravico do kulture. In »danes pravica do kulture še prav posebej pomeni ščititi modrost, torej človeško védenje, ki počlovečuje. Prepogosto smo prepuščeni praznim in kratkotrajnim življenjskim vzorcem, ki nas pehajo v tekanje za uspehom brez truda, s čimer se podcenjuje žrtev in se ponu-

¹¹⁶ Prim. Papež Francišek, *Apostolska konstitucija Veselje resnice – Veritatis gaudium* (8. 12. 2017), 4: AAS 110 (2018), 7–8 8 (ni prevedena v slovenščino).

ja prepričanje, da študij ni potreben, če ne dá takoj nečesa konkretnega. Ne, študij služi za to, da si postavljamo vprašanja, da se ne pustimo omamiti banalnostim, da iščemo smisel življenja. Treba je zahtevati pravico, da bi ne prevladali številni glasovi, ki dandanes raztresajo in odvrtačajo od tega iskanja. Odisej se je privezal na ladijski jambor, da bi se uprl pesmi siren, ki so zapeljevale mornarje, da so se raztreščili na skalah, in je zatisnil ušesa svojim popotnim tovarišem. Nasprotno pa je Orfej, da bi preglasil pesem siren, napravil nekaj drugega: zapel je najčudovitejšo melodijo, ki jih je očarala. To je velika naloga: bučnim sirenam potrošniške kulture odgovoriti z izvirnimi in privlačnimi odločitvami, z raziskovanjem, znanjem in medsebojnim bogatenjem.«¹¹⁷

Razna področja za pastoralni razvoj

224. Mnogi mladi so se sposobni naučiti uživanja v tišini in v intimnosti z Bogom. Zrasle so tudi skupine, ki se srečujejo v češčenju Najsvetejšega ali pri molitvi z Božjo besedo. Ne smemo podcenjevati mladih, kakor da bi bili nesposobni odpreti se kontemplativnim pobudam. Poiskati jim je treba samo ustrezne sloge in načine v pomoč, ko se vpeljujejo v to dragoceno izkušnjo. Na področju kulta in molitve »prosijo katoliški mladi v različnih okoljih za predloge molitve in zakramentalnih trenutkov, ki bi povezovali njihovo vsakdanje življenje v svežo, pristno in veselo liturgijo«.¹¹⁸ Pomembno je izkoristiti najmočnejše trenutke liturgičnega leta, predvsem veliki teden, binkošti in božič. Mladi uživajo tudi v drugih prazničnih srečanjih, ki prekinjajo rutino in pomagajo izkusiti veselje vere.

225. Edinstvena priložnost za rast in tudi za odpiranje božjemu daru vere in ljubezni je služenje; veliko mladih čuti, da jih priteguje možnost pomoči drugim, posebno otrokom

¹¹⁷ Govor na srečanju s študenti in akademskim svetom na trgu San Domenico v Bologni (1. 10. 2917): AAS 109 (2017), 1115.

¹¹⁸ DS (DF), 51

in ubogim. To služenje je pogosto prvi korak pri odkrivanju ali vnovičnem odkrivanju krščanskega in cerkvenega življenja. Številne mlade utrujajo naši vzorci doktrinalne in celo duhovne vzgoje; včasih zahtevajo možnost, da bi imeli večji vpliv pri dejavnostih, ki so v pomoč bližnjim.

226. Ne smemo pozabiti na umetnost, na primer gledališče, slikarstvo itd. »Še posebno je pomembna glasba, ki predstavlja resnično ozračje, v katerega so mladi nenehno potopljeni, tako kot kultura in jezik, ki sta sposobna prebuditi čustva in izraziti istovetnost. Glasbeni jezik predstavlja tudi pastoralno sredstvo, ki se dotika še prav posebej liturgije in njene prenovitve.«¹¹⁹ Pesem je lahko velika spodbuda za mlade pri njihovi hoji. Sv. Avguštin je zapisal: »Pojmo in korakajmo naprej! Pesem naj bo tolažba ob naporih, ne vdajaj se lenobi! Poj in korakaj naprej! /.../ Ti pa, ko napreduješ, hodiš dalje; toda napreduj v dobrem, rasti v pravi veri, spololni se v krepostih! Poj torej in hodi naprej!«¹²⁰

227. »Enako težo in pomen ima med mladimi športno udejstvovanje in Cerkev ne bi smela podcenjevati njegove vzgojne moči, ampak bi ga morala vzdrževati. Svet športa potrebuje pomoč, da bo premagal nejasnosti, ki ga pestijo, kot na primer povečevanje zmagovalcev, uklanjanje komercialni logiki in ideologiji uspeha za vsako ceno.«¹²¹ V temelju športne izkušnje je »veselje: veselje gibanja, veselje skupnega bivanja, veselje zaradi življenja in darov, ki nam jih Stvarnik vsak dan daje.«¹²² Tudi nekateri cerkveni očetje so vzeli zgled športnega udejstvovanja kot vabilo mladim k rasti v moči in obvladovanju zaspanosti ali udobnosti. Sv. Bazilij Veliki je vzel zgled napora, ki ga zahteva šport, ko se je obračal na mlade, in jim je tako vcepljal sposobnost žrtvovanja za rast v krepostih: »Po mnogih mukah in metodah za povečanje moči, po mnogem

¹¹⁹ *Prav tam*, 47.

¹²⁰ Sv. Avguštin, *Sermo* 256, 3: PL 38, 1193.

¹²¹ *SD (DF)*, 47.

¹²² *Govor delegaciji Special Olympics International* (16. 2. 1017); *L'Osservatore Romano*, 17. 2. 1917, 8.

znojenju v utrujajočih gimnastičnih vajah ... in prenašanju vsega drugega – da ne bom predolg v besedah – tako, da je njihovo življenje pred tekmo samo priprava nanjo ..., prenesejo vsako vrsto težav in nevarnosti, samo da osvojijo krono ... In mi, ki imamo pred seboj življenjske nagrade, tako čudovite v številu in velikosti, da jih ni mogoče opisati z besedami, spimo globok spanec in živimo brez kakršnihkoli tveganj – ali bomo prišli in jih vzeli z eno roko?»¹²³

228. Stik s stvarstvom prebuja posebno privlačnost v mnogih najstnikih in mladih. Občutljivi so glede varovanja okolja, kakor to počnejo na primer skavti in druge skupine, ki organizirajo dneve stika z naravo, taborjenja, pohode, odprave in okoljevarstvene dejavnosti. V duhu sv. Frančiška Asiškega so to izkušnje, ki lahko pomenijo pot do prvih korakov v šoli univerzalnega bratstva in kontemplativne molitve.

229. Te in druge raznolike možnosti, ki se odpirajo evangelizaciji mladih, ne bi smele prekriti zavesti, da Božji darovi, ki so vedno sodobni, presegajo spremembe zgodovine in občutljivost mladih – Božji darovi, ki imajo moč, da presvetlijo vsa obdobja in vse okoliščine: vedno živa in učinkovita Gospodova beseda, Kristusova navzočnost v evharistiji, ki nas hrani, zakrament sprave, ki nas osvobaja in krepi. Omenimo lahko tudi neizčrpno duhovno bogastvo, ki ga hrani Cerkev v pričevanju njenih svetnikov in v učenju velikih duhovnih učiteljev. Čeprav moramo spoštovati posamezna obdobja in moramo včasih potrpežljivo čakati na pravi trenutek, ne smemo prenehati vabiti mladih k tem izvirom novega življenja, nimamo pravice prikrajšati jih za tako veliko dobro.

Ljudska mladinska pastorala

230. Poleg običajne pastorale, ki jo udejanjajo župnije in gibanja po določenih shemah, je zelo pomembno dati prostor »ljudski mladinski pastorali«, ki ima drugačen slog, dru-

¹²³ *Pismo mladim*, VIII, 11–12: PG 31, 580.

ge čase, drugačen ritem, drugačno metodologijo. Gre za širšo in prožnejšo pastoralo, ki po različnih krajih, kjer se gibljejo mladi, spodbuja naravno vodstvo in tiste karizme, ki jih je Sveti Duh že posejal med njimi. Predvsem gre za to, da se tem mladim vernim, ki so naravni voditelji v mestnih četrtih in v različnih okoljih, ne nalaga toliko ovir, norm, nadzora in obveznih okvirov. Treba jih je samo spremljati in spodbujati ter bolj zaupati v genialnost Svetega Duha, ki deluje, kakor hoče.

231. Govorimo o pravih »ljudskih« voditeljih, ki niso pomembneži ali redki izbranci. Da zmorejo opravljati ljudsko pastoralo v svetu mladih, se morajo »naučiti poslušati čutenje ljudstva, postati njegovi glasniki in delati za njegov napredek«. ¹²⁴ Ko govorimo o »ljudstvu«, ne smemo tega razumeti kot družbene ali cerkvene strukture, ampak kot skupek oseb, ki ne hodijo kot posamezniki; hodijo kot prepletenost občestva vseh in za vse, občestva, ki ne more pustiti, da bi najbolj ubogi in krhki ostajali zadaj: »Ljudstvo želi, da bi vsi sodelovali pri skupnem dobrem in zato sprejema zahtevo, da se prilagodi koraku zadnjih, da bi tako dospeli vsi skupaj.« ¹²⁵ Ljudski voditelji so torej tisti, ki so sposobni sprejeti vse, ki vključijo v hojo mladih po njihovi poti tudi najbolj uboge, slabotne, omejene in ranjene. Ne čutijo odpora in ne strahu pred ranjenimi in križanimi mladimi.

232. V tem istem duhu moramo spodbujati »možno dobro«, ¹²⁶ predvsem pri mladih, ki niso rasli v krščanskih družinah ali institucijah in so na poti počasnega dozorevanja. Kristus nas je opozoril, naj ne poskušamo, da bi bilo vse samo pšenica (prim. Mt 13,24-30). Včasih, ko ponujamo aseptično, čisto mladinsko pastoralo, ki jo zaznamujejo abstraktne ideje in je oddaljena od sveta ter obvarovana vsakega madeža,

¹²⁴ Škofovska konferenca Argentine, *Declaration de San Miguel*, Buenos Aires, 1989, X, 1.

¹²⁵ Rafael Tello, *La nueva evangelización*, Tomo II (Anexos I in II), Buenos Aires, 2013, 111.

¹²⁶ Prim. Papež Francišek, *Apostolska spodbuda Veselje evangelija - Evangelii gaudium*, 44-45: AAS 105 (2013), 1038-1039.

spremenimo evangelij v neprijazno, nerazumljivo, odtujeno ponudbo, ločeno od mladinskih kultur. Tak evangelij je primeren samo za krščansko mladinsko elito, ki se čuti drugačno, ki pa v resnici plava v osami brez življenja in brez rodovitnosti. Tako z ljuljko, ki jo zavračamo, iz zemlje izpulimo ali zadušimo na tisoče kalčkov, ki poskušajo rasti sredi omejitev.

233. Namesto da jih »zadušimo z množico pravil, ki dajejo ozko in moralistično podobo krščanstva, smo poklicani vlagati v njihovo drznost in jih vzgajati, da bodo sprejemali svoje odgovornosti tako, da bodo trdno zaupali, da so celo napake, polom in krize tiste izkušnje, ki lahko utrdijo njihovo človečnost.«¹²⁷

234. Sinoda je dala pobudo za vzpostavitev mladinske pastorale, ki bo sposobna ustvariti vključujoče okolje, kjer bo prostora za vse vrste mladih in kjer se bo zares videlo, da smo Cerkev odprtih vrat. Nikakor ni potrebno, da bi moral kdo sprejeti popolnoma vse učenje Cerkve, da bi mogel sodelovati v katerem od naših prostorov za mlade. Dovolj je odprta drža do vseh, ki so se pripravljene prepustiti iskanju resnice, ki jo razodeva Bog, in si to želijo. Nekatere pastoralne spodbude lahko predvidevajo že prehojeno pot v veri, a potrebujemo ljudsko mladinsko pastoralo, ki bo odpirala vrata in ponujala prostor vsem in vsakemu posebej v njegovih dvomih, travmah, problemih in iskanju istovetnosti, napak, zgodovine, izkušnje greha in vseh njegovih težav.

235. Prostora mora biti tudi za »vse tiste, ki imajo drugačne poglede na življenje, ki izpovedujejo drugo vero ali se opredeljujejo kot oddaljeni od verskega obzorja. Vsi mladi brez izjeme so v srcu Boga in so zato tudi v srcu Cerkve. Iskreno priznajmo, da ta trditev, ki odmeva z naših ustnic, ne najde vedno stvarnega izraza v našem pastoralnem delovanju: pogosto ostajamo zaprti v okoljih, kamor njihov glas ne prodre, ali se posvečamo manj zahtevnim in bolj hvaležnim

¹²⁷ SD (DF), 70.

dejavnostim, s čimer dušimo tisti zdravi pastoralni nemir, ki nam pomaga iziti iz naših domnevnih gotovosti. In evangelij nas prosi prav to, naj bomo drzni: želimo si torej biti drzni brez vzvišenosti in prozelitizma, pričujmo o Gospodovi ljubezni in podajmo roko vsem mladim sveta.«¹²⁸

236. Mladinska pastorala je počasen, spoštljiv, potrpežljiv, upanja poln, neutrujen, sočuten proces, potem ko opusti elitizem in sprejme »ljudskost«. Na sinodi so predlagali zgled učencev na poti v Emavs (prim. Lk 24,13-35), ki je lahko tudi vzorec vsega, kar se dogaja v mladinski pastorali.

237. »Jezus hodi z učencema, ki ne razumeta smisla vsega, kar se je zgodilo, in se oddaljujeta od Jeruzalema in od skupnosti. Da je lahko v njuni družbi, Jezus prehodi pot z njima. Sprašuje ju in potrpežljivo posluša njuno različico dogodkov, da bi jima pomagal **prepoznati**, kar živita. Potem jima ljubeče in goreče oznani Besedo, tako da ju v luči Pisma vodi k **razumevanju** dogodkov, ki sta jih preživela. Sprejme povabilo, da ostane na večer z njima: vstopi v njuno noč. Ob poslušanju se njuno srce okrepi in se njun um razjasni, ko razlomi kruh, se jim odprejo oči. Onadva sama **izbereta**, da takoj znova kreneta na pot, v nasprotno smer, da se vrneta k skupnosti in poročata o svoji izkušnji srečanja z vstalim Jezusom.«¹²⁹

238. Različni izrazi ljudske pobožnosti, posebno romanja, privlačijo mlade ljudi, ki se ne vključujejo zlahka v cerkvene strukture, in so konkreten izraz zaupanja v Boga. Teh oblik iskanja Boga, ki jih srečamo še posebej med najrevnejšimi mladimi, pa tudi v ostalih segmentih družbe, ne smemo prezirati, ampak jih moramo spodbujati in poživljati, saj je

¹²⁸ Prav tam, 117.

¹²⁹ Prav tam, 4.

ljudska pobožnost »zakonit način življenja vere«¹³⁰ in je »izraz samodejnega misijonarskega delovanja Božjega ljudstva«.¹³¹

Vedno misijonarji

239. Spomniti želim, da mladim ni treba prehoditi dolge poti zato, da bi bili misijonarji. Tudi najbolj slabotni, omejeni in ranjeni so lahko na svoj način misijonarji, saj je treba vedno pustiti, da se dobro sporoča naprej, čeprav sobiva z mnogimi krhkostmi. Mlad človek, ki gre na romanje prosit Devico za pomoč in povabi svojega prijatelja ali tovariša, naj ga spremlja, že samo s to preprosto potezo udejanja dragoceno misijonarsko delovanje. Skupaj z ljudsko mladinsko pastoralo je neločljivo povezano ljudsko poslanstvo, ki ga ni moč nadzorovati in se izmika tudi vsem cerkvenim shemam. Spremljajmo ga, spodbujajmo ga, ne poskušajmo pa ga preveč uravnati.

240. Če znamo poslušati, kar nam govori Duh, ne moremo spregledati, da mora biti mladinska pastorala vedno misijonska pastorala. Mladi se zelo obogatijo, ko premagajo sramežljivost in si upajo obiskovati domove, saj tako vstopajo v stik z življenjem ljudi, naučijo se gledati preko svojih družin in skupin, začenjajo razumevati življenje bolj na široko. Hkrati se krepi njihova vera in občutek pripadnosti Cerkvi. Mladinski misijoni, ki jih običajno organizirajo med počitnicami po predhodnem obdobju priprave, lahko pripeljejo do obnovitve izkušnje vere in celo do resnih razmišljanj o poklicnosti.

241. Mladi pa so sposobni ustvariti tudi nove oblike misijona, in sicer v najbolj različnih okoljih. Na primer: glede na to, da se tako dobro gibajo po družbenih omrežjih, jih je

¹³⁰ Papež Francišek, *Apostolska spodbuda Veselje evangelija – Evangelii gaudium*, 124: AAS 105 (2013), 1072.

¹³¹ *Prav tam*, 122: AAS.1071

treba poklicati, da jih napolnijo z Bogom, z bratstvom, z zavezanosťjo.

Spremljanje mladih s strani odraslih

242. Mlade je treba spoštovati v njihovi svobodi, potrebujejo pa tudi spremljanje. Družina bi morala biti prvi prostor spremljanja. Mladinska pastorala predlaga projekt življenja iz Kristusa: graditev hiše, doma, postavljenega na skalo (prim. Mt 7,24-25). Ta dom, ta projekt se bo za večino od njih uresničil v zakonu in zakonski ljubezni. Zato je potrebno, da je med mladinsko pastoralo in družinsko pastoralo naravno nadaljevanje, delovati je treba usklajeno in celostno, da bomo lahko ustrezno spremljali proces poklicanosti.

243. Skupnost ima zelo pomembno vlogo pri spremljanju mladih in vsa skupnost se mora čutiti odgovorno, da jih sprejema, spodbuja, poživlja in opogumlja. To pa zahteva, da na mlade gledamo s sočutjem, z zavestjo njihove vrednosti, z nežnosťjo in ne z nenehnim obsojanjem ali zahtevanjem popolnosti, ki ne odgovarja njihovi starosti.

244. Na sinodi »so mnogi opozorili na pomanjkanje usposobljenih spremljevalcev. Verovati v teološko in pastoralno vrednost poslušanja pomeni tudi razmišljati o prenovitvi oblik, s pomočjo katerih se običajno opravlja duhovniško poslanstvo, ter o pregledu njegovih prioritet. Sinoda je prepoznala tudi potrebo po ustrezni pripravi posvečenih oseb in laikov, moških in žensk, da bi bili usposobljeni za spremljanje mladih. Karizma poslušanja, ki jo Sveti Duh prebuja v skupnostih, bi tudi lahko dobila določeno obliko institucionalnega priznanja za služenje Cerkvi.«¹³²

245. Predvsem je potrebno spremljati tiste mlade, ki se pripravljajo za voditelje, da se bodo lahko oblikovali in usposobili. Mladi, ki so se zbrali pred začetkom sinode, so prosili

¹³² SD (DF), 9.

za »programe za usposabljanje in nenehen razvoj mladih voditeljev. Nekatere mlade ženske čutijo, da ni dovolj zgledov za te vloge znotraj Cerkve in želijo dati svoje intelektualne in poklicne darove za služenje Cerkvi. Prepričani smo tudi, da bi bogoslovci in redovniki lahko imeli več priložnosti za spremljanje mladih voditeljev.«¹³³

246. Mladi sami so nam zelo jasno opisali, kakšne značilnosti pričakujejo in želijo najti pri spremljevalcu: »Lastnosti takega spremljevalca vključujejo naslednje: naj bo pristen kristjan, zavezan Cerkvi in svetu; naj nenehno išče svetost; naj razume in ne obsoja; naj zna aktivno poslušati potrebe mladih in naj jim zna tudi vljudno odgovoriti; naj bo zelo dober in naj se zaveda sebe; naj prepozna svoje meje in naj pozna veselje in trpljenje, ki ga vsaka duhovna pot prinaša. Posebno pomembna lastnost spremljevalca je priznanje svoje lastne človeškosti. Da so človeška bitja, ki se motijo, ki delajo napake: nepopolne osebe, ki se prepoznavaajo kot grešniki, ki jim je bilo odpuščeno. Včasih so spremljevalci postavljeni na piedestal in zato v trenutku, ko padejo, povzročijo uničujočo sled v sposobnosti mladih za delovanje v Cerkvi. Spremljevalci ne bi smeli vpeljevati mladih v vlogo pasivnih posnemovalcev, ampak jih vabiti v hojo poleg njih ter jim dopuščati, da so oni sami poglavitni oblikovalci svoje lastne poti. Spoštovati morajo svobodo, ki jo mlad človek ima v svojem procesu razločevanja, in ponuditi jim morajo sredstva, da bodo to dobro opravili. Spremljevalec mora iskreno zaupati v sposobnost, ki jo ima vsak mlad človek, da more sodelovati v življenju Cerkve. Zato mora spremljevalec preprosto samo posejati seme vere v mladih, ne da bi hotel takoj videti sadove delovanja Svetega Duha. Ta vloga ne bi smela biti izključno vloga duhovnika ali osebe posvečenega življenja, ampak bi jo morali opravljati prav tako laiki. In kot zadnje, vsi ti spremljevalci bi morali imeti na razpolago dobro vseživljenjsko formacijo.«¹³⁴

¹³³ Dokument o predsinodalnem srečanju v pripravi na XV. splošno redno zborovanje škofovske sinode (24. 3. 2018), 12.

¹³⁴ Prav tam, 10.

247. Brez dvoma so cerkvene vzgojne ustanove občestveno okolje spremljanja, kjer je mogoče usmerjati mnoge mlade. To se kaže predvsem takrat, ko »poskušajo sprejeti vse mlade, neodvisno od njihovih verskih izbir, kulturnega izvora in osebne, družinske ali družbene situacije. Tako Cerkev bistveno prispeva k celostni vzgoji mladih na najrazličnejših koncih sveta.«¹³⁵ Te ustanove bi neupravičeno zmanjševale svojo vlogo, če bi postavile študentom toga merila za vstop ali za nadaljevanje procesa, saj bi s tem mnogim mladim onemogočile spremljanje, ki jim pomaga obogatiti življenje.

¹³⁵ *SD (DF)*, 15.

Osmo poglavje

POKLICANOST

248. Besedo »poklicanost« lahko razumemo v širokem pomenu kot Božji klic. Vsebuje klic k življenju, klic k prijateljstvu z Njim, klic k svetosti itd. To je dragoceno, ker umešča naše celotno življenje v odnos z Bogom, ki nas ljubi, in nam omogoča razumeti, da nobena stvar ni sad brezsmiselnega kaosa, ampak da se vse lahko poveže v iskanje odgovora Gospodu, ki ima čudovit načrt za nas.

249. V apostolski spodbudi **Veselite in radujte se – Gaudete et exsultate** sem se želel ustaviti pri poklicanosti vseh k rásti v Božjo slavo in sem si zadal nalogo, da »še enkrat ponovim odmev klica k svetosti, da ga poskušam utelesiti v sodobnem okolju z vsemi tveganji, izzivi in možnostmi«. ¹³⁶ Drugi vatikanski koncil nam je pomagal prenoviti zavest tega klica, namenjenega vsakomur: »Okrepljene s tolikerkimi in tako močnimi zveličavnimi sredstvi kliče Gospod vse kristjane v kakršnih koli razmerah in v vsakem stanu, vsakerega po njegovi lastni poti, k tisti popolni svetosti, katere polnost ima Oče sam.« ¹³⁷

Njegov klic k prijateljstvu z Njim

250. Temeljnega pomena je razločevati in odkrivati, da Jezus želi od vsakega mladega predvsem njegovo prijateljstvo. To je temeljno razločevanje. Veliko vprašanje v pogovoru vstalega Gospoda z njegovim prijateljem Simonom Petrom

¹³⁶ Papež Frančišek, *Apostolska spodbuda Veselite in radujte se – Gaudete et exsultate*, 2.

¹³⁷ *Dogmatična konstitucija o Cerкви – Lumen gentium*, 2.

je bilo: »Simon, Janezov sin, ali me ljubiš?« (Jn 21,16) Torej: »Me imaš rad kot prijatelja?« Poslanstvo, ki ga prejme Peter, da varuje njegove ovce in jagnjeta, bo vedno povezano s to zastonsko ljubeznijo, ljubeznijo prijateljstva.

251. Če bi bil potreben nasproten primer, se spomnimo srečanja oz. ne-srečanja Gospoda z bogatim mladeničem, ki nam jasno pove, da ta mladenič ni zaznal ljubečega pogleda Gospoda (prim. Mr 10,21). Potem ko je sledil dobremu vzgibu, je žalosten je odšel, ker ni mogel odtrgati pogleda od mnogih stvari, ki jih je imel (prim. Mt, 19,22). Izgubil je priložnost za nekaj, kar bi gotovo lahko bilo veliko prijateljstvo. In mi ne vemo, kaj bi to lahko pomenilo za nas, kaj bi lahko storil za človeštvo ta bogati mladenič, ki ga je Jezus pogledal z ljubeznijo in mu ponudil roko.

252. Kajti »življenje, ki nam ga Jezus podarja, je zgodba ljubezni, **zgodba življenja**, ki se želi pomešati z našim življenjem in pognati korenine v zemljo vsakogar. To življenje ni odrešenje, ki bi bilo shranjeno »na oblakih« in bi čakalo, da ga »snamemo«; tudi ni nova »aplikacija«, ki naj bi jo odkrili, ali umska vaja, ki je sad tehnik samopreseganja. Življenje, ki nam ga Bog ponuja, tudi ni »tutorstvo«, preko katerega bi prišli do zadnje novosti. Odrešenje, ki nam ga Bog podarja, je **vabilo, naj postanemo del zgodbe ljubezni**, ki se prepleta z našimi zgodbami, ki živi in se želi rojevati med nami, da bi obrodili sad tam, kjer smo, kakor smo in s komer smo. Tja prihaja Gospod saditi in posaditi sebe.«¹³⁸

Tvoje bitje za druge

253. Zdaj bi se rad ustavil pri poklicanosti v točno določenem pomenu klika k misijonskemu služenju drugim. Gospod nas kliče k sodelovanju pri njegovem stvariteljskem delu, da ponudimo svoj delež k skupnemu dobremu, po sposobnostih, ki smo jih prejeli.

¹³⁸ Govor na bedenju z mladimi na 34. svetovnem dnevu mladih v Panami (26. 1. 2019); L' Osservatore Romano, 28. - 29. 1. 2019, 6.

254. Ta misijonska poklicanost je povezana z našim služenjem drugim. Naše življenje na zemlji namreč dosega svojo polnost tedaj, ko postane daritev. Spominjam se, da »misijon v srcu ljudstva ni del mojega življenja ali okrasek, ki ga lahko odvržem. Poslanstvo ni privesek ali dodatna zadeva življenja. Poslanstvo je nekaj, česar ne morem iztrgati iz svojega bitja, razen če se hočem uničiti. Jaz sem poslanstvo na tej zemlji, in zaradi njega sem prišel na ta svet.«¹³⁹ Zato je treba razmišljati, da je vsa pastoralna stvar poklicanosti, da je vsa vzgoja stvar poklicanosti in da je vsa duhovnost stvar poklicanosti.

255. Tvoja poklicanost ni samo v opravilih, ki jih moraš izpeljati, čeprav se v njih izraža. Je nekaj več, je pot, ki bo usmerjala veliko truda in veliko dejanj v smer služenja. Zato je pri razločevanju poklicanosti pomembno videti, ali človek prepozna v sebi potrebne sposobnosti za to posebno služenje družbi.

256. To daje nalogam veliko vrednost, saj prenehajo biti seštevek dejanj, ki jih nekdo opravi, da si zasluži kruh, da mu ni dolgčas ali da ustreže drugim. Vse to je znotraj poklicanosti in ker smo poklicani, gre za nekaj več kot le za našo preprosto pragmatično izbiro. Pravzaprav gre za spoznanje, čemú sem ustvarjen, čemú hodim po tej zemlji, kakšen je Gospodov načrt za moje življenje. On mi ne bo pokazal vseh krajev, časov in podrobnosti, saj jih bom sam razumno izbral, je pa v mojem življenju usmeritev, ki mi jo mora On pokazati, ker je moj Stvarnik, moj lončar in moram poslušati njegov glas ter se mu pustiti oblikovati in mu pustiti, da me nosi. Potem bom res to, kar moram biti, in bom zvest svoji lastni stvarnosti.

257. Da bi človek izpolnil lastno poklicanost, se mora razvijati, vse, kar nekdo je, mora vzbrsteti in rasti. Ne gre za to, da bi se »izumili«, da bi samega sebe ustvarili iz nič, ampak

¹³⁹ *Apostolska spodbuda Veselje evangelija - Evangelii gaudium*, 273: AAS 195 (2013), 1130.

da odkrijemo sami sebe v Božji luči in dopustimo lastnemu bitju, da se razcveti: »V Božjem načrtu je vsak človek poklican k razvoju, zakaj vsako življenje je poklicanost za neko nalogo.«¹⁴⁰ Tvoja poklicanost te usmerja v to, da iz sebe iztisneš najboljše, kar si, v Božjo slavo in v dobro drugih. Pri tem ne gre le za opravljanje del, ampak za to, da jih opravljaš s smislom, z usmeritvijo. V zvezi s tem je Alberto Hurtado rekel mladim, da je treba zelo resno vzeti smer: »Na ladji kapitana, ki ni pozoren, brez milosti odslovijo, ker se igra z nečim preveč svetim. In v življenju – ali skrbimo za našo smer? Katera je tvoja smer? Če bi se bilo treba še dlje zadržati pri tej točki, prosim vsakogar izmed vas, da ji posveti največjo pozornost, ji da največjo težo, ker odzvati se prav v tej točki pomeni preprosto 'zadeti tarčo'; narediti napako v tej točki pomeni preprosto 'zgrešiti tarčo'.«¹⁴¹

258. Vzgib »biti za druge« je v življenju vsakega mladega človeka običajno povezan z dvema temeljnima vprašanjema: oblikovanje nove družine in delo. Raznovrstni vprašalniki, namenjeni mladim, potrjujejo spet in spet, da sta to dve veliki tematiki, ki jih skrbita in navdušujeta. Obe morata biti predmet posebnega razločevanja. Ustavimo se kratko pri obeh.

Ljubezen in družina

259. Mladi z vso močjo čutijo klic k ljubezni in sanjajo, da bodo naši primerno osebo, s katero si bodo ustvarili družino in oblikovali skupaj življenje. Brez dvoma je to poklicanost, ki jo Bog sam predlaga preko čustev, želja, sanj. Obširno sem se pri tej tematiki ustavil v apostolski spodbudi **Radost ljubezni – Amoris laetitia** in vse mlade povabim, da preberejo še posebej poglavji 4 in 5.

¹⁴⁰ Pavel VI., *Okrožnica O delu za razvoj narodov – Populorum progressio* (26. 3. 1967), 15: AAS 59 (1967), 265.

¹⁴¹ *Meditacija za mlade na veliki teden ...* 1946: <https://www.padrealbertohurtado.ci/escritos-2/>.

260. Rad razmišljam, da »sta dva kristjana, ki se poročita, prepoznala v svoji zgodbi ljubezni Gospodov klic, poklicanost, da iz dveh – moškega in ženske – postaneta eno meso, eno samo življenje. In zakrament zakona objame to ljubezen z Božjo milostjo, jo zakorenini v samem Bogu. S tem darom, s trdnim zaupanjem v ta klic, lahko začneta z gotovostjo in ju ni strah ničesar, z vsem se lahko soočita – skupaj!«¹⁴²

261. V tem duhu spominjam, da nas je Bog ustvaril v spolni različnosti. On sam je »ustvaril spolnost, ki je čudovit dar za njegova ustvarjena bitja.«¹⁴³ Znotraj poklicanosti v zakon je treba prepoznati in se zahvaliti, da »je spolnost in spol Božji dar. Nobenih tabujev. Je Božji dar, dar, ki nam ga Gospod daje. Ima dvojen namen: ljubiti se in posredovati življenje. Je strast, je strastna ljubezen. Prava, resnična ljubezen je strastna. Ljubezen med moškim in žensko – kadar je strastna – te pripelje do tega, da daš življenje za vedno. Vedno. In ga daš s telesom in dušo.«¹⁴⁴

262. Sinoda je podčrtala, da je »družina še naprej prvi zgled, referenčna točka za mlade. Otroci doživljajo in cenijo ljubezen in skrbnost staršev, čutijo in dajejo pomembnost družinskim vezem in hkrati s tem upajo, da si bodo tudi oni lahko ustvarili družino. Brez dvoma lahko porast ločitev, razvez, ponovnih zvez in enostarševskih družin povzroči v mladih veliko trpljenja in osebnostnih kriz istovetnosti. Včasih morajo sprejeti odgovornosti, ki niso v skladu z njihovo starostjo, kar jih primora, da odrastejo pred časom. Stari starši so pogosto odločilna pomoč glede čustvene bližine in verske vzgoje: s svojo modrostjo so odločilni člen v odnosu med generacijami.«¹⁴⁵

¹⁴² *Srečanje z mladimi iz Umbrije v Assisiju* (19. 3. 2013), 150: AAS 105 (2013), 921.

¹⁴³ *Posinodalna apostolska spodbuda Radost ljubezni - Amoris Laetitia*, 150: AAS 108 (2016), 369.

¹⁴⁴ *Sprejem mladih iz škofije Grenoble-Vienne, Francija* (17. 9. 2018): *L'Osservatore Romano*, 19. 9. 2018,8.

¹⁴⁵ *SD (DF)*, 32.

263. Res je, da težave, ki jih mladi živijo v svojih izhodiščnih družinah, pripeljejo mnoge od njih do spraševanja, ali si je vredno ustvariti novo družino, biti zvesti, biti velikodušni. Želim vam povedati, da je tako, da je vredno staviti na družino in da boste v njej našli najboljše spodbude za rast in najlepše veselje, ki ga boste delili z drugimi. Ne pustite, da vam ukradejo resno ljubezen. Ne pustite, da vas prevarajo tisti, ki ponujajo življenje kot individualistično neobrzdano, saj na koncu pripelje v osamitev in v najhujšo osamljenost.

264. Danes kraljuje kultura začasnega, kar je slepilo. Verjeti, da nič ne more biti dokončno, je prevara in laž. Pogosto »kdo reče, da je danes zakon 'iz mode' ... V kulturi začasnega, relativnega mnogi govorijo, da je pomembno 'uživati' ta trenutek, da ni vredno zavezati se za vse življenje, sprejemati dokončnih izbir ... Jaz pa vas, nasprotno, prosim, da ste revolucionarni, prosim vas, da hodite proti toku; tako je, v tej točki vas prosim, da se uprete kulturi začasnega, ki je na dnu prepričana, da vi niste sposobni sprejeti odgovornosti in da niste sposobni zares ljubiti.«¹⁴⁶ Jaz pa zaupam v vas in vas zato spodbujam, da se odločate za zakon.

265. Za zakon se je treba pripraviti in to zahteva od človeka, da vzgoji samega sebe, da razvije najboljše kreposti, predvsem ljubezen, potrpežljivost, sposobnost za dialog in služenje. Vsebuje tudi vzgojo lastne spolnosti, da bo vedno manj sredstvo za uporabljanje drugih in vedno bolj sposobnost za moje polno velikodušno podarjanje izključno eni osebi.

266. Kolumbijski škofje so nas naučili, da »Kristus ve, da zakonci niso popolni in da morajo svojo slabotnost in nestalnost prerasti, da se bo njihova ljubezen lahko razvijala in da bo trajna. Zato zakoncem deli svojo milost, ki je hkrati luč in moč, ta pa jim omogoča, da udejanjajo svoj načrt zakonskega življenja v skladu z Božjim načrtom.«¹⁴⁷

¹⁴⁶ *Srečanje s prostovoljci 34. svetovnega dneva mladih v Rio de Janeiru* (28. 7. 2013): *Isegnamenti 1, 2* (2013), 125.

¹⁴⁷ Škofovska konferenca, Kolumbija, *Mensaje Cristiano sobre el matrimonio* (14. 5. 1981).

267. Za tiste, ki niso poklicani v zakon ali v posvečeno življenje, je treba vedno znova spominjati, da je prva in najpomembnejša poklicanost krstna poklicanost. Samski, tudi tisti, ki to niso po svoji volji, lahko postanejo posebni pričevalci te poklicanosti na svoji lastni poti osebnostne rasti.

Delo

268. Škofje Združenih držav Amerike so jasno poudarili, da mladost, ko pride do polnoletnosti, »pogosto zaznamuje vstop osebe v svet dela. 'Kaj delaš za preživljanje?' je stalno vprašanje pogovorov, saj je delo zelo pomemben del življenja mladih. Za odrasle mlade je ta izkušnja zelo spremenljiva, saj se gibljejo z enega delovnega mesta na drugega in celo menjajo študij z ene smeri na drugo. Delo lahko določa porabljanje časa, določa tudi, kaj lahko delajo ali kupijo. Določa kakovost in količino prostega časa. Delo določi in vpliva na istovetnost in na samopodobo odraslega mladega in je temeljni prostor, kjer se odvijajo prijateljstva in drugi odnosi, saj ljudje na splošno ne delajo sami. Mladi moški in ženske se o delu pogovarjajo kot o izpolnjevanju vloge in kot o nečem, kar daje smisel. Odraslim mladim delo omogoča zadovoljevanje njihovih praktičnih potreb, še bolj pomembno pa je, da jim omogoča iskati smisel in izpolnitev njihovih sanj in predstav. Čeprav delo lahko ne pomaga k doseganju njihovih sanj, je za odrasle mlade pomembno gojiti predstave, naučiti se delati na resnično osebni način, ki bo zadovoljil življenje, in vedno znova razločevati Božji klic.«¹⁴⁸

269. Prosim mlade, naj ne pričakujejo življenja brez dela, da bi bili odvisni od pomoči drugih. To ni nič dobrega, ker »je delo potreba, je del človekovega smisla na tem svetu, je pot dozorevanja, razvoja in osebne uresničitve. V tem smislu bi morala biti denarna pomoč revežem vedno začasna rešitev

¹⁴⁸ Škofovsko konferenca ZDA, *Sons and Daughters of Light: A Pastoral Plan for Ministry with Young Adults*, 12. 11. 1996, I, 3.

za najnujnejše potrebe.«¹⁴⁹ Torej »je krščanska duhovnost ob kontemplativnem čudenju nad stvarmi, ki ga najdemo pri sv. Frančišku Asiškem, razvila tudi bogato in zdravo razumevanje dela, kar srečamo na primer v življenju blaženega Charlesa de Foucaulda in njegovih učencev.«¹⁵⁰

270. Sinoda je poudarila, da je svet dela okolje, kjer mladi »doživljajo razne oblike izključevanja in potiskanja na rob. Prvo in najhujše je brezposelnost mladih, ki v nekaterih deželah dosega čezmerne stopnje. Poleg tega, da jih to osiromaši, pomanjkanje dela v mladih načenja sposobnost sanj in pričakovanja in jih prikrajša za možnost njihovega prispevka k družbenemu razvoju. V mnogih državah je razlog za tako stanje v določenih plasteh mladega prebivalstva, ki je brez primernih strokovnih sposobnosti, lahko tudi zaradi pomanjkljivosti vzgojnega in izobraževalnega sistema. Pogosto je pomanjkanje zaposlitve, ki zadene mlade, posledica izkoriščanja delavcev zaradi ekonomskih interesov.«¹⁵¹

271. Gre za kočljivo vprašanje, ki ga mora politika razumeti kot tematiko prvega reda, predvsem danes, ko hitrost tehnološkega napredka skupaj z obsedenim zmanjševanjem stroškov dela lahko hitro pripelje do zamenjave človeka s strojem na brezštevilnih delovnih mestih. Gre za temeljno stvar družbe, saj delo za mladega ni samo naloga, usmerjena v pridobitev zaslužka, je tudi izraz človeškega dostojanstva, je pot dozorevanja in vcepljanja v družbo, je nenehna spodbuda za rast v odgovornosti in ustvarjalnosti, je zaščita pred nagnjenostjo k individualizmu in ugodju in pomeni tudi slaviti Boga z razvijanjem lastnih sposobnosti.

272. Mlad človek nima vedno možnosti, da bi se odločil, čému bo namenil svoj trud, za katere naloge bo porabil svojo moč in sposobnost za spremembe in novosti. Saj so tu poleg lastnih želja in celo še dlje od lastnih sposobnosti in razloče-

¹⁴⁹ Papež Frančišek, *Okrožnica Hvaljen, moj Gospod*, 128: AAS 107 (2015), 898.

¹⁵⁰ Prav tam, 125: AAS (2015) 897.

¹⁵¹ *SD (DF)*, 40.

vanja, ki ga človek opravi, tudi trde omejitve stvarnosti. Res je, da ne moreš živeti brez dela in da moraš včasih sprejeti, kar pač najdeš, pa vendar nikoli ne zavrzi svojih sanj, nikoli dokončno ne pokoplji poklicanosti, nikoli se ne imej za premaganega. Vedno išči še naprej, vsaj delne ali nepopolne načine, kako bi živel tisto, kar v svojem razločevanju prepoznaš kot resnično poklicanost.

273. Ko odkriješ, da te Bog kliče k nečemu, da si ustvarjen za to – naj bo to zdravstvo, mizarstvo, komunikacija, inženirstvo, poučevanje, umetnost ali katerikoli drug poklic –, tedaj boš mogel pomagati, da bodo vzklile tvoje najboljše sposobnosti za žrtvovanje, velikodušnost in izročitev. Vedeti, da ne delaš stvari zaradi njih samih, ampak s smislom, kot odgovor na klic, ki odmeva v največjih globinah tvojega bitja, zato da doprineseš nekaj drugim, pomaga, da vse te naloge dajo tvojemu srcu posebno izkušnjo polnosti. Tako je zapisano v stari svetopisemski knjigi Pridigar: »Videl sem, da ni nič boljšega, kakor da se človek veseli svojih del« (Prd 3,22).

Poklicanosti k posebni posvečenosti

274. Če izhajamo iz prepričanja, da Duh še naprej prebujaja poklicanosti v duhovništvo in v posvečeno življenje, lahko »ponovno vržemo mreže« v Gospodovem imenu in z vsem zaupanjem. Lahko se opogumimo in moramo se opogumiti, da vsakemu mlademu človeku rečemo, naj se vpraša glede možnosti, da bi hodil po tej poti.

275. Včasih sem izrekel ta predlog mladim, ki so mi odgovorili skoraj s posmehom: »Ne, jaz pa res ne grem v tisto smer.« Pa so bili kljub temu nekateri izmed njih čez leta v semenišču. Gospod ne more pozabiti na svojo obljubo, da Cerkev ne bo pustil brez pastirjev, brez katerih ne bi mogla živeti in opravljati svojega poslanstva. In če nekateri duhovniki ne dajejo dobrega zgleda in pričevanja, Gospod za to pač ne bo prenehal klicati. Nasprotno, On podvoji stavo, ker ne neha skrbeti za svojo ljubljeno Cerkev.

276. Pri razločevanju poklicanosti se ne sme izključiti možnost posvetitve Bogu v duhovništvu, posvečenem življenju ali v drugih oblikah posvečenosti. Zakaj izključiti to možnost? Če boš prepoznal Božji klic in mu sledil, bodi prepričan, da bo to dalo polnost tvojemu življenju.

277. Jezus hodi med nami, kakor je to počel v Galileji. Hodi po naših ulicah, se ustavi in nam gleda v oči, brez naglice. Njegov klic je privlačen, je očarljiv, prevzame. A danes vznemirjenost in hitrost tolikih dražljajev, ki nas bombardirajo, onemogočata možnost za notranjo tišino, kjer se začuti Jezusov pogled in se posluša njegov klic. Medtem te bodo dosegle številne naličene ponudbe, ki se bodo zdele lepe in mogočne, čeprav te bodo sčasoma puščale praznega, utrujenega in samega. Ne dopusti, da se ti zgodi to, da te vrtinec tega sveta odnese na študijsko smer brez smisla, brez smeri, brez jasnih ciljev, kjer bi šlo v nič veliko tvojih naporov. Išči raje prostorja miru in tišine, ki ti bodo dovoljevali premišljevanje, moliti, gledati z boljšim pogledom na svet, ki te obkroža, in tedaj boš z Jezusom res lahko prepoznal, kaj je tvoja poklicanost na tej zemlji.

Deveto poglavje

RAZLOČEVANJE

278. O razločevanju na splošno sem se ustavil že v apostolski spodbudi **Radujte in veselite se – Gaudete et exultate**. Dovolite mi povzeti nekatera razmišljanja, ki se bodo nanašala na razločevanje lastne poklicanosti v svetu.

279. Spominjam, da so »vsi, še zlasti pa mladi, izpostavljeni nenehnemu spreminjanju (zapping), Mogoče je brskati po dveh ali treh poljih (ekranih) hkrati in se priključiti na različne virtualne programe. Brez modrosti razlikovanja se zlahka spremenimo v lutke na milost in nemilost trenutnih nagnjenj.«¹⁵² In »to je zlasti pomembno, ko se v našem življenju pojavi novost in je potrebno razločevati, ali gre za novo vino, ki prihaja od Boga, ali pa za varljivo novost posvetnega duha ali hudega duha.«¹⁵³

280. To razločevanje, »čeprav vključuje razum in modrost, ju tudi presega, kajti gre za notranje spoznanje edinstvenega in neponovljivega načrta, ki ga ima Bog za vsakega izmed nas ... V ospredju je smisel mojega življenja pred Očetom, ki me pozna in me ljubi, pred tistim, za katerega moram dati svoje življenje, pred njim, ki me pozna bolje kot kdor koli drug.«¹⁵⁴

281. V ta okvir se umešča oblikovanje vesti, ki omogoča, da razločevanje raste v globini in zvestobi Bogu: »Oblikovati vest je pot vsega življenja, na kateri se naučimo hraniti občutke,

¹⁵² Papež Frančišek, *Apostolska spodbuda Radujte in veselite se – Gaudete et exultate*, 167.

¹⁵³ *Prav tam*, 168.

¹⁵⁴ *Prav tam*, 170.

lastne Jezusu Kristusu, sprejemati kriterije njegovih odločitev in namene njegovega načina delovanja (prim. Flp 2,5).«¹⁵⁵

282. To oblikovanje vesti zahteva, da se Kristusu pustimo preobraziti, in hkrati zahteva »stalno udejanjanje dobrega, kar preverjamo v spraševanju vesti: to je vaja, kjer ne gre le za prepoznavanje grehov, ampak tudi za prepoznavanje Božjega delovanja v lastni vsakodnevni izkušnji, v dogodkih zgodovine in kultur, ki jim pripadamo, v pričevanju tolikih moških in žensk, ki so hodili pred nami ali nas spremljajo s svojo modrostjo. Vse to pomaga, da rastemo v kreposti razumnosti in da celovito bivanjsko usmeritev izražamo s konkretnimi izbirami, z umirjenim zavedanjem lastnih darov in omejitev.«¹⁵⁶

Kako razločevati svojo poklicanost

283. Eden od izrazov razločevanja je napor, potreben za prepoznavanje lastne poklicanosti. Gre za nalogo, ki zahteva prostorje samote in tišine, saj gre za zelo osebno odločitev, ki je drugi ne morejo sprejeti namesto nas: »Čeprav nam Gospod govori na dokaj različne načine med našim delom (življenjem), po drugih in v vsakem trenutku, ne smemo prezreti tihote daljše molitve, da bi bolje zaznali to govoricu, da bi razumeli pravi pomen navdihov, za katere mislimo, da smo jih prejeli, da bi ublažili stiske in prišli do spoznanja našega bivanja v Božji luči.«¹⁵⁷

284. Ta tišina ni oblika osamitve, saj »se moramo spomniti, da molitveno razločevanje zahteva, da smo pripravljene poslušati: Gospod, drugi, tudi sama stvarnost nas kličejo vsakič drugače. Samo tisti, ki je pripravljen poslušati, se lahko svobodno odpove svojemu delnemu in nepopolnemu pogledu. /.../ Tedaj je pripravljen sprejeti klic, ki mu vzame gotovost, a ga vodi k boljšemu življenju, kajti ni dovolj, da vse

¹⁵⁵ *Prav tam*, 108.

¹⁵⁶ *Prav tam*.

¹⁵⁷ Papež Frančišek, *Apostolska spodbuda Radujte in veselite se*, 171

teče gladko in mirno. Morda nam Bog ponuja več, a mi tega v svoji lenobni raztresenosti ne spoznamo.«¹⁵⁸

285. Ko gre za razločevanje lastne poklicanosti, si je treba zastaviti različna vprašanja. Ne smemo začeti z vprašanjem, kje bi lahko zaslužil več denarja, ali kje bi lahko dosegel več slave ali družbenega ugleda, prav tako pa ni priporočljivo začeti z vprašanjem, kakšne naloge bi mi prinesle več veselja. Da se ne bi zmotili, moramo začeti z drugega konca in se vprašati: »Poznam samega sebe, še naprej od videza ali samo občutij? Vem, kaj razveseljuje ali žalosti moje srce? Katere so moje močne in šibke plati?« Zatem takoj sledijo druga vprašanja: »Kako bi lahko bolje služil in bil bolj uporaben za svet in za Cerkev? Kje je moje mesto na tej zemlji? Kaj bi jaz lahko ponudil družbi?« Nato sledijo druga zelo stvarna vprašanja: »Ali imam potrebne sposobnosti za služenje, ki ga želim ponuditi? Ali bi te sposobnosti lahko pridobil in razvijal?«

286. Vsa ta vprašanja morajo biti umeščena ne toliko v odnos s samim seboj in z lastnimi nagnjenji, ampak bolj v odnos z drugimi, pred drugimi, tako da razločevanje razgrne lastno življenje v odnosu do drugih. Zato želim spomniti, katero vprašanje je pomembno: »Pogosto v življenju izgubljam čas s spraševanjem: **´Ampak – kdo sem jaz?´** Seveda se lahko sprašuješ, kdo si, in preživiš celo življenje v iskanju odgovora na to, kdo si. Rajši se vprašaj:

´Za koga sem jaz?´¹⁵⁹ Brez dvoma si za Boga. A On je želel, da bi bil tudi za druge, in je položil vate veliko lastnosti, nagnjenj, darov in karizem, ki niso zate, ampak za druge.

Klic Prijatelja

287. Za razločevanje lastne poklicanosti je treba prepoznati, da je ta poklicanost klic prijatelja: Jezusa. Če se pri-

¹⁵⁸ *Prav tam*, 172.

¹⁵⁹ *Govor na molitveni pripravi za 34. svetovni dan mladih*, Bazilika S. Maria Maggiore (8. 4. 2017): AAS 109 (2017), 447.

jateljem kaj podari, se jim podari najboljše. In to boljše ni nujno najdražje ali kar je najtežje dobiti, ampak kar prijatelj ve, da bo njegovemu prijatelju všeč. Prijatelj to prepozna s tako jasnostjo, da v svoji domišljiji lahko vidi nasmehe svojega prijatelja, ko bo odprl darilo. To prijateljsko razločevanje predlagam mladim kot zgled, vzorec, če iščejo in želijo najti, kaj je Božja volja za njihovo življenje.

288. Želim, da veste, da Gospod misli na vsakogar izmed vas kot na svojega osebnega prijatelja, ko misli na to, kaj ti želi podariti. In če ima v načrtu, da ti podariti milost, karizmo, ki ti bo omogočala živeti tvoje življenje v polnosti in postati oseba za druge, oseba, ki bo pustila sled v zgodovini, bo to gotovo nekaj, kar te bo razveseljevalo v največji globini in te bo navduševalo bolj kot karkoli drugega na tem svetu. Ne zato, ker naj bi bilo to, kar ti daje, neka izredna ali nenavadna karizma, ampak zato, ker bo prav po tvoji meri, po meri tvojega večnega življenja.

289. Dar poklicanosti bo brez dvoma zahteven dar. Božji darovi so interaktivni in če jih želiš uživati, moraš zastaviti veliko, moraš tvegati. Pa vendar ne bo šlo za zahtevnost neke naloge, ki bi jo ukazal nekdo od zunaj, ampak bo šlo za nekaj, kar te bo spodbujalo k rasti in odločitvi, naj ta dar zori in postane dar za druge. Kadar Gospod navdihne poklicanost, ne misli samo na to, kar si, ampak na vse, kar skupaj z Njim in z drugimi lahko postaneš.

290. Življenjska sila in moč lastne osebnosti se medsebojno hranita v notranjosti vsakega mladega človeka in ga vabita, naj gre naprej prek vseh meja. Neizkušenosť dopušča, da se to pretaka, in kaj kmalu se spremeni v izkušnjo, pogosto bolečo. Pomembno je to željo po »neskončnosti začetka, ki še ni preizkušen,«¹⁶⁰ postaviti v stik z brezpogojnim prijateljstvom, ki nam ga ponuja Jezus. Pred vsakim zakonom in vsako nalogo nam Jezus predlaga, naj izberemo hojo za njim,

¹⁶⁰ Romano Guardini, *Le età della vita*: Opera omnia IV/1, Brescia 2015, 209.

kakor to iz čistega prijateljstva počnejo prijatelji, ki hodijo drug za drugim, ki se iščejo in se najdejo. Vse ostalo pride pozneje in celo življenjske polomije bodo lahko postale neprecenljiva izkušnja tega prijateljstva, ki se nikoli ne razdre.

Poslušanje in spremljanje

291. Nekateri duhovniki, redovniki, redovnice, laiki, strokovnjaki in celo usposobljeni mladi zmorejo spremljati mlade v njihovem razločevanju poklicanosti. Ko želimo drugemu pomagati razločevati življenjsko pot, moramo najprej poslušati. In to poslušanje predvideva troje občutljivosti ali pozornosti, ki so med seboj različne in se dopolnjujejo.

292. Prva **občutljivost** ali **pozornost** je do osebe. Poskušamo poslušati drugega, ki se nam daje, ki v svojih besedah daje samega sebe. Znamenje poslušanja je čas, ki ga darujem drugemu. Ne gre za količino, ampak za to, da drugi čuti, da je moj čas njegov: kolikor ga on potrebuje, da mi pove, kar želi. Čutiti mora, da ga poslušam brezpogojno, brez užaljenosti, ne da bi se pohujšal, ne da bi me kaj motilo, ne da bi se utrudil. To je poslušanje, ki ga Gospod nakloni učencema iz Emavs, ko se jima pridruži in hodi z njima ter ju dolgo spremlja po poti, ki pelje v nasprotno smer od tiste prave (prim. Lk 24,13-35). Ko se Jezus pripravlja na odhod, kakor da bo nadaljeval pot, saj sta onadva prišla domov, tedaj razumeta, da jima je bil daroval svoj čas, zato tedaj onadva njemu darujeta svoj čas in mu ponudita gostoljubje. To pozorno in velikodušno poslušanje kaže na vrednost, ki jo ima za nas druga oseba, in gre preko njenih idej in življenjskih izbir, se ne ozira nanje.

293. Druga **občutljivost** ali **pozornost** je **razločevanja**. Gre za lovljenje pravnjega trenutka in točke, kjer se razločuje milost ali skušnjava. Saj so včasih stvari, ki nam pridejo na misel, samo skušnjave, ki nas odvrčajo od naše resnične poti. Tu se moram vprašati, kaj točno mi govori ta oseba, kaj mi hoče povedati, kaj želi, da bi od tega, kar se ji

dogaja, razumel jaz. Ta vprašanja pomagajo razumeti, kje se nabirajo razlogi, ki drugo osebo nagibajo, in pomagajo čuti ti teži in ritem občutij te osebe, ki so pod vplivom te logike. Poslušanje se osredotoča na razločevanje odrešujočih besed dobrega Duha, ki nam ponuja Gospodovo resnico, in tudi na razločevanje pasti hudobnega duha – njegovih lažnivih prevar in njegovega zapeljevanja. Treba je imeti pogum, nežno ljubezen in obzirnost, kar je vse potrebno za pomoč drugemu pri prepoznavanju resnice in prevar ali izgovorov.

294. Tretja občutljivost ali pozornost je namenjena **poslušanju nagibov**, ki jih drugi izkuša »za naprej«. Gre za globoko poslušanje tega, »kam zares hoče iti drugi«. Pozornost se usmerja še naprej od tega, kar čuti in misli v sedanosti in kar je storil v preteklosti, usmerja se proti tistemu, kar želi biti. Včasih to pomeni, da človek ne gleda toliko na to, kar mu je všeč, ne gleda toliko svojih površinskih želja, ampak bolj to, kar ugaja Gospodu, njegov načrt za življenje osebe, ki se izraža v nagnjenju srca, ki seže preko lupine okusov, všečnega in čustev. To poslušanje je pozornost na zadnji namen, ki dokončno odloči življenje, saj biva Nekdo kot Jezus, ki razume in ceni ta zadnji namen srca. Zato je On vedno na razpolago za pomoč vsakomur, da prepozna ta zadnji namen, in dovolj mu je, da mu rečeš: »Gospod, reši me! Usmili se me!«

295. Tedaj se razločevanje zares spremeni v sredstvo boja za boljšo hojo za Gospodom.¹⁶¹ Želja, da prepoznamo lastno poklicanost, zahteva torej zase največjo mero moči, posebno kakovost in najvišjo stopnjo odličnosti, kar vse najbolj zadovoljivo ustreza dostojanstvu življenja samega. Saj je, končno, dobro razločevanje pot svobode, ki omogoča razcvet tistega edinstvenega v vsakem človeku, tistega, kar je tako njegovo, tako osebno, da pozna samo Bog. Drugi ne morejo niti razumeti v polnosti niti predvideti od zunaj, kako se bo razvijalo.

¹⁶¹ Prim. Papež Francišek, *Apostolska spodbuda Radujte in veselite se – Gaudeate et exultate*, 169.

296. Zato se mora tedaj, ko nekdo tako poslušša drugega, v nekem trenutku umakniti, da pusti drugega hoditi naprej po poti, ki jo je bil odkril. Umakniti se, izginiti izpred oči tako, kakor izgine Gospod izpred oči svojih dveh učencev in ju pusti sama z gorečim srcem, ki postane nezadržen nagib, da gresta spet na pot (prim. Lk 24,31-33). Na poti nazaj, ko se vračata k skupnosti, prejemeta učenca iz Emavsca potrditev, da je Gospod zares vstal (prim. Lk 24,34).

297. Ker »je čas pomembnejši kakor prostor«,¹⁶² je treba prebujati in spremljati procese, ne pa vsiljevati poti. Gre za procese znotraj oseb, ki so vedno edinstvene in svobodne. Zato je težko sestavljati formularje, zbirke napotkov, celo kadar so vsa znamenja pozitivna, saj »gre za to, da se pozitivne dejavnike same podvrže pozornemu razločevanju, da se ne osamijo drug od drugega in da ne pride do nasprotovanja med njimi, da se ne izključujejo in med seboj pobijajo. Prav tako je treba reči tudi o negativnih dejavnikih: ni jih treba zavreči vseh skupaj in brez razlike, ker se lahko v vsakem izmed njih skriva kakšna vrednota, ki čaka, da jo osvobodijo in znova privedejo k njeni polni resnici.«¹⁶³

298. Seveda pa moraš za spremljanje drugih na tej poti najprej ti sam imeti navado, da hodiš po njej. Marija je to storila, ko se je že zelo mlada soočala s svojimi vprašanji in lastnimi težavami. Naj ona obnovi tvojo mladost z močjo svoje prošnje in naj te vedno spremlja kot tvoja Mati.

In na koncu ... želja

299. Dragi mladi, srečen bom, ko vas bom gledal teči hitreje od počasnih in boječih. Tecite, »priteguje naj vas tisto

¹⁶² Papež Francišek, *Apostolska spodbuda Veselje evangelija - Evangelii gaudium*, 222: AAS 105 (2'13).

¹⁶³ Janez Pavel II., *Posinodalna apostolska spodbuda Dal vam bom pastirjev - Pastores dabo vobis* (25. 3. 1992), 10: AAS 84 (1992), 672.

ljubljeno Obličje, ki ga častimo v sveti evharistiji in ga prepoznavamo v mesu trpečega brata. Naj vas Sveti Duh potiska naprej pri tem teku. Cerkev potrebuje vaše navdušenje, vaše navdihe, vašo vero. Potrebujemo vas! In ko boste dospeli, kamor mi še nismo prišli, bodite potrpežljivi in nas počakajte.«¹⁶⁴

V Loretu, poleg svetišča Nazareške hišice, 25. marca, na slovesni praznik Gospodovega oznanjenja, leta 2019, v sedmem letu pontifikata.

Frančišek

¹⁶⁴ *Molitveno srečanje z mladimi iz Italije v Circo Massimo v Rimu* (11. 8. 2018): *L'Osservatore Romano*, 13. - 14. 8. 2018, 6.

CERKVENI DOKUMENTI

Drugi vatikanski koncil (1962–1965)

- DV – BR *Dogmatična konstitucija Dei Verbum – O Božjem razodetju* (1964).
- GS – VU *Pastoralna konstitucija Gaudium et spes – Veselje in upanje/Cerkev v sedanjem svetu* (1965).
- LG – C *Dogmatična konstitucija Lumen gentium – O Cerkvi* (1964).

Drugi dokumenti

- AL – BR Papež Frančišek, *Apostolska spodbuda Amoris laetitia – Radost ljubezni*, Cerkveni dokumenti 152, Družina, Ljubljana 2016.
- CCC – KKC *Catechismo della Chiesa Cattolica – Katekizem katoliške Cerkve*, Družina, Ljubljana 1993.
- DCE – BJJ Benedikt XVI., *Okrožnica Deus caritas est – Bog je ljubezen*, Cerkveni dokumenti 112, Družina, Ljubljana 2006.
- EG – RE Papež Frančišek, *Apostolska spodbuda Evangelii gaudium – Veselje evangelija*, Cerkveni dokumenti 140, Družina, Ljubljana.
- GE – VR Papež Frančišek, *Apostolska spodbuda Gaudete et exultate – Veselite in radujte se*, Cerkveni dokumenti 156, Družina, Ljubljana 2018.
- LS – HMG Papež Frančišek, *Okrožnica Laudato si – Hvaljen, moj Gospod*, Cerkveni dokumenti 149, Ljubljana 2016.

- PDV – DBP Janez Pavel II., *Apostolska spodbuda Pastores dabo vobis – Dal vam bom pastirjev*, Cerkevni dokumenti 48, Ljubljana 1992.
- PP – DRN Pavel VI., *Okrožnica Populorum progressio – O delu za razvoj narodov* (1967), v: Juhant J. in Valenčič R., *Katoliški družbeni nauk*, Mohorjeva družba, Celje 1994.
- VG – VR *Apostolska spodbuda Veritatis gaudium – Veselje resnice* (2013; ni prevedena v slovenščino)

ŽIVLJENJE, KI DAJE ŽIVLJENJE

Spremna beseda

Posinodalna apostolska spodbuda Kristus živi – Christus vivit (KŽ – ChV) papeža Frančiška je že ob nastajanju zbudila pozornost tako zaradi aktualne tematike, ki zadeva vse človeštvo in posebej Cerkev, kakor tudi zaradi obširne priprave, pri kateri so sodelovale škofovske konference z vsega sveta. Le-te so zbrale gradivo o mladih v njihovih deželah, tako različnih po družbeni ureditvi, verskem stanju in perečih vprašanjih. Sinodalno zborovanje (od 3. do 28. oktobra 2018 v Rimu), na katerem so poleg predstavnikov škofovskih konferenc sodelovali tudi povabljeni mladi, je opozorilo na družbene, antropološke in vzgojne, etične in verske razsežnosti mladega rodu, položaja današnje družbe, ki je ne smemo še bolj razdrobiti na med seboj ločene segmente, da ne bi pomnožili nasprotij in napelosti ljudi in družbenih ustanov. Mladi so že med pripravami na sinodo in v njenem delu lahko razgrnili svoja stališča in pričakovanja. Celó neverni so bili povabljeni, da lahko povedo svoja mnenja in pričakovanja (KŽ, 4). Sicer pa se današnja družba in Cerkev še kako zavedata, da so mladi pomemben dejavnik njune sedanjosti in prihodnosti.

Na osnovi besedila sklepnega dokumenta sinode je papež Frančišek razmeroma hitro pripravil spodbudo, ki je več kot nadgradnja sinode. To je razvidno iz osebnega sloga besedila, v katerem Frančišek iz osebnega, duhovnega in vzgojnega izkustva ter srečevanja z mladimi prehaja k objektivnim vprašanjem, k prepoznavanju današnjih mladih, njihovih iskanj in pričakovanj.

Branje spodbude pritegne z neposrednostjo, ki odlikuje papeža Frančiška tako v dnevnikih govorih v Domu sv. Marte v Vatikanu kot v priložnostih nagovorih široki paleti romarjev in

obiskovalcev – od otrok, mladih, odraslih, preprostih in bolnih do predstavnikov družbenega in gospodarskega življenja, s katerimi se srečuje. Papež Frančišek oznanja evangelij v zavesti, da je to najpomembnejša naloga Cerkve. Božjo besedo seje v različno pripravljeno zemljo, vedno pa v zavesti, da Bog prvi nagovarja in kliče človeka, mu naklanja milost spoznanja in podpira prizadevanja tako tistega, ki oznanja in seje, kakor tudi tistega, ki besedo (oznanilo) sprejema.

V nadaljevanju predstavitve apostolske spodbude se bomo zadržali pri nekaterih njenih značilnostih, ki so pomembne za pastoralno delo in življenje Božjega ljudstva: za oznanjevanje, služenje in odnose ...

1. Spodbuda kot vzorec za celostno pastoralo

Škofovska sinoda (2018) je obravnavala vprašanje: »mladi, vera in razločevanje poklicanosti«. Tematika nas lahko zavede, da premišljujemo le o mladih: kdo so, kaj hočejo in kaj potrebujejo, kako in v kakšnem svetu živijo ipd. Podnaslov spodbude nas opozori, da je ta namerjena mladim in vsemu Božjemu ljudstvu. Takšna usmeritev se namreč večkrat ponovi v besedilu: v analizi starja, v vzgojnem procesu, v predlogih glede prepoznavanja poslanstva mladih v življenju na sploh, v družini, družbi in Cerkvi.

Podoba tako imenovane »kategorialne«*»* pastorale je v zatonu. Nekdaj je pastorala obravnavala posebnosti kake kategorije vernikov, na primer glede na obdobje življenja, poklic, vernost, narodnost, družbeni status, druge posebnosti. Delo mora to upoštevati tudi danes, ne sme pa prezreti teološke razsežnosti, da vera bolj kot katera koli družbena stvarnost ljudi združuje. Združuje jih življenje samo, zakaj bi jih torej ločevali? Najbolj se to kaže v bogoslužju, ki je podoba večnega bogoslužja, v katerem se na poseben način razodeva in uresničuje Cerkev, občestvo verujočih, »razširjena po vsem svetu«.

Prikličimo si v spomin zakon veznih posod. Ko eni prilivamo tekočino, so vse deležne njenih prvin in rasti. Tedaj se uresničuje Pavlova vizija občestva: Cerkev je telo s števil-

nimi udi, ki so med seboj povezani, obdarjeni z različnimi darovi, odgovorni drug za drugega (prim. Rim, 12,4; 1 Kor 12,12; 12,25). Ko načrtno skrbimo za celostno rast Božjega občestva, nobena kategorija ne živi na račun druge. Vse se med seboj podpirajo: otroci poglobljajo ljubezen med starši, ti dajejo otrokom zgled, mladi ne nehajo izzivati s svojimi predlogi in pričakovanji, spodbujati k novostim in kritičnosti, odrasli se ne ustavijo na neki ravni brez novih pričakovanj, kar podaljšuje njihovo »mladost«, tudi starčki so mladim navdih mladosti ipd.

Mladost je poseben čas, kairos, čas milosti. Spominjam se besed nekdanjega ljubljanskega kanonika dr. Janka Arnejca (1877–1967), po rodu Korošca. Bil je resen in dobrodušen mož, moder svetovalec in spovednik, poln vedrine in prešernosti; rad se je pogovarjal z bogoslovci in številni, tisti bolj liberalno in svobodnjaško usmerjeni, so ga imeli za spovednika. Ponavljal je besede: »Da, da, gospodje, mladost je milost, milost!« Verjetno smo njegove besede razumeli šele pozneje, ko smo kot mladi duhovniki prevzeli štafeto vzgoje otrok in mladine, ko smo se po dveh desetletjih ideološkega pritiska (1945–1965) lahko svobodneje posvetili delu z mladimi (zbiranje mladih, izleti, taborjenja, duhovne vaje ipd.). Res je, za vse sodelujoče – mladino in duhovnike – je bil to čas »milosti«.

In danes? Mladost je še vedno čas načrtov in pričakovanj, novih možnosti in duhovne energije, ki prehaja na druge (KŽ, 12). Če tega ni, je nekaj narobe ne samo z mladimi, ampak tudi z družbo samo, ki ni sposobna zaupati mlademu rodu. Zgled kmeta ali samostojnega podjetnika, ki pravočasno zaupa kmetijo ali podjetje mladim močem, je še vedno veljavno vzgojno in programsko načelo. Tudi na tem področju »milost dopolnjuje naravo«.

To še v večji meri velja za Cerkev. Oznarjanje Kristusa, večno mladost in novost življenja; oznarjanje Svetega Duha, počelo in navdih mladosti. Nekdanji mašni obred (liturgija Pija V.) se je pričel z besedami: »Introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.« Tako so molili otroci in mladina, odrasli in starčki. Obred smo opustili, škoda bi bila, če bi opustili duha in sporočilo teh besed.

2. Z integracijo preseči znamenja odtujenosti

Za papeža Frančiška je značilen vzorec integracije, ki prihaja v spodbudi do veljave na razne načine. Nihče ni zavržen, izključen, pozabljen ... ne na strani mladih ne na strani v pastoralni sodelujočih oziroma verujočih. Čeprav spodbuda ne podaja statističnih podatkov niti drugih socioloških analiz, ponuja poglobljena razmišljanja o mladih. Iz njenih besed zaslutimo globoko doživljanje miselnosti in položaja današnjih mladih, ki so lačni osmišlitve življenja in poklicanosti, jasnosti pogledov in usmeritev, trdnosti in prepričljivosti, obogatene z naklonjenostjo in sprejemljivostjo starejše generacije. Doživljanje mejnih situacij je za vse klic k iskanju nove smeri, ki jo predlagata božji in človeški duh (Duh), če je človek odprt za razpoznavanje Stvarnikovega klica.

*Preseneča, kako spodbuda tudi kritične stvarnosti, s katerimi se sooča današnja generacija mladih in z njo vse človeštvo, obravnava brez obsodb. Zaveda se, da z obsodbo ničesar ne rešuje. Osnovna drža vzgojiteljev z leve in desne strani je poslušanje: poslušati mlade, da bi jih razumeli. Živijo v svetu tehnične komunikacije in osebne osamitve; družina in družba, tako se zdi, nista sposobni odgovoriti na njihova vprašanja, jih vzgojiti za samostojno življenje in sprejemanje odgovornosti; družbena občila in splet ne prinašajo rešitev, marveč odtujitev; doživljajo okorelost ustanov in pomanjkanje novosti, ki bi jih popeljale v nov svet; soočajo se z migracijo ljudstev in odtujitvijo človeške miselnosti, prav tako z »migracijo«
njihovih misli; razne oblike turizma razširjajo možnosti za spoznanje sveta, ne pa človeka in varnega doma ...*

Vera odpira številne možnosti za preseganje tega stanja. Zadrnja beseda, stanje, je ključnega pomena za ta proces. Mladost je več kot določeno in zaprto življenjsko obdobje. Je stanje, način miselnosti in bivanja, ki se lahko nahrani le pri večnem izviru. Ta izvir je Kristus, njegovo prijateljstvo, njegova beseda, ki spodbuja, navdihuje; je poslanstvo, h kateremu so povabljeni vsi, mladi pa še posebej. Nasproti prevladujočemu individualnemu subjektivizmu, ki ga podpirajo še drugi subjektivizmi - kot so kolektivni, družinski, klanski, strankar-

ski, ideološki, pa tudi subjektivizmi znotraj verskih skupnosti, gibanj, župnije – mora prevladati zavest poslanstva na vseh ravneh in v vseh razmerah. Tega ni mogoče uresničiti z balkona domače hiše, če se ne odpravimo med ljudi, v današnji svet, ki ga Kristus ljubi, sprejema in se zanj daruje.

Mladi se ukvarjajo z nekaterimi dejavnostmi, ki so značilne za njihovo obdobje, interese in sposobnosti. To so umetnost, glasba, šport ..., ki podpirajo njihovo druženje, spoznavanje, tudi razpoznavanje njihove poklicnosti v družbi in Cerкви. Na različne načine lahko uresničujejo Kristusovo povabilo: »Hodi za menoj!« Le odkriti ga morajo, drugi pa jim morajo pri tem pomagati.

Morda smo premalo pozorni na vzorec, ki ga ponuja današnja družba in nosi pomembno človeško in evangeljsko sporočilo, to je medgeneracijska solidarnost. V številnih krščanskih skupnostih in v vsej Cerкви je bila že doslej dejavna kot karitas, skrb za revne, živeče na robu družbe, vsestranska pomoč bližnjemu, v svetovalnih službah, v številnih pobudah, ki so jih verni začeli ali se jim pridružili. Brez dvoma je lahko družbena »pobuda« nova »spodbuda« tudi za utečene in nove oblike sodelovanja. Takšna dejavnost ljudi združuje, opogumlja, je opora v kritičnih trenutkih.

3. Neposrednost

Papež Frančišek goji neposreden stik s sogovornikom: poslušalcem, bralcem, romarjem, otrokom, mladostnikom ali bolnikom, diplomatom ali znanstvenikom. Novinarji ga sprejemajo kot hvaležnega sogovornika, ki vzame resno njihova včasih izzivalna in nadležna vprašanja. Brez zadrege seže človeku v roko, poboža otroka ali odraslega, posluša zdaj z nasmeškom zdaj zaskrbljeno sporočilo sogovornika. Ne skriva telesne ne bogljenosti pri hoji, prizadetosti ali utrujenosti. Te značilnosti kmalu stopijo v drugi plan. V spodbudi mladega sogovornika nagovarja s »ti«. Tako nekako kot Kristus: »Hodi za menoj!« Pričakuje, da bo mladostnik slišal ta klic in se mu odzval.

Navedbe svetopisemskih zgledov mladih in mladosti nas bodo presenetile, saj jih avtorji in pridigarji le izjemoma na-

vajajo. Mednje smemo prištevati tudi Jezusa, ki je preživel otroška in mladostna leta v človeški družini in v vsakdanjem družbenem okolju ter v njem »napredoval v modrosti in starosti pred Bogom in ljudmi« (Lk 2,52). Kaj vse pomenijo te navedbe, si moremo komaj predstavljati. Šele primerjava z drugimi navedbami in teološka refleksija nam odkrivata pomen razodetja, da je »Beseda postala človek« (Jn 1,14), da nam je postal »enak v vsem, razen v grehu« (Heb 4,15).

Frančiškova neposrednost se kaže v miselnosti in številnih sintagmah, privzetih iz južnoameriške kulture in literature. Navajam kritičen pogled na sedanje stanje: »Današnji človek se rodi kot enkratno in edinstveno bitje, konča pa kot fotokopija« (KŽ, 106).

4. Iz življenja v življenje

»Oj, mladosti moja, kam si se zgubila?« Tako ljudska pesem objokuje pretekle čase. Preteklosti ne more spremeniti. Ne tako Kristus, ne njegov evangelij, ne Cerkev. Ne nehajo oznanjati, da je Bog mladost, veselje, sreča, izpolnitev človekovih prizadevanj in pričakovanj. Dokaz: tisočletja verujoči verujejo v Kristusovo ljubezen, jo oznanjajo in ji sledijo, dosega jo izpolnitev svojega življenja. Z Avguštinom smejo reči: »Če so ti in te to zmogli, zakaj ne bi dosegel tega tudi, ti, Avguštini?«

Spodbuda papeža Frančiška je napisana v razumljivem in prepričljivem jeziku. V devetih poglavjih in z ustreznimi naslovi je namenjena današnjim mladim v Cerkvi in družbi. Upamo, da bodo številni mladi v njej prepoznali Kristusovo vabilo, naj v veri hodijo za njim. Branje in premišljevanje njenega sporočila jih bo bogatilo, pogovori in udeležba na duhovnih vajah bodo vir novih spoznanj za življenjske odločitve in vztrajnost pri njih, kar jih bo navdajalo z veseljem, da so, sledeč Gospodu, spreminjali sebe in svet. V tem je mladost!

Rafko Valenčič
urednik

Kazalo

Papež FRANČIŠEK

Posinodalna apostolska spodbuda

KRISTUS ŽIVI – CHRISTUS VIVIT

Mladim in vsemu Božjemu ljudstvu5

Prvo poglavje

KAJ GOVORI O MLADIH BOŽJA BESEDA? 7

V Stari zavezi 7

V Novi zavezi 8

Drugo poglavje

JEZUS KRISTUS, VEDNO MLAD 13

Jezusova mladost 13

Njegova mladost nas razsvetljuje 16

Mladost Cerkve 17

Cerkev, ki se pusti prenavljati 18

Cerkev, pozorna na znamenja časov 19

Marija, dekle iz Nazareta 21

Mladi svetniki 22

Tretje poglavje

VI STE BOŽJI DAR 27

V dobrem 27

Nekaj stvari, ki se dogajajo mladim 29

Mladi tega sveta, ki je v krizi 29

Želje, rane in iskanja 32

Digitalno okolje 34

Migranti kot podoba našega časa 36

Končati vsakršno obliko zlorab 38

Je izhod 41

Četrto poglavje	
VESELO OZNANILO ZA VSE MLADE	45
Bog, ki je ljubezen	45
Kristus te rešuje.	47
On živi!	49
Duh daje življenje	51
 Peto poglavje	
POTA MLADOSTI.	53
Čas sanj in izbor	53
Volja do življenja in do poskušanja	56
V prijateljstvu s Kristusom.	58
Rast in dozorevanje	61
Steze bratstva	63
Mladi, zavezani družbenemu delovanju	65
Pogumni misijonarji.	68
 Šesto poglavje	
MLADI S KORENINAMI	71
Naj te ne iztrgajo iz zemlje	71
Tvoj odnos s starimi	73
Sanje in videnja	75
Tvegati skupaj.	77
 Sedmo poglavje	
MLADINSKA PASTORALA	79
Sinodalna pastorala.	79
Dve veliki smeri delovanja	81
Primerna okolja	83
Pastorala vzgojnih ustanov	85
Razna področja za pastoralni razvoj.	87
Ljudska mladinska pastorala.	89
Vedno misijonarji	93
Spremljanje mladih s strani odraslih	93
 Osmo poglavje	
POKLICANOST	97
Njegov klic k prijateljstvu z Njim	97

Tvoje bitje za druge	98
Ljubezen in družina	100
Delo	103
Poklicanosti k posebni posvečenosti	105
Deveto poglavje	
RAZLOČEVANJE.....	107
Kako razločevati svojo poklicanost.....	108
Klic Prijatelja.....	109
Poslušanje in spremljanje	111
In na koncu ... želja	113
CERKVENI DOKUMENTI.....	115
Rafko Valenčič	
Življenje, ki daje življenja	117
Kazalo	123

Zbirka CERKVENI DOKUMENTI

Opomba: Objavljamo skrajšan seznam dokumentov, med njimi okrožnice in pomembnejše dokumente. Celoten seznam je objavljen v prejšnjih številkah.

2. Janez Pavel II., Okrožnica Človekov Odrešenik (1979)
10. Janez Pavel II., Okrožnica o božjem usmiljenju (1981)
13. Janez Pavel II., Okrožnica o človeškem delu (1981)
16. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o družini (1982)
25. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o pokori in spravi (1985)
32. Janez Pavel II., Okrožnica o Svetem Duhu (1986)
34. Janez Pavel II., Okrožnica o Odrešenikovi Materi (1987)
37. Janez Pavel II., Okrožnica o skrbi za socialno vprašanje (1988)
41. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o krščanskih laikih (1989)
45. Janez Pavel II., Okrožnica Ob stoletnici (1991)
46. Janez Pavel II., Okrožnica Odrešenikovo poslanstvo (1991)
48. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda Dal vam bom pastirjev (1992)
52. Janez Pavel II., Okrožnica Sijaj resnice (1994)
56. Direktorij za službo in življenje duhovnikov (1994)
58. Janez Pavel II., Apostolsko pismo V zarji tretjega tisočletja (1995)
60. Janez Pavel II., Okrožnica Evangelij življenja (1995)
63. Janez Pavel II., Okrožnica Da bi bili eno (1996)
78. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Gospodov dan (1998)
80. Janez Pavel II., Okrožnica Vera in razum (1999)
87. Papeška biblična komisija, Interpretacija Svetega pisma v Cerkvi (2000)
91. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Ob začetku novega tisočletja (2001)
94. Kongregacija za bogoslužje, Splošna ureditev rimskega misala (2002)
95. CEI, Kako oznanjati evangelij v svetu, ki se spreminja (2002)
99. Kongregacija za duhovščino, Duhovnik, pastir in voditelj župnijskega občestva (2002)
101. Janez Pavel II., Okrožnica Cerkev iz evharistije (2003)
102. Kongregacija za bogoslužje in za zakramente, Direktorij za ljudske pobožnosti in bogoslužje (2003)
104. Papeški svet za kulturo, Jezus Kristus prinašalec žive vode (2003)
107. Kongregacija za verski nauk, Pismo o sodelovanju moških in žensk (2004)
112. Papež Benedikt XVI., Okrožnica Bog je ljubezen (2006)
115. Papež Benedikt XVI., Posinodalna apostolska spodbuda Evharistija - zakrament ljubezni (2007)

118. Papež Benedikt XVI., Okrožnica Rešeni v upanju (2008)
124. Papeška biblična komisija, Sveto pismo in morala (2009)
127. Benedikt XVI., Okrožnica Ljubezen v resnici (2009)
130. Mednarodna teološka komisija, V iskanju univerzalne etike – Nov pogled na naravni moralni zakon (2010).
131. Papež Benedikt XVI., Posinodalna apostolska spodbuda Gospodova beseda – Verbum Domini (2011)
132. Italijanska škofovska konferenca, Pismo iskalcem Boga (2011)
134. Papež Benedikt XVI., Apostolsko pismo Vrata vere – Porta fidei (2012)
136. Mednarodna teološka komisija, Teologija danes – pogledi, viri in merila (2012)
138. Papež Frančišek, Okrožnica Luč vere – Lumen fidei (2013)
140. Papež Frančišek, Apostolska spodbuda Veselje evangelija (2014)
141. Komisija škofovskih konferenc Evropske skupnosti, Evropska skupnost solidarnosti in odgovornosti (2014)
142. Papeški svet za zakonska besedila, Navodilo Dostojanstvo zakona (2014)
144. Papež Pavel VI., Okrožnica Posredovanje človeškega življenja (nova izdaja) (2014)
145. Tretje izredno splošno zasedanje škofovske sinode – Sinodalno poročilo (2015)
146. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja – Pozorno opazujte (2015)
147. Kongregacija za bogoslužje in disciplino zakramentov – Homiletični direktorij (2015)
148. Slovenska škofovska konferenca, Narodne smernice za oblikovanje in službo stalnih diakonov v Sloveniji (2015)
149. Papež Frančišek, Okrožnica o skrbi za skupni dom Hvaljen, moj Gospod – laudato si' (2015)
150. Skupno luteransko-katoliško obeleževanje reformacije leta 2017. Od konflikta do skupnosti (2016)
151. Papež Frančišek, Apostolsko pismo v obliki motu proprio Gospod Jezus, usmiljeni sodnik (2016)
152. Papež Frančišek, Posinodalna apostolska spodbuda Radost ljubezni (2016)
153. Konferenca katoliških škofov ZDA, Čisto srce mi ustvari (2016)
154. Kongregacija za verski nauk, Cerkev se pomlaja (2017)
155. Kongregacija za duhovščino, Dar duhovniškega poklica (2018)
156. Papež Frančišek, Apostolska spodbuda Veselite in radujte se (2018)
157. Dikasterij za laike, družino in življenje, Dati vse od sebe (2019)
158. Papež Frančišek, Posinodalna apostolska spodbuda Kristus živi (2019)